ვენდეტა პარტიული ინტერესების ფასად A3

ავტომონადირე B4-B5

ფოტოკონკურსი B8

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

© გაზეთი 24 საათი

ოთხშაბათი, 20 ნოემბერი, 2002 წელი. №171

ფასი 50 თეთრი

პოლიტიკა

შარაძე შარზეა

გურამ შარაძემ პარლამენტის თავმჯდომარეს შეუტია. დასაწყისისთვის კი თავი დაიზღვია და ჟურნალისტები დაამუნათა - შევხედავ, ახლა, რამდენად ობიექტურად გააშუქებთ ჩემს გამოსვლას ჟურნალისტებიო. მაგრამ პრესკონფერენციის დასრულების შემდეგ გაუგებარი დარჩა პატივცემული დეპუტატის ეს გაფრთხილება, რადგან მისი ბრალდებები თუ მოსაზრებები არც ობიექტურობის და არც არაობიექტურობის საფუძველს არ იძლეოდა, ისინი, უბრალოდ, აბსურდული იყო.

A3

ეკონომიკა

შოუ თავისუფალია, ევროკავშირი კი გრანტებს მაინც არ გვაძლევს

სამშობლოში დაბრუნებულ პიტერ შოუს და საქართველოში მის საქმიანობას გუშინ ევროკომისიამ პრესკონფერენცია მიუძღვნა. ევროკომისია უსაფუძვლოდ მიიჩნევს ქართულ მედიაში გავრცელებულ ინფორმაციას იმის თაობაზე, რომ საქართველოში საქმიანობის პერიოდში პიტერ შოუმ რამდენიმე ათეული მილიონი დოლარი მიითვისა.

A4

უცხოეთი

დაეხმარება თუ არა ჩინეთი კუჩმას?

უკრაინის პრეზიდენტის ჩინეთში ვიზიტის მეორე დღე ორ ქვეყანას შორის რამდენიმე სამთავრობათაშორისო შეთანხმების გაფორმებით დასრულდა. პეკინში გამგზავრების წინ ლეონიდ კუჩმამ ჩინეთის საინფორმაციო სააგენტოს – სინხუას მისცა ინტერვიუ, სადაც განაცხადა, რომ მას ჩინელ კოლეგებთან ახლო თანამშრომლობის და პარტნიორობის დიდი სურვილი აქვს.

A5

საზოგადოება

„უსაქმურებო", თქვენთვის ვაკანსიები ცხადდება!

გუშინ სასტუმრო "მეტეხში" საზეიმოდ გაიხსნა სტუდენტთა დასაქმების მეორე ფორუმი. თბილისის რამდენიმე სახელმწიფო და კომერციული უნივერსიტეტის ხუთასამდე სტუდენტი საკუთარ მონაცემებს სხვადასხვა ადგილობრივ და უცხოურ კომპანიას უტოვებდა. რამდენიმე საათის შემდეგ კომპანიების წარმომადგენლები თითოეულ სტუდენტს ინდივიდუალურად ესაუბრებოდნენ.

A6

ამინდი

თბილისი	18	☼
ქუთაისი	24	☼
ბათუმი	26	☼
სოხუმი	23	☼
ფოთი	24	☼
თელავი	17	☼
ზუგდიდი	25	☼
გორი	16	☼
ახმეტა	17	☼
ჭიათურა	19	☼

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.1800
ევრო	2.1996
გირვანქა სტერლინგი	3.4413
რუბლი	0.0685

პარლამენტში არც ერთი დეპუტატი ძალადობისგან დაზღვეული არ არის

ომი და მშვიდობა პარლამენტში

გიორგი ასანიშვილი

თუ ასე გაგრძელდება, ალბათ, უპრიანი იქნება, რომ საქართველოს პარლამენტმა სახე და პროფილი იცვალოს: რუსთაველის რვა ნომრის გარშემო საგუშაგოები დაყენდეს, შენობას მავთულხლართები შემოევლოს და გაკეთდეს წარწერები - "ფრთხილად, შესვლა საშიშია!", თავად დაწესებულება კი იუსტიციის სამინისტროს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტს გადაეცეს სამართავად. მართლაც, რომ არა განსაკუთრებული სტატუსი და იმუნიტეტი, საკანონმდებლო ორგანოს "ბინადართა" ქმედებების აღწერა, პოლიტიკური ამბებისთვის განკუთვნილი საგაზეთო გვერდების ნაცვლად, კრიმინალური ქრონიკის ადგილზე განთავსდებოდა, ყოველდღიური "ნიუსები" კი, დაახლოებით, ასეთი შინაარსის იქნებოდა: "მთელი წლის განმავლობაში საკანონმდებლო ზონაში არგამოჩენილმა დეპუტატმა გუშინ ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა თავის კოლეგას და შემთხვევის ადგილიდან მიიმალა. შიდა ძიებას აწარმოებს საპროცედურო საკითხთა კომიტეტი. ბოროტმოქმედს სასჯელად ერთი თვის განმავლობაში პლენარულ სხდომებზე იძულებით დასწრება ელის".

გაგრძელება A2 გვერდზე

არშემდგარი ანგარიშსწორება

თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარის არჩევნებში მონაწილე "გაერთიანებული დემოკრატების" წევრი სამი პარლამენტარის (ელდარ შენგელაია, გიორგი ბარამიძე, ელენე თევდორაძე) გარშემო ატეხილ ხმაურს გუშინ საბოლოოდ დაესვა წერტილი. "ახალი მემარჯვენეების" ინიციატივით, პარლამენტმა მიიღო გადაწყვეტილება, რომ საკითხს აღარ დაუბრუნდეს და საქმე არქივს ჩაბარდეს.

გიორგი ასანიშვილი

ნავარაუდევი ხმაური არ შედგა. ბევრისთვის მოულოდნელად, პარლამენტმა ერთხმად გადაწყვიტა, რომ არ ღირს ისეთი საშიში პრეცედენტის დაშვება, როდესაც 79 დეპუტატს საკანონმდებლო ორგანოდან კოლეგების გაძევება უპრობლემოდ შეეძლება. პროსახელისუფლებო ფრაქციების წარმომადგენლებმა ვერ გაბედეს იმ დიდი პასუხისმგებლობის თავის თავზე აღება, რასაც პარლამენტარიზმის ფუძემდებლური პრინციპებისთვის წყლის შეყენება ჰქვია და კენჭისყრის წინ სხდომათა დარბაზიდან გასვლით "ხელები დაიბანეს".

თუმცა, ყველას როდი სურდა ამ დელიკატური საკითხის უხმაუროდ ჩავლა. მაგალითად, საპროცედურო საკითხთა საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარე როსტომ დოლიძე დაჟინებით აცხადებდა, რომ "კანონდამრღვევებისთვის" აუცილებლად უნდა მოეთხოვათ პასუხი და ეს უახლოეს დღეებში მომხდარიყო. პოლიტიკური მოწინააღმდეგეების "გაწურვით" მიღებული სიამოვნებით წინასწარ ტკბებოდა ვახტანგ რჩეულიშვილიც. მართალია, მან "მოწყალება" გამოიჩინა და "ძე შეცდომილებს" "დაჰპირდა", რომ არჩევნებამდე რამდენიმე თვით ადრე მათი სადეპუტატო უფლებამოსილების შეწყვეტის საკითხს არ დააყენებდა, მაგრამ "სამეულის მოკვეთით" გარკვეული სარგებლის მიღებას მაინც ვარაუდობდა.

გაგრძელება A3 გვერდზე

თედო ჯაფარიძე: დიდ პოლიტიკაში გარკვეული ბალანსი იქმნება

რუსეთ-ამერიკის სამიტზე საქართველოს თემასაც შეეხებიან

რუსუდან ნიკურაძე

საქ.კორ.მოსკოვში

როგორც ჩანს, ამ ორ კვირაში მსოფლიო ანტიტერორისტულ ფრონტზე რაღაც შეიცვალა, რადგანაც ვაშინგტონიდან დაბრუნებული საქართველოს უშიშროების საბჭოს მდივანი კვლავ კრემლში აღმოჩნდა, ამჯერად - პანკისში ანტიკრიმინალური ოპერაციის წარმატებაში დარწმუნებული, რადგანაც საქართველოს პრეზიდენტმა ზუსტად ამ დღეს ზუსტად ასე შეაფასა ეს ოპერაცია.

რუსეთის უშიშროების საბჭოს მდივანი ვლადიმირ რუშაილო კი ქართველ კოლეგასთან შეხვედრამდე საქართველოს პრეზიდენტის ასეთ შეფასებებს არ დაეთანხმა და კრემლში ჟურნალისტებთან საუბრისას განაცხადა, რომ **"ტერორისტები გათავხედდნენ"** და შეშფოთება გამოთქვა პანკისში საერთაშორისო ტერორიზმთან დაკავშირებული სიტუაციის გართულების გამო. **"სამწუხაროდ, ვითარება ჩვენი პირველი შეხვედრიდან დღემდე არ გამოსწორდა,"** - თქვა მან. რუსეთის უშიშროების საბჭოს მდივნის თქმით, **"უკანასკნელი ტერაქტები ახლო აღმოსავლეთში მიანიშნებენ, რომ საერთაშორისო ტერორისტები არ ხუმრობენ."** მოსკოვი ტერორისტთა ახალი მუქარებისადმი მკაცრ პოლიტიკას ირჩევს. ამ კონტექსტში, თავის ქართველ კოლეგასთან შეხვედრის შემდეგ, რუშაილომ განაცხადა, რომ **"საქართველო-რუსეთის ურთიერთობებში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება კონკრეტული შედეგების მიღწევას ანტიტერორისტული მიმართულებით."**

გაგრძელება A3 გვერდზე

დედოფალი კინოში მიდის

სტრასბურგში მყოფი ომბუდსმენი გენერალურ პროკურორს ადანაშაულებს

პარლამენტის თავმჯდომარეს სახალხო დამცველმა მოხსენებითი ბარათი გამოუგზავნა. ნანა დევდარიანი ნინო ბურჯანაძეს გენერალური პროკურორის ნუგზარ გაბრიჩიძისა და მთავარი სამხედრო პროკურორის გია ჯიქიას საქმიანობის შემსწავლელი დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნის რეკომენდაციას აძლევს. ომბუდსმენი გენერალური პროკურორისა და მისი მოადგილის პასუხისმგებლობის საკითხს აყენებს.

ინგა ალავიძე

გია ჯიქიასა და ნანა დევდარიანს შორის თვეების წინ დაწყებულმა დავამ, რომელიც - გენერალური პროკურატურის სპეცჯგუფის დასკვნით, - გია ჯიქიას სასარგებლოდ გადაწყდა, ახლა საპარლამენტო დერეფნებში გადაინაცვლა. ნანა დევდარიანი პარლამენტს სთხოვს მთავარი სამხედრო პროკურორის თანამდებობიდან გია ჯიქიას გადაყენებას, რადგან მოკვლეული მასალების საფუძველზე ადგენს, რომ პროკურორის მიერ **"დაშვებული სისტემატური სიყალბეები და სამსახურეობრივი დარღვევები ქმნიან სამხედრო პროკურორის მხრიდან ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევის პრეცედენტებს.**

მიუხედავად იმისა, რომ გია ჯიქიას პირად საქმეში მოიპოვება მის მიერ ჩადენილი დარღვევებისა და გადაცდომების შესახებ სახალხო დამცველის მონაცემები, გენერალური პროკურატურის ხელმძღვანელობამ იგი ჯერ მთავარი სამხედრო პროკურატურის განყოფილების უფროსად, შემდეგ კი მთავარი

გაგრძელება A7 გვერდზე

A2 ინფორმაცია A3 პოლიტიკა A4 ეკონომიკა A5 უცხოეთი A6 საზოგადოება A7 სამართალი A8 პოლიტიკა

B2 კულტურა B3 ანკეტა B4-B5 ავტომონადირე B6 განცხადებები B7 სპორტი B8 სხვადასხვა

მოკლედ

თბილისი. სამეგრელო-ზემო სვანეთის სამხარეო პოლიციის უფროსი ელგუჯა ჯამბურია აცხადებს, რომ რეგიონში ფართომასშტაბიანი სპეცლონისძიებების ჩატარება ამ ეტაპზე შეუძლებელი ხდება. მისი თქმით, უსაფრთხოების 12 - კილომეტრიან ზოლში რაიმე დამატებითი პოლიციური დანაყოფების შეყვანას აფხაზური მხარიდანც მოყვება დამატებითი ძალების შემოყვანა, რაც გარკვეულ წინააღმდეგობებს და არასასურველ შედეგებს მოიტანს. მას მიაჩნია, რომ ამ შემთხვევაში საკითხი მთავრობამ უნდა შეათანხმოს მოლაპარაკებების დონეზე, რადგან ეს პოლიციის კომპეტენციას სცილდება. რაც შეეხება, რეგიონის დანარჩენ ტერიტორიებს, პოლიციის უფროსის თქმით, იქ გარკვეული სახის სამძებრო და ოპერატიული სპეცლონისძიებები მხოლოდ ადგილობრივი ძალებით განხორციელდება. **პრაიმ-ნიუსი.**

■ ■ ■

ერევანი. სომხეთიდან საქართველოს ელექტროენერგია მიეწოდება მხოლოდ წინასწარ გადახდის შემთხვევაში. როგორც სომხეთის ენერგეტიკის მინისტრმა არმენ მოვსესიანმა განაცხადა, ქართულ მხარესთან მიმდინარეობს მოლაპარაკებები და უკვე დაფარულია 370 ათასი დოლარი საერთო დავალიანებიდან. სულ ახლახანს, ენერგეტიკული კრიზის დროს თბილისმა ერევანს მიმართა ბაქოსა და მოსკოვს ელექტროენერგიის იმპორტის შესახებ, თუმცა, მხოლოდ აზერბაიჯანმა შეძლო თხოვნის შესრულება და საქართველოს 60 მეგავატის ელექტროენერგიას აწვდის. როგორც საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკის სამინისტროში ირწმუნებიან, რუსეთიდან მაღალი ძაბვის გადამცემის "კავკასიონის" მეშვეობით მიღება ტექნიკური პრობლემების გამო არ შეიძლება. საქართველო 110 კილოვატის იმპორტს სომხეთიდანაც ელოდებოდა.

როგორც სომეხმა მინისტრმა განაცხადა, საქართველოს სომხეთის 1999 წლიდან 4 მილიონი დოლარის ოდენობის დავალიანება დაუგროვდა. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისში ოფიციალური სამდღიანი ვიზიტით ეუთოს ეროვნულ უმცირესობათა უმაღლესი კომისარი როლფ იკეუსი ჩამოვიდა. ეუთოს უმაღლესი კომისარი საქართველოს პრეზიდენტს ედუარდ შევარდნაძეს, საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს ნინო ბურჯანაძეს, სახელმწიფო მინისტრს ავთანდილ ჯორბენაძეს, საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეს დავით აფციაურს, საგანგებო საქმეთა მინისტრს მალხაზ კაკაბაძეს და განათლების მინისტრს ალექსანდრე კარტოზიას შეხვდება. როლფ იკეუსი თბილისში ყოფნისას მონაწილეობას მიიღებს, ეუთოს მიერ ორგანიზებულ კონფერენციაში - "სამცხე-ჯავახეთის რეგიონის ინტეგრაციისა და განვითარების დახმარება". **ინტერ-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალებს ახალი სარდალი დაუნიშნეს. ეს არის გენერალ-მაიორი სვიატოსლავ ნაბზდოროვი. მან ამ თანამდებობაზე შეცვალა ასევე გენერალ-მაიორი ვასილ პრიზემლინი. ნაბზდოროვმა დაამთავრა რუსეთის შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის სამხედრო აკადემია, სარდლობდა ტაჯიკეთში განლაგებულ რუსეთის 201-ე მოტომსროლელთა დივიზიას, რვა თვის განმავლობაში იყო ჩეჩნეთის აჩხოი-მარტანის რაიონის სამხედრო კომენდანტი. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტმა მოამზადა დადგენილება, რომელიც ავალდებულებს საქართველოს ტერიტორიაზე მყოფ რუსულ სამხედრო ბაზებს, გადაიხადოს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ბეგარა. როგორც კომიტეტის თავმჯდომარემ ირაკლი ბათიაშვილმა განაცხადა, ამ საკითხის განხილვა მიმდინარე სასესიო კვირის დღის წესრიგშია შესული. შემუშავებული დადგენილების თანახმად, რუსულმა მხარემ უნდა გადაიხადოს ყველა სახის ბეგარა, მათ შორის დროებით სარგებლობაში არსებული მიწებითა და უძრავი ქონებით სარგებლობისათვის. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. არძინბას ოპოზიცია დაინტერესებულია, რამ შეაფერხა აფხაზებისთვის რუსეთის მოქალაქეობის მინიჭების პროცესი. ამასთან დაკავშირებით, კომენტარისთვის რუსეთის სახელმწიფო სათათბიროს დსთ-ს ქვეყნებისა და თანამემამულეებთან ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეს გენადი ტიხონოვს მიმართეს.

ტიხონოვი აცხადებს, რომ აფხაზეთში უკვე დაიწყო რუსეთის მოქალაქეობის მიღების მეორე ეტაპი. „პირველი ეტაპის დაწყებისას აფხაზეთში რუსული სათვისტომოს კონგრესის თავმჯდომარემ გენადი ნიკიტჩენკომ ამაზე ფულის კეთება დაიწყო - ნაცვლად 10 დოლარისა, ის ხალხს 50-100 დოლარს ართმევდა. მის წინააღმდეგ უამრავი საჩივარი შემოვიდა და ჩვენ იძულებული ვიყავით, შეგვეჩერებინა რუსეთის პასპორტების გაცემა. ამას გარდა, იყო გამოყოფილი სახსრები აფხაზეთში ერთ-ერთი სკოლის გასარემონტებლად, რაც ნიკიტჩენკომ თავისთვის ავტომობილის ყიდვას მოახმარა“, - აცხადებს ტიხინოვი. სწორედ ამ გაუგებრობის გამო შეჩერდა აფხაზებისთვის რუსული პასპორტების გაცემა. ტიხინოვი აცხადებს, რომ ამის გამო იგი პრეზიდენტ პუტინს რამდენჯერმე შეხვდა. პუტინის გადაწყვეტილებით, გაჭირვებულ აფხაზებზე რუსული პასპორტები უფასოდაც კი უნდა გაცემულიყო. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. ჩეჩნურ-ქისტური დიასპორის წარმომადგენელი ხიზრი ალდამოვი აცხადებს, რომ არ აპირებს საქართველოში მოღვაწეობის შეწყვეტას და ასეთი განზრახვა არასოდეს ჰქონია. მისი თქმით, იგი საქართველოს მოქალაქეა და სრული უფლება აქვს მის ტერიტორიაზე ქისტებისა და ჩეჩნების პრობლემებზე იმუშაოს, ხოლო რუსეთის "ისტერიულ" მოთხოვნებს თბილისში იჩქერიის წარმომადგენლობის დახურვის თაობაზე საფუძველი არ გააჩნია, რადგან ოფიციალურად ასეთი ორგანიზაცია საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში რეგისტრირებული არ არის. მისი მტკიცებით, ჩეჩნურ-ქისტური დიასპორის მოღვაწეობა არავის უქმნის საფრთხეს და საკმაოდ მშვიდობიანი და კანონიერი ხასიათი აქვს. **პრაიმ-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. სოხუმის ხელისუფლება საქართველოსა და რუსეთის დამაკავშირებელი რკინიგზის მაგისტრალის აფხაზეთის მონაკვეთის აღდგენის სანაცვლოდ ქართულ მხარესთან ე.წ. "ბოდენის დოკუმენტზე" მოლაპარაკებების დაწყებას არ აპირებს, - განაცხადა სოხუმის ხელისუფლების ვიცე-პრეზიდენტმა ვალერი არშბამ. "აფხაზური მხარე არასდროს დათანხმდება თბილისსა და სოხუმს შორის კონსტიტუციურ უფლებამოსილებათა გამიჯვნის შესახებ ბოდენის დოკუმენტის განხილვას" - განაცხადა არშბამ. მისი თქმით, მას შემდეგ, რაც 1998 წელს საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ უარი განაცხადა აფხაზეთზე გამავალი რკინიგზის აღდგენის შესახებ მომზადებული დოკუმენტის ხელმოწერაზე, რომელიც რუსეთის ფედერაციის იმჟამინდელი ვიცე-პრემიერის აქსიონენკოს მიერ იყო ვიზირებული, აფხაზურ მხარეს რკინიგზის აღდგენასთან დაკავშირებით "ილუზიები აღარ აქვს". "ბოდენის დოკუმენტის განხილვის სანაცვლოდ, რკინიგზის აღდგენა უმნიშვნელო საკითხია", - მიაჩნია არშბას. მისივე თქმით, აფხაზეთის ტერიტორიაზე აქტიურად მოქმედებს სოჭი-სოხუმისა და სოჭი-გალის ხაზები, რაც აფხაზურ მხარეს სავსებით აკმაყოფილებს. "ხოლო საქართველოსთან სარკინიგზო მიმოსვლის აღდგენით, ძირითადად, სომხეთია დაინტერესებული," - აღნიშნა არშბამ. **ინტერ-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. ქვემო ქართლის რეგიონის მასშტაბით ექსპერიმენტის სახით ახალი პროექტის, - სოციალური აღრიცხვის ბიუროს შექმნა იგეგმება. პროექტის გამართლების შემთხვევაში, რეგიონის ყველა მცხოვრებს საკუთარი სოციალური ნომერი ექნება. შეიქმნება სპეციალური კომპიუტერული ბანკი, სადაც თითოეულ პირზე, მის ნომერთან ერთად, სრულყოფილი მონაცემები განთავსდება. სოციალური აღრიცხვის ბიუროს შექმნა აღრიცხვიანობის სისტემას მოაწესრიგებს, სოციალურ სფეროში მიმდინარე დარღვევებს აღმოფხვრის და საერთოდ, სოციალური უსაფრთხოების გარანტი იქნება, - აცხადებენ პროექტის ინიციატორები. სოციალური ნომერი თითოეულ პირს დაბადებისთანავე მიენიჭება, მოზარდები კი მას პირადობის მოწმობასთან ერთად აიღებენ. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. რუსული მხარე ვერ ასახელებს საქართველოსთან “ჩარჩო” ხელშეკრულების მომზადების თაობაზე რამდენიმე თვის წინ შეწყვეტილი მოლაპარაკებების განახლების ზუსტ ვადებს. როგორც რუსეთის სახელმწიფო სათათბიროს დსთ-ს საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ, ანატოლი ჩეხოევმა განაცხადა, ამ საკითხში სიცხადე, ჯერჯერობით, არ არის, ისევე როგორც, რაიმე საგრძნობი შედეგები. მისი თქმით, საქართველომ დაამუხრუჭა ეს საკითხი, ალბათ, 21-22 ნოემბერს პრაღაში დაგეგმილი ნატო-ს სამიტის და 22 ნოემბერს დანიშნული გაერო-ს უშიშროების საბჭოს სხდომის მოლოდინში. “როგორც ჩანს, იგივეს ელოდებიან რუსეთშიც”, დასძინა მან. **პრაიმ-ნიუსი.**

■ ■ ■

თურქეთი. შავი ზღვის ფსკერზე გამავალი “ცისფერი ნაკადის” გაზსადენი თურქეთის მილსადენს შეუერთდა. თურქული პრესის ცნობით, ქალაქ სამსუნის რაიონში ამ დღეებში დასრულდა გამზომი სადგურის მშენებლობა, რომელიც გააკონტროლებს რუსეთიდან თურქეთში მიწოდებული ბუნებრივი აირის რაოდენობას. სადგურის გახსნის ცერემონიაზე გამოსვლისას სამსუნის პროვინციის გუბერნატორმა მუამერ გიულერმა აღნიშნა, რომ “ცისფერი ნაკადი” უკვე მოქმედი მილსადენია და მზად არის რუსული ბუნებრივი აირის თურქეთში გადაქაჩვისათვის. რუსეთის გაზის ტრანსპორტირება თურქეთში უკვე 2002 წლის დეკემბერში დაიწყება. გაზსადენის საერთო სიგრძეა 1,2 ათასი კილომეტრი, საიდანაც 376 კილომეტრი შავი ზღვის ფსკერზე გადის. გაზსადენის საპროექტო ღირებულებაა 3,4 მილიარდი დოლარი. **პრაიმ-ნიუსი.**

საკრებულო მერიაში და დედაქალაქის ქუჩებში

თბილისის საკრებულოს სხდომაზე გუშინ არავინ უცემიათ, ვერც მერიის წინ დისლოცირებულ ეგზალტირებულ მასას ნახავდით, საკრებულოში არც ქალაქის ხელისუფალთა კრიტიკა ისმოდა და არც პოპულისტური განცხადებები. დედაქალაქის საკრებულო სერიოზულ მუშაობას შეუდგა. გუშინ საკრებულომ ფარული კენჭისყრით ექვსი მუდმივმოქმედი და ათი დროებითი კომისიის თავმჯდომარეები აირჩია. კომისიები, ძირითადად, საკრებულოს გამარჯვებულმა ფრაქციებმა - “ნაციონალებმა” და “ლეიბორისტებმა” გაინაწილეს.

სოფო ბუკია

საკრებულოს სხდომა, ხელისშემშლელ ფაქტორთა მიუხედავად, გუშინ მაინც გაიმართა. ფრაქციებში მიმდინარე კონსულტაციების მიზეზით, ერთი საათით გვიან დაწყებულ სხდომაზე შუქი მაშინ ჩაქრა, როცა საკრებულოს თავმჯდომარე საკრებულოს წევრთა **“პუნქტუალობით და მოწესრიგებულობით”** ამაყობდა. სხდომათა დარბაზი ტელეკამერების განათების ამარა დარჩა. საკრებულოს წევრებს არ დაეზარათ და შუქის ჩართვას ორსაათნახევარი მერიის ფოიეში ელოდნენ.

“პუნქტუალურ და მოწესრიგებულ” ქალაქის საკანონმდებლო ორგანოში გუშინ ქვეყნის პარლამენტს “დასცინეს”.

“ბატონო მიხეილ, მოგეხსენებათ რაც მოხდა პარლამენტში. თქვენი პარტიის წევრმა პეტრე ცისკარიშვილმა გაუგონარი თავხედობა ჩაიდინა. გთხოვთ, დაუსჯელად არ დატოვოთ ეს ფაქტი,” - უთხრა გუშინ საკრებულოს თავმჯდომარეს “ახალმა მემარჯვენემ” მამუკა კაციტაძემ.

“ნაციონალური მოძრაობა” კატეგორიულად ემიჯნება ძალადობას. ჩვენ პარტიაში არ გვჭირდება მოძალადე,” – პასუხობს აშკარად შეშფოთებული სააკაშვილი და რამდენიმე საათში გარიცხავს კიდეც “მოძალადე” ცისკარიშვილს საკუთარი პარტიის რიგებიდან.

“ბატონო მიხეილ, არ უნდა დავუშვათ, რომ ჩვენთანაც, ქალაქის საკრებულოშიც იგივე განმეორდეს, რაც ქვეყნის უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში ხდება,” – გაისმა დარბაზიდან.

“ჩვენთან მსგავსი რამ არ მოხდება, აქ სულ სხვა დონის ხალხია შეკრებილი,” – უპასუხა სააკაშვილმა.

მიხეილ სააკაშვილი ერთ-ერთ უკანონო მშენებლობაზე

გუშინ საკრებულომ ექვსი კომისიისა და ათი დროებითი კომისიის თავმჯდომარეების დაამტკიცებაც მოასწრო.

ექვსი მუდმივმოქმედი კომისიიდან სამის თავმჯდომარეობა “ლეიბორისტებს” ერგოთ, ორის - “ნაციონალებს”, ერთის კი - “აღორძინებას”. სარევიზიო კომიტეტს “ნაციონალი” ირაკლი ოქრუაშვილი გაუძღვება, სოციალურს – “ლეიბორისტი” შატბერაშვილი, მისივე თანაპარტიელი კახაბერ ძაგანია იურიდიულ კომისიას, საბიუჯეტო-საფინანსო კომისიის თავმჯდომარე “ნაციონალი” კობა ბექაური იქნება, საქალაქო მეურნეობის – “ლეიბორისტი” პაატა ჯიბლაძე, ეკონომიკის კომისიას კი ფრაქცია “აღორძინების” წევრი დავით იოსელიანი უხელმძღვანელებს.

კომისიათა ამგვარი დაკომპლექტება, როგორც საკრებულოს წევრები აცხადებდნენ, ფრაქციათა ერთობლივი კონსულტაციების შედეგია.

ფრაქციები, რომლებმაც ვერც ერთი კომისიის თავმჯდომარეობას ვერ გამოჰკრეს ხელი, განაწყენებულები არ ჩანან.

როგორც ჩვენთვის ცნობილი გახდა, საკმაოდ პრესტიჟული სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარის პოსტს “ახალ მემარჯვენეებს” სთავაზობდნენ, “ახლებმა” ამ წყალობაზე უარი განაცხადეს და **“საპასუხისმგებლო თანამდებობა”** გამარჯვებულ ფრაქციებს გადაულოცეს. **“საკრებულოს არჩევნების ფავორიტი ფრაქციები “ლეიბორისტები” და “ნაციონალები” არიან. ჩვენ პასუხისმგებლობის არ გვეშინია, მაგრამ არ გვინდა მაკონტროლებლის, ჩასაფრებულის იმიჯი შევიქმნათ საკრებულოში. ჩვენ არ შევეცილებით “ლეიბორისტებს” და “ნაციონალებს”, თუმცა, ყველა კომისიის მუშაობაში აქტიურ მონაწილეობას მივიღებთ,”** – თავმდაბლობით აცხადებს “ახლების” წევრი მამუკა კაციტაძე. “ახლები” არც კომისიის თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობის დაკავებას აპირებენ, თუმცა შემოთავაზებები ბევრი აქვთ.

დროებითი კომისიების თავმჯდომარეთა ვაკანსიები ასე განაწილდა: სამ-სამ ადგილს “ნაციონალები” და “ლეიბორისტები” იყოფენ, ორი კომისია ჩაიბარა “ერთობამ” და ერთი - “მრეწველებმა”. ქალაქ თბილისის მერისა და პირველი საკრებულოს საქმიანობის შემსწავლელ კომისიას სათავეში კონსტანტინე გუგუშვილი ჩაუდგა.

“ახლების” მსგავსად, არც ერთი კომისიის ხელმძღვანელობა არ დაევალათ “გაერთიანებულ დემოკრატებსაც”. როგორც “დემოკრატი” დავით ხუციშვილი ამტკიცებს, რომელიმე კომისიის თავმჯდომარეობის სურვილი მათ თავად არ გამოუჩენიათ.

საკრებულოს გუშინდელი სხდომა კომისიის თავმჯდომარეთა არჩევით შემოიფარგლა. სხდომის დასრულებისთანავე კი, თბილისელთა რჩეულნი ყაზბეგის გამზირის 34-ს მიადგნენ, სადაც მორიგი უკანონო მშენებლობა მოინახულეს.

როგორც გაირკვა, ამ ტერიტორიაზე მშენებლობის დაწყებას მწვანე შუქი თვით ქალაქის მთავარმა არქიტექტორმა ირაკლი ლოლაშვილმა აუნთო.

მოსახლეობის მტკიცებით, 2000 წლის გენერალური გეგმის მიხედვით, აღნიშნულ ტერიტორიაზე მშენებლობები აიკრძალა. აქ იგეგმებოდა საბავშვო კორტების გამართვა, რაც მოგვიანებით, ტერიტორიაზე ეკლესიის მშენებლობის გამო გადაიფიქრეს.

ეკლესიის სანაცვლოდ, წლევანდელ ზაფხულს, სს “ამხანაგმა” ამ ადგილას საცხოვრებელი კორპუსის მშენებლობა დაიწყო. მოსახლეობამ “ამხანაგის” აღნიშნული ინიციატივა არაერთხელ გააპროტესტა ვაკე-საბურთალოს სასამართლოში, თუმცა - უშედეგოდ. მშენებლობა დღესაც სრული სვლით მიმდინარეობს. მიხეილ სააკაშვილი მშენებლობის ნებართვის გამცემთა წინააღმდეგ პასუხისმგებლობის საკითხის დასმას აპირებს და ყაზბეგის გამზირის მცხოვრებთ პრობლემის გადაჭრას ჰპირდება.

პროგრამა, რომელმაც სამცხე-ჯავახეთში დონორები უნდა მოიზიდოს

ეუთო-ს ეროვნული უმცირესობების უმაღლესი კომისრისა და გაერო-ს განვითარების პროგრამის ერთობლივი კონფერენცია, რომელიც სასტუმრო “მარიოტში” გაიართა, მთლიანად მიეძღვნა სამცხე-ჯავახეთში არსებულ პრობლემებსა და რეგიონის სტრატეგიულ განვითარებას. ქართველ და უცხოელ ექსპერტებთან ერთად, კონფერენციას ესწრებოდნენ საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატიური კორპუსების წარმომადგენლებიც.

თამარ მჭედლიშვილი

კარგად ნაცნობი “ახალი” პრობლემა

სამცხე-ჯავახეთის რეგიონი, რომელიც თვითიზოლაციის სკმაოდ მაღალი ხარისხით გამოირჩევა, ამ ბოლო დროს არაერთხელ მოექცა როგორც ადგილობრივი პოლიტიკური სპექტრის, ასევე საკმაოდ სოლიდური საერთაშორისო ორგანიზაციების ყურადღების ცენტრში. თუმცა, უნდა ითქვას, რომ ამით სამცხე-ჯავახეთში ვითარება საგრძნობლად არ შეცვლილა არც ეკონომიკური, არც სოციალური და, მით უფრო, არც პოლიტიკური კუთხით. იგი მუდმივად რჩება ერთ-ერთ “ფეთქებადსაშიშ” რეგიონად, სადაც “უხილავი ძალა” “საჭირო დროსა და მომენტში” იმ ბერკეტებს აამუშავებს ხოლმე, რომელიც ყველაზე სერიოზულ რეზონანსს სწორედ თბილისში იწვევს.

რა თქმა უნდა, რეგიონში, კონკრეტულად კი ახალქალაქში, ვითარებას რუსეთის სამხედრო ბაზაც ძაბავს, სადაც ადგილობრივი მოსახლეობის სოლიდური ნაწილი მუშაობს. მათთვის რუსების ქალაქიდან წასვლა საკმაოდ სერიოზულ მატერალურ პრობლემებთან იქნება დაკავშირებული.

სხვათა შორის, საქართველოს მთავრობამ, შეიძლება ითქვას, თავად იზრუნა საიმისოდ, რომ რეგიონში არაქართველი მოსახლეობის თვითიზოლაციის საკმაოდ მაღალი დონე შეენარჩუნებინა. ადგილობრივმა სომხებმა დღემდე არ იციან ქართული ენა. ეკონომიკური კავშირების დამყარება, თუნდაც იმავე საგზაო პოლიციის წყალობით, სომხეთთან უფრო გაადვილებულია, ვიდრე საქართველოს მეზობელ რაიონებთან. თანაც, რეგიონში და, განსაკუთრებით, ჯავახეთში საკმაოდ მაღალია ე. წ. "კლანური მმართველობის" ხარისხი, რომლის დროსაც რომელიმე რაიონის ყველა წამყვან პოსტზე "თანაგუნდელები" ინიშნებოდნენ. კონტრაბანდასთან მხოლოდ დეკლარირებული ბრძოლა, ადგილობრივი ბიუჯეტის გარდა, თითქმის არავის აზარალებს.

და რაც მთავარია, სეპარატისტული განწყობები, რომელიც ამა თუ იმ დროს იჩენს თავს, როგორც წესი, არაოფიციალური სიგნალია ამ კლანებს შორის გავლენის სფეროების გადასანაწილებლად ბრძოლის დაწყებისა. ეს კი, თავის მხრივ, საკმაოდ ძაბავს საერთო სიტუაციას.

ამ ვითარებაში თუნდაც ის მიზერული დადებითი ძვრები, რომელიც რეგიონში ასე თუ ისე ხორციელდება, როგორც წესი, სადღაც ჩაიკარგება ხოლმე?

უცხოელები მიგვითითებენ

რაღა თქმა უნდა, გუშინ "მარიოტში" ამ სერიოზულ პრობლემებზე საუბარი თითქმის არ ყოფილა. გამომსვლელები იმ პრობლემებს და პროექტებს შეეხნენ, რომელიც რეგიონის საერთო განვითარებას ეხება და რომლის განსახორციელებლად საქართველოს მთავრობას, სამწუხაროდ, სათანადო სახსრები არ აქვს.

გუშინდელი კონფერენცია მთლიანად მიეძღვნა რეგიონის ინტეგრაციის პრობლემებსა და იქაური ინფრასტრუქტურის აღდგენისთვის გასატარებელ ღონისძიებებს.

“წარმოდგენილია გაერო-ს განვითარების პროექტი, რომელიც შეეხება ინტეგრაციის, ასევე სოფლის მეურნეობის, მცირე ბიზნესის განვითარების პრობლემებს, ენობრივ საკითხებთან დაკავშირებულ პრობლემატიკას. საუბარია ასევე საკომუნიკაციო და კავშირგაბმულობის ობიექტების თაობაზეც. პროგრამა ძალიან სერიოზულია. გაერო-ს განვითარების პროგრამა მოიძიებს დონორ ორგანიზაციებს, რომლებიც ჩაერთვებიან ამ პროგრამების განხორციელებაში", - განუცხადა “24 საათს” პარლამენტის სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტის თავმჯდომარემ ბესიკ ლაგვილავამ.

და მაინც: ის საკითხები, რომელიც ეუთოს ეროვნული უმცირესობების უმაღლესი კომისრის, ელჩ როლფ ეკეუსის მოხსენებაში გაისმა, საკმაოდ რთული მოსასმენი იყო. მით უფრო, როცა თავად საქართველოს ხელისუფლებამაც შესანიშნავად უწყის, თუ რა სიძნელეებია ამ რეგიონში.

როლფ ეკეუსის მოხსენებიდან:

"რეგიონისადმი ჩემი ინტერესის მთავარი მიზეზი გახლავთ ის, რომ მის ღრმა ინტეგრაციას საქართველოს საზოგადოებაში ძალიან დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. როგორც მოგეხსენებათ, ეს რეგიონი დასახლებულია უმთავრესად ეთნიკური სომხებით და ეკონომიკურად, პოლიტიკურად და ენობრივად იგი შედარებით მოცილებულია ქვეყნის დანარჩენ ნაწილს. ადგილობრივი მოსახლეობა საქართველოში მიმდინარე პროცესებთან დაკავშირებით ინფორმაციას იღებს, ძირითადად, ახალციხეში განლაგებული სამხედრო ბაზიდან და სომხური პრესიდან. მისი ეკონომიკა უმთავრესად მიმართულია რუსეთისა და სომხეთისაკენ და ძირითად ვილუტას აქ წარმოადგენს რუსული რუბლი. არსებულ სიტუაციას კიდევ უფრო ართულებს 1994 წელს ამ რეგიონიდან დეპორტირებული მესხების უკან დაბრუნების შესაძლებლობა. რეგიონში არსებული მძიმე ეკონომიკური სიტუაცია კიდევ ერთ საფუძველს ქმნის შეშფოთებისათვის. ყველა ეს ფაქტორი მეტყველებს იმაზე, რომ საჭიროა ერთიანი პოლიტიკური კურსისა და პროგრამის შემუშავება, სადაც სპეციალური ყურადღება მიექცევა განვითარებასა და ინტეგრაციას...

სახელმწიფო ენის კანონის მიღება წარმოადგენს არა მარტო საქართველოს სუვერენულ უფლებას, არამედ აუცილებელ ნაბიჯს ერთიანი მძლავრი სახელმწიფოს ჩამოსაყალიბებლად, რომელსაც თავისი წვლილი შეაქვს რეგიონული სტაბილურობისა და უსაფრთხოების საქმეში. ჩემი აზრით, სახელმწიფო ენის შესახებ სრულყოფილი კანონის მიღება უზრუნველყოფს ერთიანი ჩარჩოს შექმნას საქართველოში ენის გამოყენებასა და განვითარებასთან დაკავშირებით და ამის გამო ეს კანონი წარმოადგენს საქართველოში სრული სოციალური ინტეგრაციის მთავარ ელემენტს. სრულყოფილი კანონის მიღება განიხილება როგორც პირველი ნაბიჯი უფრო დიდი სოციალური პროცესის დაწყების საქმეში.

ჩემი აზრით, ინტეგრაციის სტრატეგიის წარმატებით განხორციელების მეორე მნიშვნელოვან საკითხს წარმოადგენს გარკვეული დონის დეცენტრალიზება. სახელმწიფო ადმინისტრაციის რეფორმა, რომელიც ითვალისწინებს გარკვეული ვალდებულებების გადაცემას რეგიონული და ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებისათვის, წარმოადგენს ყველაზე უფრო ეფექტურ საშუალებას კულტურული და რეგიონული იდენტურობის განვითარებისთვის.”

საქართველოს ხელისუფლებას კი ამ პრობლემებზე მეტადაც, როგორც ჩანს, სამცხე-ჯავახეთის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისთვის ძირითადი დონორი ორგანიზაციების მოზიდვა აღელვებს.

კონფერენციაზე სტუმრებს პრეზიდენტის განკარგულებაც დაურიგდათ, რომელიც რეგიონის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების უზრუნველყოფის ღონისძიებებს ეხება და 2003-2005 წლებს მოიცავს. ამასთან ერთად, პრეზიდენტის რწმუნებულმა მხარეში თემურ მოსიაშვილმა დეტალურად ისაუბრა იმ უსახსრობაზე, რომელიც რეგიონს აწუხებს. მან უცხოელ პარტნიორებს საკმაოდ მუქ ფერებში დაუხატა რეგიონში შექმნილი ვითარება, რაც, ალბათ, სიმართლეს შეეფერება. თავად განსაჯეთ: მხარეში არ მუშაობს არც ერთი მსხვილი საწარმო, განადგურებულია საკომუნიკაციო საშუალებები, აყრილია გზები და ა.შ. ამ ყველაფრის აღსადგენად კი თანხებია საჭირო, რომელსაც საქართველოს ბიუჯეტი, სამწუხაროდ, ვერც 2003 და ვერც 2005 წლებში გაიღებს. ასე რომ, საქართველოს ეს ურთულესი რეგიონი კვლავაც რჩება უცხოელი პარტნიორებისა და დონორების იმედად.

გამომცემელი რუსთავი 2 პრინტი. მთავარი რედაქტორი მამუკა ფაჩუაშვილი. პაატა ვეშაპიძე (მმართველი რედაქტორი), ვახტანგ ნადირაძე (გამომშვები რედაქტორი), ირაკლი ლეჟავა (პასუხისმგებელი რედაქტორი). დამატებები: დედაქალაქი - დავით მაღრაძე, ლიტერატურა - მალხაზ ხარბედია, სამყარო - ქეთევან სადღობელაშვილი, სამართალი - ნიკოლოზ რურუა, სტილი - ბიძინა მაყაშვილი, მედიცინა - ზაზა ფაჩუაშვილი, ბიზნესი - გიორგი კალანდაძე. ფოტო: ლევან ყიფიანი (რედაქტორი), ბესო გულაშვილი (მენეჯერი). დიზაინი: გიორგი კოკილაშვილი, გიორგი ხმალაძე. კომპიუტერული ცენტრი: თამაზ ჩხაიძე (მენეჯერი), მაია ყიასაშვილი, ლელა წიქარიშვილი, ბექა ბალარჯიშვილი, ირაკლი ბილაშვილი, დავით გეგეჭკორი, დიმიტრი შალუტაშვილი, ალექსანდრე შათირიშვილი, თენგიზ ქირია, პაატა ქორიძე. სტილი: ნანა ჯოხარიძე, თამარ კვაჭანტირაძე, ჯუანშერ ტიკარაძე, ლია თოფურია. რეკლამა - ზურა ჯაოშვილი.

შარაძე შარზეა

გურამ შარაძემ პარლამენტის თავმჯდომარეს შეუტია. დასაწყისისთვის კი თავი დაიზღვია და ჟურნალისტები დაამუნათა - შევხედავ, ახლა, რამდენად ობიექტურად გააშუქებთ ჩემს გამოსვლას ჟურნალისტებიო. მაგრამ პრესკონფერენციის დასრულების შემდეგ გაუგებარი დარჩა პატივცემული დეპუტატის ეს გაფრთხილება, რადგან მისი ბრალდებები თუ მოსაზრებები არც ობიექტურობის და არც არაობიექტურობის საფუძველს არ იძლეოდა, ისინი, უბრალოდ, აბსურდული იყო.

თამარ ხორბალაძე

"რატომ უნდა ვუყურო მე მაგათ, როდის გამოექანებიან ჩემკენ?!"

ზაალ ბულაშვილის ფოტო

ერთ-ერთი მთავარი, რის გამოც ბატონ გურამს პარლამენტის დღევანდელი თავმჯდომარის პასუხისმგებლობის საკითხის დაყენების სურვილი გასჩენია, ისაა, რომ პარლამენტის პრეზიდიუმში, ვიცე-სპიკერების ნაცვლად, იურიდიული დეპარტამენტის თავხედი ხელმძღვანელი და **"თავად გასაკავებელი"** მანდატურები სხედან:

"იმის მაგივრად, რეგლამენტი კარგად დაიმახსოვროს, სუფლიორებს ისვამს... იმიტომ, რომ ვიღაცეებს ზოგიერთი ვიცე-სპიკერი არ მოსწონთ, ჩამოაბრძანეს ისინი პარტერში... ან რას გვანან ეს კუნთმაგარი ყმაწვილები, რომ ზიან, მანდატურებად (მათი ფუნქცია სხდომაზე უსაფრთხოების გაკონტროლებაა)**... რატომ უნდა ვუყურო მე მაგათ, როდის გამოექანებიან ჩემკენ?!"** - აღშფოთებას ვერ მალავდა გუშინ გურამ შარაძე, რომელიც პარლამენტის თავმჯდომარეს სერიოზულ დანაშაულად იმასაც უთვლის, რომ იურიდიული დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა ბიუროს სხდომაზე მას "გადაალაჯა": **"უკან რომ დაბრუნდა და გადმოლაჯებას შეეცადა, მაშინ კი ვეცი..."** - მოვლენათა განვითარება დეტალურად აღწერა ბატონმა გურამმა.

რაც შეეხება ნინო ბურჯანაძის **"იდეოლოგიურ პროფილს და ანფასს"**: თუ ვინმეს ეგონა, რომ საქართველოს პარლამენტის დღევანდელი თავმჯდომარე პარტიათა შორის ბალანსის დაცვას ცდილობს და ახერხებს, რუსული აგრესიისადმი საკმაოდ მკაცრი და არგუმენტირებული გამოსვლებით ქვეყნის პრესტიჟს საქართველოს საზღვრებს გარეთ შედეგიანად იცავს, ქვეყნის შიგნით კი მოსახლეობას ამ გამოსვლებით, პრეზიდენტის მფრთხალი კომენტარების ფონზე, თავმოყვარეობის გრძნობას ულვივებს, ძლიერ და გამოუსწორებლად შეცდა. თუ ვინმეს ჰგონია, რომ ქალი - პარლამენტის თავმჯდომარე, კავკასიაში, თან ისეთ პარლამენტში, სადაც მუშტის ენა ჩვეულებრივზე მეტად ჭრის, სადაც კაცები კაცობას ივიწყებენ და პოლიტიკოსები კასტეტებით დადიან, ერთადერთი საუკეთესო სავიზიტო ბარათია, ასევე შორს არის რეალობის გრძნობიდან.

ვისი ბრალია, რომ პარლამენტი დაიშალა და სახე დაკარგა?

ვინ არის დამნაშავე იმაში, რომ "მოქალაქეთა" დღევანდელი ფრაქციები ბოიკოტს უცხადებენ სხდომებს და კვორუმს აგდებენ?

ვინ უნდა აგოს პასუხი იმისთვის, რომ 11 საათზე გამოცხადებული პარლამენტის თავმჯდომარე 12 საათამდე ვერ უყრის თავს დაგვიანებულ, ნაბახუსევ, ან, უბრალოდ, უდისციპლინო დეპუტატებს?

ვინ უნდა შეწყვიტოს პარლამენტის წინ მიმდინარე მრავალთვიანი აქცია, რომელზეც მანანა არჩვაძე-გამსახურდიას მომხრეები ყოველ დღე ისე ცხადდებიან, როგორც მალალანაზღაურებად სამსახურში?

ვისი ბრალია, რომ პარლამენტის მიერ ამ ხალხთან სასაუბროდ შექმნილმა კომისიამ, სახელისუფლებო პარტიის ერთ-ერთი ლიდერის ვიტალი ხაზარაძის ხელმძღვანელობით, ორი სხდომის მეტი ვერ ჩაატარა და დიალოგი, საერთოდ, შეწყდა?

ვინ წაართვა ქართველ ხალხს ეროვნების რეკვიზიტი?

ვინ აპირებს 400 000 "თურქი-მესხის" ჩამოსახლებას საქართველოში?

ვის უნდოდა ღვინჯილიას ხელით ენის შესახებ კანონის გაყალბება?

ვინ ვერ იტანს ზვიადის და "ხალხის მიერ არჩეულ ხელისუფლებას"?

ვინ არ აცხადებს მართლმადიდებლობას სახელმწიფო რელიგიად?

რა თქმა უნდა, ნინო ბურჯანაძე, ნინო ბურჯანაძე და კიდევ ნინო ბურჯანაძე - ასე მიაჩნია ბატონ გურამს და, თუ არ გჯერათ, თავს დააბრალეთ.

აბა, რა ეგონა პარლამენტის თავმჯდომარეს, გურამ შარაძეს სიტყვას რომ არ აძლევდა პარლამენტის ბიუროზე მაშინ, როცა საკრებულოს სხდომაზე თავად მიხეილ სააკაშვილმა მისცა სიტყვა. მართალია, ბატონი გურამი ბიუროს წევრი არ არის, მაგრამ პარლამენტარი ხომ არის? **"მე ამას ვაპატიებ ნინო ბურჯანაძეს?"** - თავად უკვირს ბატონ გურამს.

"აი, მაშინ ღვივდება ძალადობის ინსტინქტი ადამიანის სხეულში, როცა პარლამენტის თავმჯდომარე თავის უფლებებს ბოროტად იყენებს", - ამბობს იგი და, მართალია, "ძალადობის ინსტინქტგაღვიძებული" ადამიანის (თუ ადამიანების) ვინაობას არ აკონკრეტებს. მოკლედ, გუშინ ბატონმა გურამმა ნინო ბურჯანაძე გააფრთხილა და პირობად რამდენიმე საკითხი დაუდო:

"თუ არ მიიღებენ კანონს რეკვიზიტის შესახებ, თუ არ გამოაცხადებენ მართლმადიდებლობას სახელმწიფო რელიგიად (ამას თავად მართლმადიდებლური ეკლესიაც აღარ ითხოვს), არ გადაახევს ლაგვილავას თურქი-მესხების, უფრო სწორად, ლტოლვილთა შესახებ კანონს თავზე", ბატონი გურამი იმპიჩმენტის, უკაცრავად - პასუხისმგებლობის დასმის პროცედურას, ანუ პარლამენტში (და საჭიროების შემთხვევაში, პარლამენტს გარეთაც) ხელმოწერების მოგროვებას იწყებს.

და ბოლოს - მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს პარლამენტის დღევანდელი თავმჯდომარე ერთადერთი წინაღობაა, რომელიც კანცელარიას პარლამენტის სრულად გაკონტროლებაში უშლის ხელს, გურამ შარაძეს ძალიან უკვირს, მის მიერ ჩამოთვლილი არგუმენტების შემდეგ, კანცელარია და მისი ინტერესები ჟურნალისტებს რატომ ახსენდებათ.

პარლამენტში არც ერთი დეპუტატი ძალადობისგან დაზღვეული არ არის

პირველი გვერდიდან

ეულად მჯდარ პეტრე ცისკარიშვილს დავით საგანელიძე მიუახლოვდა და საუბარი გაუბა. პრესლოჟიდან კარგად ჩანდა, რომ "ახლების" საპარლამენტო ფრაქციის წარმომადგენელს საკმაოდ მშვიდი გამომეტყველება ჰქონდა და არანაირ აგრესიას არ ამჟღავნებდა. ცოტა ხანში, "ნაციონალი" დეპუტატი აღელდა და მოსაუბრე გარეთ გაიხმო, კორიდორში მოულოდნელად შემოუბრუნდა, სახეში კასტეტი ჩასცხო და სირბილით გაუჩინარდა, დაზარალებული კი, სასწრაფოდ, საავადმყოფოში გადაიყვანეს...

პარლამენტის კედლებში მოხშირებული მუშტი-კრივი აქამდე ერთგვარ შოუდ განიხილებოდა და ხუმრობა-ქილიკის საგანს წარმოადგენდა. გუშინდელმა ჩხუბმა კი დეპუტატები სერიოზულად ჩააფიქრა და იმ აზრისკენ უბიძგა, რომ გაცილებით სავალალო შედეგის თავიდან ასაცილებლად, პროფილაქტიკური ზომები ახლავე მიეღოთ.

პარლამენტში "კრიმინოგენული მდგომარეობის გაუარესების" ფაქტს პარლამენტის თავმჯდომარე აღარც კი მალავს. **"ანგარიშსწორება და მუშტი-კრივი საკანონმდებლო ორგანოში ტრადიციად იქცა. არც ერთი ჩვენი კოლეგა დაზღვეული არ არის, რომ რაიმე გაუგებრობის მსხვერპლი არ გახდება. საჭიროა, რაღაც სანქციებზე ვიფიქროთ,"** - აცხადებს ნინო ბურჯანაძე, რომელიც შესაძლო ტრაგიკული შემთხვევის თავიდან ასაცილებლად, პარლამენტის აპარატისა და სამთავრობო დაცვის თანამშრომლებისგან მოითხოვს, რომ ამიერიდან იარაღიანი დეპუტატები პარლამენტში არ შემოუშვან.

რაც შეეხება პეტრე ცისკარიშვილის საქციელს, საკანონმდებლო ორგანოში წარმოდგენილი აბსოლუტურად ყველა პოლიტიკური ძალა მის შეფასებაში ერთსულოვანი იყო. "გაერთიანებული დემოკრატების" ლიდერის ზურაბ ჟვანიას თქმით, **"თუ ასეთ შემთხვევებს წერტილი არ დაესმება, პარლამენტი სულ სხვა პროცესის მოწმე გახდება. ცისკარიშვილის ქმედებაზე მსჯელობა განსაკუთრებით მძიმეა ჩემთვის, რადგან მასთან კარგი და მეგობრული ურთიერთობა მაკავშირებდა, მაგრამ რაც მან გააკეთა, ყველანაირ ჩარჩოებს სცილდება,"** - აცხადებს ჟვანია.

მომხდარი ინციდენტით ყველაზე მეტად აღშფოთებულნი, ცხადია, "ახალი მემარჯვენეები" იყვნენ. დავით გამყრელიძემ კოლეგებისგან მოითხოვა, რომ ცისკარიშვილის საქციელისთვის შეფასება მიეცათ და, თუ ისინი ამას არ გააკეთებდნენ, "მემარჯვენეების" ლიდერი პარლამენტის რიგების დატოვებით იმუქრებოდა.

"ეს იყო ან კლინიკური შემთხვევა, ან - მიზანმიმართული პროვოკაცია", - ვარაუდობს მისი თანაფრაქციელი ფიქრია ჩიხრაძე. საერთოდ, "ახლები" არც იმას გამორიცხავენ, რომ მათი სახელით, შეიძლება, ვინმემ პროვოცირება მოახდინოს და პიროვნული კონფლიქტის პოლიტიკურ პლანში გადაყვანას შეეცადოს.

მომხდარის გამო პარლამენტში შექმნილი დაძაბული სიტუაცია ერთგვარად შეარბილა იმ გარემოებამ, რომ "ნაციონალების" საპარლამენტო ფრაქციის სახელით, გია ხევიაშვილმა "ახალ მემარჯვენეებს" ბოდიში მოუხადა, ხოლო ინციდენტის შესახებ ინფორმაციის მიღებისთანავე, პარტიის ლიდერმა მიხეილ სააკაშვილმა ხმაურიან პერსონასთან "განშორების" აუცილებლობაზე საკრებულოში გააკეთა განცხადება. მოგვიანებით "ნაციონალური მოძრაობის" პოლიტიკურმა საბჭომ იგი პარტიის რიგებიდან გარიცხა. რაც შეეხება ფრაქციაში - "მოძრაობა დემოკრატიული რეფორმებისთვის" - ცისკარიშვილის ყოფნის მიზანშეწონილობის საკითხს, "ნაციონალების" საპარლამენტო გუნდი მას ცოტა მოგვიანებით მიუბრუნდება.

თუმცა, საქმე მხოლოდ ფრაქციის მობოდიშებითა და ჩხუბისთავის განკვეთით ნამდვილად არ დასრულდება: "ახალი მემარჯვენეების" ინიციატივით, გუშინ პარლამენტში მივიდა გენერალური პროკურორის მოადგილე ვენედი ბენიძე და საგამოძიებო ჯგუფი. საკანონმდებლო "ზონაში" მომხდარის შესწავლის შემდეგ სამართალდამცავები მიიღებენ გადაწყვეტილებას, მომხდართან დაკავშირებით აღიძრას თუ არა სისხლის სამართლის საქმე.

ვენდეტა პარტიული ინტერესების ფასად

ეკა კვესიტაძე.

გუშინ პარლამენტში დატრიალებული სკანდალი მორიგ საპარლამენტო ჩხუბს უკვე აღარ ჰგავდა. დავით საგანელიძეს, რომელიც გუშინ პეტრე ცისკარიშვილის მიერ მოქნეული "კასტეტის" მსხვერპლი გახდა, თვალის სერიოზული დაზიანება აღმოაჩნდა.

საკანონმდებლო ორგანო ცისკარიშვილმა რატომღაც საკუთარ უბანთან გააიგივა, სადაც საქმის გარჩევა ყველაფრით "მოსულა". ცისკარიშვილი "შავი სიის" ოთხი მსხვერპლიდან უკვე ორს გაუსწორდა, დანარჩენ ორს კი ისევ საჯაროდ ემუქრება. ფაქტია, რომ ვენდეტა, რომელიც "ახალ მემარჯვენეებს" და "ნაციონალური მოძრაობის" უკვე ყოფილ წევრს შორის დაიწყო, ძალიან საშიშ ნიშნებს იძენს და არ არის გამორიცხული, ის გაცილებით უფრო საგანგაშო შედეგებით დამთავრდეს.

"ნაციონალური მოძრაობის" ლიდერმა გადაწყვეტილება გუშინ ოპერატიულად მიიღო და პეტრე ცისკარიშვილი პარტიიდან გარიცხა. სააკაშვილს სხვა არჩევანი აღარ დარჩა. გუშინ ძნელად თუ მოიძებნებოდა ადამიანი - დაწყებული პოლიტიკოსებით და დამთავრებული პარლამენტის სანახაობის უბრალო მაყურებლით, რომ ახალგაზრდა დეპუტატის საქციელის გამო აღშფოთება არ გამოეხატა.

პოლიტსაბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება "ნაციონალურმა მოძრაობამ" ასე ახსნა: **"მას არ ჰქონდა უფლება, პროვოკაციაზე წამოგებულიყო და პარტიისათვის ზიანი მიეყენებინა".**

ცსკო-ში და საკრებულოს პირველ სხდომაზე განვითარებული მოვლენების გამო "ნაციონალური მოძრაობის" მისამართით მისი ოპონენტები ისედაც არ იშურებდნენ ბრალდებებს, რომ სააკაშვილის პარტია ძალადობრივი პარტიაა და ხელისუფლებაში მოსასვლელად სისხლის დაღვრასაც არ მოერიდება. თუ წინა ორ შემთხვევაში სააკაშვილს თავისი არგუმენტები გააჩნდა, ამ შემთხვევაში თავისი თანაპარტიელის დაცვა მას ძალიან გაუჭირდებოდა.

გარდა ამისა, ცისკარიშვილის გუშინდელი საქციელი არანაირად არ ჯდებოდა ურთიერთობების იმ ფორმაში, რომელიც "დემოკრატებს", "ახლებს" და "ნაციონალურ მოძრაობას" შორის, მიუხედავად ბოლოდროინდელი გაუგებრობებისა, მაინც ჩამოყალიბდა. გუშინ სააკაშვილს რადიკალური გადაწყვეტილება რომ არ მიეღო და ცისკარიშვილი პარტიის რიგებს გარეთ არ დაეტოვებინა, ეს არამარტო "ახლებთან" ურთიერთობების საბოლოო გაფუჭებას, არამედ "დემოკრატებთანაც" სერიოზული პრობლემების შექმნას ნიშნავდა.

ამ ეტაპზე ჟვანიას საკმაოდ ძვირად ულირს "ახლებთან" დამთბარი ურთიერთობების შენარჩუნება. საკუთარ თანაპარტიელებს პეტრე ცისკარიშვილი რომ დაენდოთ, "დემოკრატების" ლიდერი რომელიმე მხარეს უნდა დამდგარიყო. თუმცა, ჟვანიას ძალიან გაუძნელდებოდა, რომ არჩევანი "ნაციონალური მოძრაობის" სასარგებლოდ მაშინ გაეკეთებინა, როცა ცისკარიშვილის საქციელის გასამართლებლად არგუმენტების მოძებნა საკმაოდ ძნელია.

ახალგაზრდა დეპუტატმა გუშინ თამაშის ის წესები დაარღვია, რომელსაც მას საჯაროდ არც თავისი პარტიის ლიდერი და არც მასთან საკმაოდ დაახლოებული ზურაბ ჟვანია (ცისკარიშვილი პარლამენტის ყოფილი თავმჯდომარის სამდივნოს უფროსი იყო) აპატიებს. ოპოზიციის ლიდერებმა კარგად იციან, რომ მათი ხელახალი დაქსაქსვა ხელისუფლების ავტომატურ გამარჯვებას ნიშნავს. პეტრე ცისკარიშვილის ძველბიჭური ახირების გამო, ამ რისკზე გუშინ არც სააკაშვილი და არც ჟვანია არ წავიდა.

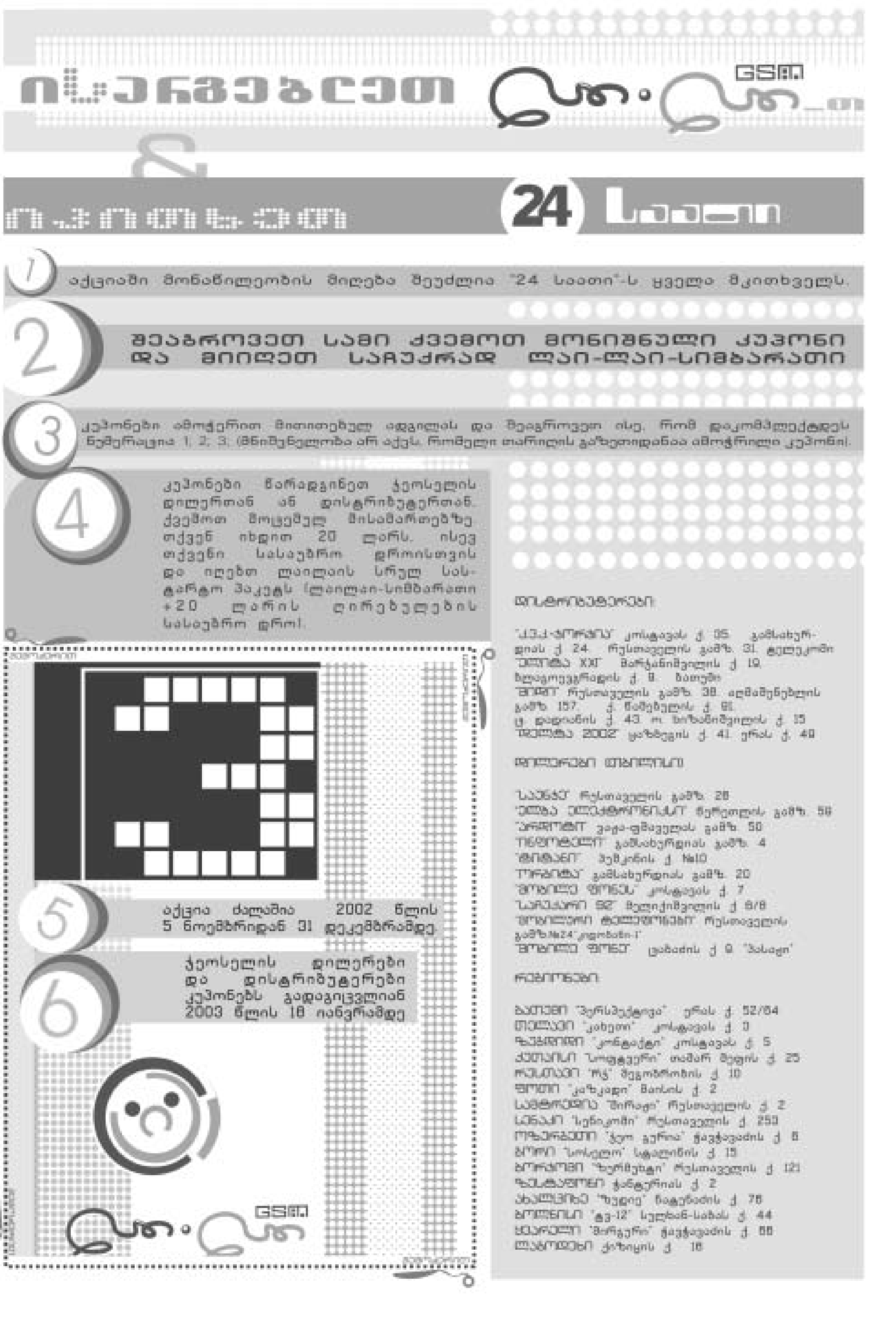

არშემდგარი ანგარიშსწორება

პირველი გვერდიდან

"დამნაშავეები რაღაც ფორმით მაინც უნდა დაისაჯონ. მაგალითად, შენგელაიამ და თევდორაძემ თანამდებობები დატოვონ, ხოლო ფრაქციის სხდომაზე ბარამიძეს საყვედური მისცენ," - პრეზიდიუმიდან დირექტივებს იძლეოდა პარლამენტის ვიცე-სპიკერი.

არიქა, თანამდებობები თავისუფლდებაო და... მიკროფონთან მირბენა ყველას "აღორძინებამ" დაასწრო: ადამიანის უფლებათა დაცვის საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარის პოსტზე ჯემალ გოგიტიძემ ნატო ჩხეიძის კანდიდატურა დაასახელა.

თუმცა, როგორც აღვნიშნეთ, გუშინ შოუ არ შედგა და ამაში, ალბათ, გადამწყვეტი როლი ზურაბ ჟვანიას განცხადებამ ითამაშა. **"აქ საქმე გვაქვს არა კანონის დარღვევასთან, არამედ კანონის კოლიზიასთან. ამიტომ, სამი დეპუტატის საკითხის განხილვა იქნება პოლიტიკური რეპრესიების დაწყების ნიშანი და პოლიტიკური ანგარიშსწორების მცდელობა,"** - პარლამენტის ყოფილმა თავმჯდომარემ ამ მიმართვით დეპუტატებს აგრძნობინა, თუ რა შეფასებები მიეცემოდა მისი თანაფრაქციელების დასჯას და ეს სულაც არ წაადგებოდა იმათ ავტორიტეტს, ვინც "მარჯვედ მოიხმარდა" პულტს.

ჟვანიას განცხადებას მოჰყვა "ტრადიციონალისტ" გუბაზ სანიკიძის შეხსენება იმის შესახებ, თავის დროზე რა შედეგი მოჰყვა უზენაესი საბჭოდან დეპუტატების გაყრასა და პირდაპირ ეთერში პარლამენტის სხდომების ტელეტრანსლაციის (გუშინ ეს თემაც საკმაოდ აქტუალური იყო და მის გარშემო დებატები სამომავლოდ გადაიდო) შეწყვეტას.

დასახელებულმა არგუმენტებმა, როგორც ჩანს, გავლენა იქონია დეპუტატებზე და პროსახელისუფლებო ფრაქციებმაც ერთმანეთის მიყოლებით "გადმოფინეს თეთრი დროშები" - მიკროფონებთან რიგი დადგა იმის სათქმელად, რომ **"ხსნიან მოთხოვნას სამი დეპუტატის საკითხის განხილვის შესახებ."**

ჟვანიას ტაქტიკის წარმატებამ და საქმის ასეთმა შემობრუნებამ ვახტანგ რჩეულიშვილი გააცოფა. მან რისხვა დაატეხა პრეზიდენტის მხარდამჭერ ძალებს: **"ამათ იმედზეა შევარდნაძე? ოპოზიციაცა და ესენიც უკვე ჟვანიასთან დარბიან კონსულტაციებზე. სამი კაცი აღარ უზის დარბაზში. ამიტომაც არის ქვეყნის საქმე კარგად."**

თუმცა, სოციალისტების ლიდერს ბოლმის გულში ჩადება არ სჩვევია და, რაც მთავარია, იცის "ოქროს წესი" - გამარჯვებულების გვერდით უნდა იდგეს. ჰოდა, მანაც უარი თქვა იმ სიხარულზე, რასაც მასში პრეზიდიუმში ჯდომა იწვევს, დარბაზში ჩავიდა, "გაერთიანებული დემოკრატების" ლიდერს გვერდით მიუჯდა და მას ხელი მეგობრულად გადაჰხვია...

მოკლედ

ერევანი. სომხეთიდან საქართველოს ელექტროენერგია მხოლოდ წინასწარ გადახდის შემთხვევაში მიეწოდება. როგორც სომხეთის ენერგეტიკის მინისტრმა არმენ მოვსესიანმა განაცხადა, ქართულ მხარესთან მიმდინარეობს მოლაპარაკებები და უკვე საერთო დავალიანებიდან დაფარულია 370 ათასი დოლარი. სულ ახლახან ენერგეტიკული კრიზისის დროს თბილისმა მიმართა ერევანს, ბაქოსა და მოსკოვს ელექტროენერგიის იმპორტის შესახებ, თუმცა, მხოლოდ აზერბაიჯანმა შეძლო თხოვნის შესრულება და საქართველოს 60 მეგავატის ელექტროენერგიას აწვდის. როგორც საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკის სამინისტროში ირწმუნებიან, რუსეთიდან მაღალი ძაბვის გადამცემის - "კავკასიონის" მეშვეობით ენერგიის მიღება ტექნიკური პრობლემების გამო არ ხერხდება. საქართველო 110 კილოვატის იმპორტს სომხეთიდანაც ელოდებოდა. როგორც სომხეთის ენერგეტიკის მინისტრმა განაცხადა, ქვეყნის ენერგოსისტემა ტექნიკურად მზადაა ითანამშრომლოს რეგიონის ქვეყნებთან - საქართველოსთან, აზერბაიჯანთან, თურქეთთან, რუსეთთან და ირანთან. მოვსესიანის თქმით, 1999 წლიდან საქართველოს სომხეთის მიმართ ოთხი მილიონი დოლარის ოდენობის დავალიანება დაუგროვდა. ***კავკას-პრესი.***

■ ■ ■

თბილისი. საერთაშორისო ენერგეტიკული კომპანია "იტერა", სააქციო საზოგადოება "აზოტის" მიყიდვის შესახებ პასუხს ქონების მართვის სამინისტროსგან, თვეზე მეტია, ელოდება. როგორც "ინტერ-პრესს" ქონების მართვის სამინისტროში აცნობეს, "იტერას" მიერ სამინისტროში წარდგენილი "აზოტის" განვითარების ბიზნეს-გეგმა აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამის სტრუქტურებსა და დიდი სატენდერო კომისიის წევრებს გადაეგზავნათ. მათი პასუხების მიღების შემდეგ კომისია გადაწყვეტს, სთხოვოს თუ არა პრეზიდენტს "იტერასათვის" "აზოტის" პირდაპირი წესით მიყიდვა. "იტერას" საქართველოს წარმომადგენლობაში პასუხს ელიან და აცხადებენ, რომ კარგი იქნება, სამინისტრომ დროულად - დადებითად, ან უარყოფითად - გადაწყვიტოს "აზოტის" საკითხი. "აზოტის" განვითარების ბიზნეს-გეგმა "იტერამ" ქონების მართვის სამინისტროში თვენახევრის წინ შეიტანა. ბიზნეს-გეგმა საწარმოს სრული დატვირთვით ამუშავებას ითვალისწინებს. უახლოესი სამი წლის განმავლობაში 13 მლნ. დოლარზე მეტი კაპიტალდაბანდების განხორციელება იგეგმება. ამასთან, ბიზნეს-გეგმის მიხედვით, "აზოტში" დასაქმებულთა რიცხვი და მათი საშუალო ხელფასიც უნდა გაიზარდოს. ***ინტერ-პრესი.***

■ ■ ■

თბილისი. მტკვრის მარჯვენა სანაპიროს გაზმომარაგებაში პრობლემები შეიქმნა. როგორც „მედია-ნიუსს" „თბილგაზის" ტექნიკურმა დირექტორმა თენგიზ არშილავამ განუცხადა, გაზის საერთაშორისო კორპორაციის მიერ მოწოდებული ბუნებრივი აირი არასაკმარისია, რის გამოც, ავტომატურად ითიშება გამანაწილებელი სადგურები.

არშილავას ინფორმაციით, ვაკისა და საბურთალოს აბონენტთა ნახევარი გაზის გარეშეა დარჩენილი. მისივე თქმით, გუშინ საღამოს მარჯვენა სანაპიროს 270.000 კუბური მეტრი აირი მიეწოდებოდა, დღეს კი ეს ციფრი 100.000 კუბურ მეტრზე ცოტა მეტია.

რაც შეეხება დაფინანსებას, როგორც „მედია-ნიუსს" „საქგაზის" ადმინისტრაციაში განუცხადეს, "საქგაზის" ანგარიშზე ოქტომბერში მოხმარებული ბუნებრივი აირისათვის გადასარიცხი დარჩა 413 ათასი ლარი. გუშინ კომპანიის ანგარიშზე 70 ათასი ლარი ჩაირიცხა. „საქგაზის" ადმინისტრაციაში კვლავინდებურად აცხადებენ, რომ თბილისის გაზმომარაგება არ აღდგება, ვიდრე თანხა მთლიანად არ ჩაირიცხება. დღემდე არ ჩანს ფინანსთა სამინისტროს ხაზინიდან გასაცემი 255 ათასი ლარი.

„თბილგაზში" მოუთმენლად ელიან სათბობ-ენერგეტიკის მინისტრის დავით მირცხულავას მოსკოვიდან დაბრუნებას. შედეგიანი სამდღიანი ვიზიტის შემთხვევაში, რომელიც გუშინ დაიწყო, „თბილგაზი" პირობას დებს, რომ თბილისს ბუნებრივი აირი მაქსიმალურად შეზღუდულ დროში - 10 დღეში აღუდგება. ***მედია-ნიუსი***

■ ■ ■

მოსკოვი. "ლუკოილი" ყიდის თავის წილს "აზერი-ჩირაგი- გიუნეშლის" პროექტში, რომელიც აზერბაიჯანის კასპიის შელფზე ნავთობის მოპოვებას შეეხება. "ლუკოილის" 10-პროცენტიანი წილის ყიდვა სურს იაპონურ "იმპექსს", რომლის აქციათა ნახევარი Japan National Oil Corporation-ს ეკუთვნის. პარასკევს "ლუკოილმა" გაავრცელა ცნობა იმის თაობაზე, რომ კომპანია გადის "აზერი-ჩირაგი-გიუნეშლის" პროექტიდან და თავის 10-პროცენტიან წილს 1,25 მილიარდ დოლარად უთმობს ერთ-ერთ იაპონურ კომპანიას.

რაც შეეხება "იმპექსს", იგი აქტიურად საქმიანობს ინდონეზიის ნავთობპროექტებში, თუმცა, ბოლო ხანებში მისი ყურადღების არეალში სხვა რეგიონებიც მოექცა. მაგალითად, ცოტა ხნის წინ "იმპექსი" შევიდა ყაზახეთის კაშაგანის საბადოს დამუშავების კონსორციუმში. გარდა ამისა, იაპონურ კომპანიას წილი გააჩნია ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის პროექტშიც. ***24 საათი***

ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ 2002 წლის 14 – 20 ნოემბრის მდგომარეობით

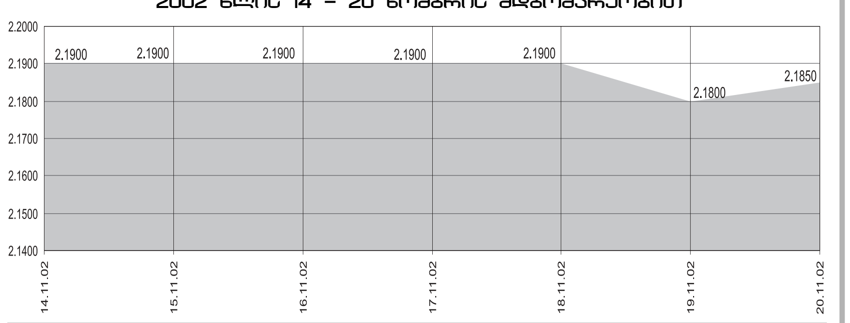

მსოფლიოს წამყვანი ვალუტების კროსკურსები

	UK£	US$	€uro	¥en
UK£		0.6287	0.6364	0.0052
US$	1.5905		1.0124	0.0082
€uro	1.5712	0.9878		0.0081
¥en	193.34	121.53	123.06	

შოუ თავისუფალია, ევროკავშირი კი გრანტებს მაინც არ გვაძლევს

ევროკომისიის ინფორმაციით, ბრიტანელი ბანკირის საქმიანობაში ვერც პროკურატურამ და ვერც აუდიტმა საეჭვო ვერაფერი ნახა

ევროკომისიის დელეგაციის ხელმძღვანელობამ უკვე სამშობლოში დაბრუნებულ პიტერ შოუს და საქართველოში მის საქმიანობას გუშინ პრესკონფერენცია მიუძღვნა, რომლის ძირითადი მიზანი შოუს კეთილსინდისიერ ბიზნესმენად წარმოჩენა იყო. საქართველოში ევროკომისიის დელეგაციის ხელმძღვანელის ტორბერნ ჰოლცეს განცხადებით, შოუს პირადი, ასევე მისი ხელმძღვანელობით შექმნილი "აგრობიზნესბანკის" ანგარიშების აუდიტორულმა შემოწმებებმა არანაირი დარღვევა არ გამოავლინა. შესაბამისად, ევროკომისია უსაფუძვლოდ მიიჩნევს ქართულ მედიაში გავრცელებულ ინფორმაციას იმის თაობაზე, რომ საქართველოში საქმიანობის პერიოდში პიტერ შოუმ რამდენიმე ათეული მილიონი დოლარი მიითვისა.

გვანცა კვინიკაძე

პრესკონფერენცია ევროკომისიის მისიაში.

საქართველოში ევროკომისიის დელეგაციის ხელმძღვანელის განცხადებით, საქართველოს გენერალური პროკურატურა პიტერ შოუს პირადი ანგარიშებითა და საქმიანობით მისი გატაცების შემდეგ დაინტერესდა; თუმცა, მანაც ისევე, როგორც "აგრობიზნესბანკში" ჩატარებულმა აუდიტურმა შემოწმებამ, ვერანაირი დარღვევა ვერ გამოავლინა. ტორბერნ ჰოლცეს თქმით, პიტერ შოუ საქართველოში საქმიანობდა, როგორც ევროკომისიის ექსპერტი და არა როგორც კერძო ბიზნესმენი. შესაბამისად, მის ერთადერთ ანაზღაურებას ევროკომისიის მიერ დანიშნული ხელფასი წარმოადგენდა. ევროკომისიის ინფორმაციით, გასული საუკუნის 90-იან წლებში ევროკავშირის მიერ საქართველოსთვის გაწეული სასურსათო დახმარების რეალიზაციის შედეგად შეგროვილი თანხები აკუმულირდა სპეციალურ საპარტნიორო ფონდში. ევროკავშირი და საქართველოს მთავრობა შეთანხმდნენ ამ თანხების საკრედიტო მექანიზმის მეშვეობით განაწილებაზე. **"პიტერ შოუ ამ პროცესში გაცილებით გვიან ჩაერთო და მისი ფუნქციები ექსპერტული მომსახურებით ამოიწურებოდა,"** – განაცხადა ჰოლცემ. იგი "აგრობიზნესბანკს", რომლის საწესდებო კაპიტალის ფორმირება საპარტნიორო ფონდის თანხების მეშვეობით მოხდა და რომელსაც შოუ ხელმძღვანელობდა, საქართველოსთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობის ბანკად მიიჩნევს, რადგან, მისი თქმით, ის ერთადერთი ბანკია, რომელიც ფერმერებისთვის კრედიტების გაცემაზეა ორიენტირებული. ბანკმა რეგიონებში ფილიალების ფართო ქსელი შექმნა.

მნიშვნელოვანია ისიც, რომ ევროკომისია შოუს გატაცებასა და საქართველოსთვის ფინანსური დახმარების შეწყვეტას ოფიციალურად ერთმანეთს არ უკავშირებს. 2002 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში ევროკავშირისგან, დაახლოებით, 47 მილიონი ლარის ოდენობის ორი გრანტის მიღებაა გათვალისწინებული; ამ თანხიდან ქვეყანას დღემდე არაფერი მიუღია. ჰოლცეს მტკიცებით, ბოლო წლისა და განსაკუთრებით, უკანასკნელი ექვსი თვის მანძილზე საქართველოს ხელისუფლება ევროსტრუქტურებიდან საყვედურებს იმსახურებდა ქვეყანაში პიროვნების უსაფრთხოების დაცულობასთან დაკავშირებით, მაგრამ ეს არც მხოლოდ შოუს ეხებოდა და არც მხოლოდ ევროპელებს – ევროსტრუქტურები საქართველოსგან ითხოვდნენ ყველა მცხოვრების უსაფრთხოების სათანადოდ დაცვას.

ჰოლცე გრანტების შეჩერების ძირითად მიზეზად ქართული მხარის მიერ ევროკავშირის წინაშე ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობას ასახელებს, რაც მჭიდროდ არის დაკავშირებული საერთაშორისო სავალუტო ფონდის რეკომენდაციებთან.

ამ ვერსიას არ იზიარებენ საქართველოს ოფიციალური სტრუქტურები, განსაკუთრებით კი - ფინანსთა სამინისტრო, რომელიც, ალბათ, ყველაზე დიდი მოუთმენლობით ელოდა ევროპულ გრანტებს ბიუჯეტის გარღვევის შესამცირებლად. ფინანსთა მინისტრის მოადგილის ვასილ გიგოლაშვილის განცხადებით, მისთვის გაუგებარია, თუ რომელი პირობების შეუსრულებლობაზე საუბრობს ევროკომისია, რადგან წელს, შვიდ ივნისს გაფორმებული მემორანდუმის თითქმის ყველა პირობა საქართველომ შეასრულა. მათ შორის უმთავრესი თავად "აგრობიზნესბანკის" პრივატიზების პროცესის დაწყება იყო, რისთვისაც ქართულმა მხარემ ტენდერის მეშვეობით გამოავლინა ფრანგული კომპანია, რომელსაც ბანკის უშუალო ინვესტორის მოძიებაზე უნდა ეზრუნა. თუმცა, გიგოლაშვილის თქმით, ქართული მხარისთვის უცნობია, თუ რატომ არ შეუდგა დღემდე ეს კომპანია თავის საქმიანობას. არსებობს მეორე პირობაც, რომელიც ფოთის პორტის პრივატიზებას ეხება; მაგრამ, გიგოლაშვილის თქმით, პორტს ამჟამად სასამართლო პროცესი აქვს დასასრულებელი და ამიტომ მისი სტატუსის ცვლილებასთან დაკავშირებით რაიმე გადაწყვეტილების მიღება შეუძლებელია.

ფინანსთა მინისტრის მოადგილის განცხადებით, ამ საკითხებზე სავალუტო ფონდს სრული ინფორმაცია აქვს და იგი ხელისუფლებას მხარდაჭერასაც უცხადებს. ამის გათვალისწინებით, გიგოლაშვილი ევროკომისიის ხელმძღვანელობის მხრიდან სავალუტო ფონდზე აპელირებას არამართებულად მიიჩნევს და აცხადებს, რომ არაოფიციალურად ევროკავშირის გრანტების მიუღებლობის უმთავრესი მიზეზი სწორედ პიტერ შოუს გატაცებაა. ამას ადასტურებს ის ფაქტიც, რომ შვიდი ივნისის მემორანდუმის თანახმად, "სასურსათო უსაფრთხოების პროგრამის" ფარგლებში გამოსაყოფი ორი მილიონი ევრო საქართველოს ევროკავშირისგან სულ რამდენიმე დღის შემდეგ უნდა მიეღო, მაგრამ 18 ივნისს პიტერ შოუს გატაცებამ ეს თანხა ქართული მხარისთვის, თითქმის, ექვსი თვის განმავლობაში გახადა მიუწვდომელი. ამ ორ მილიონ ევროს, ჰოლცის განცხადებით, საქართველო მომავალ თვეში მიიღებს. თუმცა, დანარჩენი თანხის მიღების იმედი (ყოველ შემთხვევაში, მიმდინარე წელს) საქართველოს ხელისუფლებას არ უნდა ჰქონდეს.

ეკონომიკის სამინისტრო ორმაგი დანიშნულების პროდუქციაზე კონტროლს აწესებს

2003 წლის იანვრიდან ძალაში შევა "სამეწარმეო საქმიანობის ლიცენზიისა და ნებართვის გაცემის საფუძვლების შესახებ" კანონი და "შეიარაღების, სამხედრო ტექნიკისა და ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის საექსპორტო კონტროლის შესახებ" კანონში შეტანილი ცვლილებები, რომლის თანახმადაც, ორმაგი დანიშნულების პროდუქციაზე კონტროლს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო განახორციელებს, ხოლო შეიარაღებასა და სამხედრო ტექნიკას იუსტიციის სამინისტრო გააკონტროლებს.

სოფიკო ოხანაშვილი

"ბოლო დროს მსოფლიო სერიოზული ტერორიზმის წინაშე აღმოჩნდა. ასეთ დროს, შეიარაღებისა და სამხედრო ტექნიკის გარდა, ორმაგი დანიშნულების პროდუქციაზე კონტროლიც ძალიან მნიშვნელოვანია, რათა ასეთი სახის პროდუქცია, რომლის გამოყენება შეიძლება, როგორც საყოფაცხოვრებო დანიშნულებისათვის, ასევე მასობრივი განადგურების იარაღის დამზადების მიზნით, არ მოხვდეს ექსტრემისტულად განწყობილ ტერორისტულ ორგანიზაციათა და ქვეყნების ხელში", - განაცხადა გუშინ ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროში გამართულ პრესკონფერენციაზე მინისტრმა გიორგი გაჩეჩილაძემ.

ამჟამად მოქმედი კანონი "შეიარაღების, სამხედრო ტექნიკისა და ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის საექსპორტო კონტროლის შესახებ" 1998 წელს შევიდა ძალაში. მოგვიანებით გამოიცა პრეზიდენტის 2002 წლის 22 სექტემბრის ბრძანებულება "საექსპორტო კონტროლს დაქვემდებარებული ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ექსპორტის, რეექსპორტისა და ტრანზიტის საკითხთა ზოგიერთი ღონისძიებების შესახებ". ეკონომიკის სამინისტრომ ბრძანებულების შესაბამისად დაამტკიცა ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ნუსხა და ამ პროდუქციის ექსპორტის, რეექსპორტისა და ტრანზიტის საკითხთა შესახებ დებულება.

"ჩვენ ახალი არაფერი მოგვიგონია. ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის სია მსოფლიოშია აღიარებული. ჩვენ უბრალოდ ავიღეთ ევროგაერთიანებისა და აშშ-ს მიერ დამტკიცებული ნუსხა და ვთარგმნეთ", - აღნიშნა გიორგი გაჩეჩილაძემ.

ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ნუსხას ორ წელიწადში ერთხელ ამტკიცებს ის 36 ქვეყანა, რომლებიც ასეთი სახის პროდუქციის გაუვრცელებლობის შესახებ შეთანხმებებს აღიარებს. ნუსხის დამტკიცებას დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ეკონომიკის მინისტრი და აცხადებს, რომ 1998 წლის 23 აპრილის კანონის მოქმედების მიუხედავად, ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ექსპორტზე კონტროლი არ ხორციელდებოდა.

იუსტიციისა და ეკონომიკის სამინისტროების მიერ ერთობლივად შემუშავებული კანონპროექტის თანახმად, სხვადასხვა სამინისტროებისა და უწყებების უფლებამოსილება და პასუხისმგებლობა დაკონკრეტდა. ეს კი ამჟამად მოქმედ კანონში არ იყო მითითებული. 2003 წლიდან ორმაგი დანიშნულების პროდუქციაზე კონტროლს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტრო განახორციელებს, ხოლო შეიარაღებასა და სამხედრო ტექნიკაზე კი - იუსტიციის სამინისტრო.

"ჩვენ ხელთ უნდა გვქონდეს იმ ქვეყნის ვაჭრობის სამინისტროს წერილი, სადაც ასეთი პროდუქციის ექსპორტი ხორციელდება, რომ იქ მართლა ელოდებიან ამ ტვირთს და მას მხოლოდ საყოფაცხოვრებო დანიშნულებისთვის გამოიყენებენ და არა სამხედრო მიზნების განსახორციელებლად", - განაცხადა მინისტრმა. იგი დარწმუნებულია, რომ კანონპროექტის ამოქმედება ეფექტურ შედეგს გამოიღებს.

"შეიარაღების, სამხედრო ტექნიკისა და ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის საექსპორტო კონტროლის შესახებ" კანონში განსახორციელებელი ცვლილებებისა და დამატებების კანონპროექტს ამჟამად სახელმწიფო კანცელარიაში განიხილავენ. გიორგი გაჩეჩილაძეს პარლამენტის მხარდაჭერის იმედი აქვს და დარწმუნებულია, რომ საკანონმდებლო ორგანო მხარს დაუჭერს კანონპროექტს და იგი, დამტკიცების შემთხვევაში, ძალაში 2003 წლის იანვრიდან შევა.

ეკონომიკური კრიზისი ინტერნეტს ვერაფერს დააკლებს

თორნიკე შარაშენიძე

საოცარი სისწრაფით იზრდება ინტერნეტის მომხმარებელთა რიცხვი მსოფლიოში. მხოლოდ მიმდინარე წელს, ექსპერტთა პროგნოზით, მოხმარების მაჩვენებელი 30 პროცენტით აიწევს. ეს ფაქტი მით უფრო აღსანიშნავია, რომ ახლა გლობალურ ეკონომიკაში ჩავარდნაა.

წელს ინტერნეტის მომხმარებელთა რიცხვი 665 მილიონს მიაღწევს მაშინ, როცა შარშან ეს მაჩვენებელი 500 მილიონი გახლდათ. 50 პროცენტით აიწევს ინტერნეტით განხორციელებული ვაჭრობის მოცულობა. იგი წელს 2,3 მილიარდ დოლარს, გაისად კი 3,9 მილიარდს მიაღწევს.

ინტერნეტის მომხმარებელთა რიცხვით პირველ ადგილზე ამერიკაა - 143 მილიონი ადამიანი; შემდეგ ჩინეთი მოდის 56,6 მილიონი აბონენტით. ბრიტანეთში ერთ წელიწადში მაჩვენებელი 33 პროცენტით გაიზარდა და ახლა ინტერნეტს მოსახლეობის 40 პროცენტი იყენებს.

რეგიონების მიხედვით კი აზიაში მოხმარების მაჩვენებელმა 44 პროცენტით აიწია, აფრიკაში - 43 პროცენტით, ლათინურ ამერიკაში - 33 პროცენტით, ასევე 33 პროცენტით ევროპაში და 10 პროცენტით ჩრდილო ამერიკაში. განსაკუთრებით აღსანიშნავი იყო 25-პროცენტიანი ზრდა ინდოეთში.

რაც შეეხება ელექტრონულ კომერციას, განვითარებად სამყაროში იგი კარგად ათვისებული არ არის. ამ საქმიანობის 45 პროცენტი აშშ-ზე მოდის, 25 პროცენტი - დასავლეთ ევროპაზე, 15 პროცენტი - იაპონიაზე. განვითარებად სამყაროს ელექტრონულ კომერციაში სულ რაღაც 6,7 პროცენტი უკავია და აქედანაც ლომის წილი სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაზე (კორეა, მალაიზია, ტაილანდი...) მოდის. აფრიკაში ელექტრონული კომერცია პრაქტიკულად არ არსებობს.

ტანკერი ვერ გადაარჩინეს

კატასტროფა "სიკვდილის სანაპიროს" მახლობლად

ჩრდილო-დასავლეთ ესპანეთში, ე.წ. "სიკვდილის სანაპიროს" მახლობლად ტანკერი "პრესტიჟი" ჩაიძირა, რომელიც 70 ათასი ტონა ნავთობით იყო დატვირთული. გარემოს დამცველები ვარაუდობენ, რომ ამას, შესაძლოა, კატასტროფული შედეგები მოჰყვეს.

გემი, რომლის გადარჩენასაც ჰოლანდიელი მაშველები ექვსი დღის მანძილზე ცდილობდნენ, გუშინ შუაზე გადატყდა. მისი უკანა ნაწილი მაშინვე ჩაიძირა, წინა კი – რამდენიმე საათის შემდეგ.

ექსპერტების თქმით, ყველა ცისტერნა არ არის დაზიანებული, და რამდენიმე მათგანი შეიძლება დაუზიანებლად ჩაეშვას ზღვის ფსკერზე. თანაც, თუ წყლის ტემპერატურა საკმარისად დაბალი იქნება, ნავთობი მყარ მასად გადაიქცევა და ნაკლებ ზიანს გამოიწვევს. თუმცა, ეს მხოლოდ იმედებია, რომელთა ასრულების გარანტია არ არსებობს.

თუ ყველა ცისტერნა დაზიანდება, მაშინ ზღვაში მოხვედრილი ნავთობის რაოდენობა ორჯერ გადააჭარბებს 1989 წელს ალასკის სანაპიროებთან დაღუპულ "ექსონ ვალდეზიდან" დაღვრილ ნავთობის მოცულობას. "ექსონ ვალდეზის" შემთხვევა ისტორიაში, ჯერ-ჯერობით, ყველაზე მასშტაბურ ეკოლოგიურ კატასტროფად ითვლება.

დაღვრილი ნავთობი ყველაზე მეტად ესპანეთის სანაპიროს ემუქრება, თუმცა, არ არის გამორიცხული, მან პორტუგალიასაც მიაყენოს ზიანი.

ამასობაში დიპლომატები და სანაოსნო ადმინისტრაციები იმაზე კამათობენ, მომხდარ კატასტროფაზე ვინ უნდა აგოს პასუხი. მაშველები აცხადებენ, რომ ესპანეთს ან პორტუგალიას; გემის პორტში შეყვანის უფლება რომ მიეცათ, ისინი უფრო იოლად შეძლებდნენ სამაშველო სამუშაოების ჩატარებას. ესპანეთის ხელისუფლებამ კი ისინი აიძულა, გემი ნაპირიდან 250 კილომეტრის მოშორებით გაეთრიათ, რამაც სამაშველო სამუშაოების ჩატარება, ფაქტობრივად,შეუძლებელი გახადა.

ესპანელები, თავის მხრივ, ინგლისელებს ედავებიან, რომლებმაც, გიბრალტარის პორტში რამდენიმე ვიზიტის მიუხედავად, ერთხელაც არ შეამოწმეს 26 წლის, მოძველებული ტანკერი.

გემი ბაჰამის დროშით დაცურავდა. აღსანიშნავია, რომ გემთმფლობელები თავიანთ ხომალდებს ხშირად მესამე სამყაროს ქვეყნებში არეგისტრირებენ ხოლმე, სადაც უსაფრთხოების, შრომისა და საგადასახადო სტანდარტები ნაკლებად მკაცრია. ამგვარი პრაქტიკის გამო, ღარიბ აფრიკულ ქვეყანას - ლიბერიას, ფორმალურად, მსოფლიოში ყველაზე დიდი ფლოტი ჰყავს.

ხელისუფლებამ უკვე დააპატიმრა გემის ბერძენი კაპიტანი - აპოსტულოს მაგილასი რომელსაც დაუმორჩილებლობასა და გარემოს დაბინძურებაში ედება ბრალი.

ბოლო ათ წელიწადში "სიკვდილის სანაპიროზე", რომელსაც მეზღვაურები ჯერ კიდევ შუა საუკუნეებიდან დაწყევლილ ადგილად თვლიან, უკვე მეორე დიდი ტანკერი ჩაიძირა. 1992 წელს ჩაძირულ ბერძნულ ტანკერზე - "ეგეოსის ზღვა"- 74 ათასი ტონა გადაუმუშავებელი ნავთობი იყო.

ფხენიანი ბირთვული იარაღის შესაქმნელად მზად არის

კიმ ჩენ ირი

REUTERS

გუშინწინ მთელი მსოფლიო შეძრა ჩრდილოეთ კორეის რადიოს განცხადებამ, რომელიც, ამერიკელი იმპერიალისტების შესაძლო აგრესიის მოსაგერიებლად, ფხენიანის მიერ ბირთვული იარაღის შექმნას ეხებოდა.

გუშინ ამ ქვეყნის ახალი ამბების სააგენტომ საერთაშორისო საზოგადოებრიობის დამშვიდება სცადა; ფხენიანელი პროპაგანდისტების მტკიცებით, აჟიოტაჟის მიზეზი აკრძალული იარაღის მეცხრე მფლობელის (ატომური ბომბი აქვთ: აშშ-ს, რუსეთს, ინგლისს, საფრანგეთს, ჩინეთს, ინდოეთს, პაკისტანსა და, სავარაუდოდ, ისრაელს) გამოჩენა კი არა, ჩრდილო და სამხრეთ კორეულ დიალექტებს შორის არსებული უმნიშვნელო განსხვავება გახდა. სააგენტომ გამოაქვეყნა რადიოგადაცემის ტექსტი, სადაც ნათქვამია ჩრდილო კორეის მიერ ბირთვული იარაღის ფლობის მხოლოდ უფლებაზე, რაც, ბუნებრივია, თავად იარაღის ფლობას არ ნიშნავს. კორეულ ენაში ამ ორ ფრაზას მხოლოდ ერთი ხმოვანი განასხვავებს და იმასაც ჩრდილოეთში და სამხრეთში სხვადასხვანაირად წარმოთქვამენ.

თუმცა, ბევრი მიმომხილველი ამბობს, რომ ჩრდილოეთ კორეის განცხადებების სერიოზულად განხილვა არ ღირს. რეალურად, ყურადღებას ის ფაქტი იმსახურებს, რომ ბირთვული რეაქტორის მუშაობის შედეგად ფხენიანმა პლუტონიუმის ის რაოდენობა მოაგროვა, რაც ბომბის შესაქმნელად საკმარისია.

დაეხმარება თუ არა ჩინეთი კუჩმას?

უკრაინის პრეზიდენტის ჩინეთში ვიზიტის მეორე დღე ორ ქვეყანას შორის რამდენიმე სამთავრობათაშორისო შეთანხმების გაფორმებით დასრულდა. პეკინში გამგზავრების წინ ლეონიდ კუჩმამ ჩინეთის საინფორმაციო სააგენტოს – სინხუას მისცა ინტერვიუ, სადაც განაცხადა, რომ მას ჩინელ კოლეგებთან ახლო თანამშრომლობის და პარტნიორობის დიდი სურვილი აქვს.

ლევან ღირსიაშვილი

ჩინეთის დედაქალაქში ჩასვლისას უკრაინის ლიდერმა, ჩვეულებად ქცეული სიტყვა-პასუხის და დიპლომატიური ეტიკეტით გათვალისწინებული ფრაზეოლოგიის შემდეგ, მხარდაჭერა გამოუცხადა ჩინეთის ხელისუფლების მიერ უკვე კარგად ცნობილ იდეას – "ერთიანი ჩინეთი-ორი სისტემა" შესახებ, რომელიც კუნძულ ტაივანის პრობლემას ეხმაურება. მანამდე კი უკრაინის პრეზიდენტს არც ჩინეთის კომპარტიის ყოფილი ლიდერის – ძიან ძემინის ქება-დიდება დავიწყებია. კუჩმამ თავის ჩინელ კოლეგას, რომელიც მალე პოსტს ენერგიულ პოლიტიკოსს – ჰუ ძინტაოს გადააბარებს, ჩინეთის ეკონომიკის და პოლიტიკის ლოკომოტივი უწოდა.

იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ ტაივანის პრობლემატიკასთან დაკავშირებით კუჩმასთვის აზრის გამოთქმა არავის უთხოვია, ექსპერტთა ვარაუდით, ამ საკითხში ჩინეთისათვის მხარდაჭერით უკრაინის ლიდერმა პეკინისაგან სანაცვლო თანადგომა მოითხოვა.

ტაივანი ჩინეთისათვის ერთ-ერთი ყველაზე მტკივნეული პრობლემაა. მიუხედავად იმისა, რომ ფორმალურად კუნძული ჩინეთის განუყოფელ ნაწილს შეადგენს, 50 წელზე მეტია, პეკინი ტაიპეიზე კონტროლს ვეღარ ახორციელებს. ჩინეთსა და ტაივანს შორის აშშ-ს მეშვიდე ფლოტი დგას, რომელიც ტაივანის ფაქტობრივი დამოუკიდებლობის გარანტია.

საქმე ისაა, რომ ლეონიდ კუჩმას ერაყთან იარაღით ვაჭრობის ფაქტის დამტკიცების შემთხვევაში, რბილად რომ ვთქვათ, დასავლელი კოლეგებისაგან საკმაოდ სერიოზული პრობლემები ელოდება. როგორც ჩანს, კუჩმას ამ საკითხში ჩინეთის დახმარების იმედი აქვს. თუმცა, ძნელი წარმოსადგენია, რომ თანამედროვე დიდ პოლიტიკაში ამგვარმა "ურთიერთდახმარებამ" იმუშაოს. ჩინეთს ტაივანის საკითხის მოგვარებაში დასავლეთის მიერ ათვალწუნებული კუჩმას დახმარება, საეჭვოა, რომ სჭირდებოდეს. კუჩმაზე მეტად პეკინი აშშ-ს და ევროპის მხარდაჭერაზე ამყარებს იმედს. ისიც საეჭვოა, რომ, იმ შემთხვევაში, თუ კუჩმას ჰუსეინთან იარაღით ვაჭრობა დაუმტკიცდა, ჩინეთის ხელისუფლებამ, რომელსაც ახალი ლიდერი ჩაუდგება სათავეში, ამის გამო დასავლეთთან ურთიერთობები თავიდანვე გაიფუჭოს.

თუმცა, ჩინეთისათვის უკრაინასთან თანამშრომლობა საკმაოდ მნიშვნელოვანია, განსაკუთრებით, ისეთ სფეროებში, როგორიცაა ავიატექნოლოგიები და სამხედრო მრეწველობა. უკრაინული პროდუქცია პეკინისათვის, შესაძლოა, რუსული იარაღის რეალურ ალტერნატივად იქცეს. თუნდაც, უკრაინასთან მოლაპარაკებების დაწყების ფაქტით, შესაძლოა, რუსულ კონცერნ "როსვოორუჟენიეს" იარაღზე ფასების დაკლება აიძულოს. უკრაინისთვისაც, რომელსაც საკმაოდ კარგი სამხედრო ტექნოლოგიები გააჩნია, იმ ქვეყანასთან თანამშრომლობა, რომელიც თავდაცვას ყოველწლიურად 17 მილიარდი ამერიკული დოლარით აფინანსებს, საკმაოდ სარფიანი იქნება, თანაც იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ იარაღის დღევანდელი მსოფლიო ბაზარი მყიდველის, და არა გამყიდველის, ინტერესებით მუშაობს. ამდენად ჩინეთი ,ჯერჯერობით, არ ჩქარობს უკრაინისთვის რაიმე პირობების მიცემას.

ექსპერტების აზრით, ჩინეთისათვის ძალზე ხელსაყრელია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოს მეხუთე წევრად ყოფნა, რომელიც საკუთარ დამოუკიდებელ პოლიტიკას ახორციელებს და ორ დაპირისპირებულ ბლოკს შორის: აშშ-დიდი ბრიტანეთის და რუსეთ-საფრანგეთის ურთიერთობაზე აგებს თავის საგარეო პოლიტიკურ კურსს.

გასათვალისწინებელია ის ფაქტიც, რომ გასულ თვეში აშშ-ს პრეზიდენტმა ბუშმა ტაივანის დამოუკიდებლობას მხარი არ დაუჭირა. ამერიკის პრეზიდენტის სიტყვას და პოზიციას პეკინისათვის უკრაინის ლიდერის სურვილზე გაცილებით დიდი წონა აქვს - თანაც ისეთ ვითარებაში, როცა კუჩმა საკუთარ ოპოზიციასთანაც კი ვერ პოულობს საერთო ენას. ამდენად, უკრაინის ლიდერის სკამის გამყარებისა და იმიჯის აღდგენისათვის ჩინეთმა, საეჭვოა, აუტკივარი თავი აიტკიოს. ეს იმ შემთხვევაში მოხდება, თუ ის რაიმე სარგებელს ნახავს. მანამდე კი პეკინი კიევისგან სიამოვნებით შეიძენს დაბალ ფასებში იარაღს.

უკრაინის ლიდერის ჩინეთში ვიზიტმა ბევრს პეკინთან ელცინის "ფლირტი" გაახსენა. მაშინ ჩინელი მეგობრებით გარშემორტყმული რუსეთის პრეზიდენტი დასავლეთს აფრთხილებდა, რომ რუსეთს სრული ბირთვული არსენალი გააჩნია. პრიმაკოვის დროინდელი რუსული საგარეო პოლიტიკაც განსაკუთრებულად ამახვილებდა ყურადღებას ინდოეთთან და ჩინეთთან სტრატეგიულ პარტნიორობაზე, როგორც აშშ-ს გლობალური გავლენის გამანეიტრალებელ ფაქტორზე. როგორც ჩანს, მაშინდელი რუსეთის დისკრედიტებული ლიდერისა არ იყოს, უკრაინის სახელგატეხილ პრეზიდენტსაც იმის იმედი აქვს, რომ დასავლეთისა და ჩინეთის უთანხმოებაზე ითამაშებს.

თუმცა, პეკინი, ჯერჯერობით, ამას "არ ჭამს" - საგარეო პოლიტიკაში ძალზე პრაგმატულად იქცევა, და რუსეთისაგან განსხვავებით, შერისხულ ქვეყნებთან აშკარა კავშირს ერიდება. ჩინეთმა ნათლად განსაზღვრა თავისი ძირითადი პრიორიტეტი – სწრაფი ეკონომიკური განვითარება დასავლური ბაზრებისა და ტექნოლოგიების დახმარებით. დღეს პეკინისთვის ეს უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ზესახელმწიფოს ნაძალადევი სტატუსი.

პორტუგალიამ ლუკაშენკოს მხარი დაუჭირა

ეუთო-ს წევრმა ქვეყნებმა ბელორუსის პრეზიდენტისათვის ევროპის ტერიტორიაზე შესვლის აკრძალვის საკითხი განიხილეს. ევროპის უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის თითქმის ყველა წევრმა ამ აკრძალვას მხარი დაუჭირა. გამონაკლისი მხოლოდ პორტუგალია იყო, რომელიც ეუთო-ს თავმჯდომარე ქვეყანაა. ოფიციალურმა ლისაბონმა გამოთქვა შიში, რომ ლუკაშენკოსთვის ასეთი აკრძალვის დაწესება ხელს შეუშლის ეუთო-ს ქვეყნების მინისტრთა შეხვედრის ჩატარებას, რომელიც დეკემბერშია დაგეგმილი. ამ შეხვედრის დღის წესრიგი კი ყველა წევრი სახელმწიფოს მიერ უნდა იყოს მოწონებული. ეუთოში გადაწყვეტილების მიღებისას კონსენსუსის წესი მოქმედებს.

სწორედ ამ მოტივით, პორტუგალიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ევროპელი კოლეგების პროექტი - ლუკაშენკოსათვის ევროპის ტერიტორიაზე შესვლის შესახებ - დაბლოკა. უნდა ითქვას, რომ, მიღების შემთხვევაში, ეს აკრძალვები ბელორუსის ყველა მაღალი თანამდებობის პირზე გავრცელდებოდა.

პორტუგალია - ჯერ კიდევ იმედოვნებს, რომ დასავლეთი ბელორუსთან კომპრომისის მიღწევას შეძლებს ისეთ მნიშვნელოვან საკითხზე, როგორიცაა მინსკში ეუთო-ს მისიის განახლება.

თავად ის ფაქტი, რომ ევროპის ლიდერებმა ასეთი სახის პროექტი განიხილეს, ცხადია, ბელორუსის პრეზიდენტისათვის საერთაშორისო მასშტაბის სირცხვილს უდრის. ბელორუსის ოპოზიციის ერთ-ერთმა ლიდერმა, ყოფილმა პრეზიდენტმა სტანისლავ შუშკევიჩმა განაცხადა, რომ ბელორუსმა მიიღო ის, რაც დაიმსახურა, თუმცა სახელმწიფოს ღირსების შელახვაზე, ჯერჯერობით, საუბარი არ არის. ახლახან მინსკიდან გაძევებული რუსი პოლიტიკოსის, ბორის ნემცოვის განცხადებით კი, ლუკაშენკომ ასეთი მოპყრობა დაიმსახურა. რუსეთის მემარჯვენე ძალთა ლიდერები - ნემცოვი და ირინა ხაკამადა ევროპის მხრიდან ლუკაშენკოს მიმართ აღმზრდელობითი სამუშაოს ჩატარების მომხრეები არიან. სავარაუდოა, რომ დეკემბერში ეუთო-ს სამიტის შემდეგ ზემოაღნიშნული საკითხი დღის წესრიგში კვლავ დადგება.

მოკლედ

უკრაინა. უკრაინის ხელისუფლების ცნობით, ოქტომბერში უკვალოდ გამქრალი უკრაინელი ჟურნალისტი მიხაილ კოლომიეცი ბელორუსის დედაქალაქ მინსკში, ერთ-ერთ საცხოვრებელ ბინაში ჩამოხრჩობილი იპოვეს. კოლომიეცი კიევში მოქმედი ფინანსური ამბების სააგენტოს დირექტორი იყო. მისი ცხედარი სამედიცინო ექსპერტიზას გადაეცა.

კოლომიეცი 21 ოქტომბერს დაიკარგა. ერთი კვირის შემდეგ მისმა კოლეგებმა უკრაინის სამართალდამცავებს აღნიშნული ფაქტი აცნობეს და მათგან დეტალური გამოძიების ჩატარება მოითხოვეს. უკრაინელი ჟურნალისტები შიშობდნენ, რომ კოლომიეცის გაუჩინარება, შესაძლოა, მის საქმიანობასთან ყოფილიყო დაკავშირებული.

სამართალდამცავთა ცნობით, კოლომიეცი 21 ოქტომბერს სამუშაოზე არ გამოცხადდა და მოულოდნელად მინსკში გაემგზავრა. შემდეგი კვირის განმავლობაში ის რეგულარულად რეკავდა კიევში თავის დედასთან და სააგენტოს შეფ-კორესპონდენტთან. კოლომიეცი თავის წასვლას ფსიქოლოგიური პრობლემებით ხსნიდა. ბოლო სატელეფონო საუბრის დროს კი განაცხადა, რომ ის წავიდა საკუთარ ცხოვრებასთან ანგარიშის გასასწორებლად.

44 წლის კოლომიეცმა უკრაინის ფინანსური ამბების სააგენტო თავის ძალებით შექმნა და აქციების ნახევარსაც თვითონვე აკონტროლებდა. უკანასკნელი ორი წლის მანძილზე ეს უკვე, უკრაინაში ცნობილი ჟურნალისტის საიდუმლოებით მოცული სიკვდილის მესამე შემთხვევაა.

2000 წელს უკვალოდ გაქრა ჟურნალისტი გიორგი ღონღაძე, რომლის თავმოჭრილი ცხედარი კიევის მახლობლად, ტყეში აღმოაჩინეს. ოპოზიციამ მის მკვლელობაში ბრალი დასდო უშუალოდ პრეზიდენტ კუჩმას. 2001 წელს ცემით მოკლეს დონეცკის ოლქის ტელეკომპანიის დირექტორი იგორ ალექსანდროვი.

■ ■ ■

ლიტვა. ლიტვის მთავრობას ვილნიუსში მოქმედი ჩეჩნური კულტურის ცენტრის დახურვის უფლება არ აქვს. ამის შესახებ ლიტვის საკანონმდებლო ორგანოს – სეიმის სპიკერმა არტურას პაულაუსკასმა განაცხადა, - **"ჩვენ არ შეგვიძლია, ავკრძალოთ საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ფუნქციონირება, თუ მისი არაკანონიერი ქმედებების დამამტკიცებელი მასალები არ გვექნება."** პარლამენტის თავმჯდომარის თქმით, იმ შემთხვევაში, თუ ხელისუფლებას ჩეჩნური კულტურის ცენტრის არაკანონიერი საქმიანობის შესახებ დოკუმენტებს წარუდგენენ, საკითხი ლიტვის კანონმდებლობის მიხედვით გადაწყდება. პაულაუსკასის განცხადებით, ჩეჩნური კულტურის ცენტრი დარეგისტრირებულია, როგორც საზოგადოებრივი ორგანიზაცია და ამ ეტაპზე მისი ოფისი კერძო შენობაშია განთავსებული.

რაც შეეხება ლიტვაში მყოფ ჩეჩენ ლტოლვილებს, პაულაუსკასის ცნობით, მათი რიცხვი 150 ადამიანს აღწევს. ისინი ლიტვაში პოლიტიკურ თავშესაფარს ითხოვენ, თუმცა, ჯერჯერობით, არცერთი მათგანის თხოვნა დაკმაყოფილებული არ არის. ამასთან, ლიტვის პარლამენტის სპიკერის ცნობით, ზოგიერთ ჩეჩენ ლტოვილს ჰუმანიტარული სტატუსი მიენიჭება, რაც იმას ნიშნავს, რომ მათ ლიტვაში ცხოვრება და მუშაობა შეეძლებათ, მათი ბავშვები სკოლებში ისწავლიან, ვიდრე ჩეჩნეთში მშვიდობა არ დამყარდება. **"ძირითადად, ჩეჩნების მიზანია ევროპაში - დასავლეთში გადასვლა, მათთვის ლიტვა დროებით თავშესაფარს წარმოადგენს",** - დასძინა პაულაუსკასმა.

■ ■ ■

ოტავა. მარტში კანადის ფედერალურმა სასამართლომ გადაწყვიტა, რომ ინდიელთა რამდენიმე ტომის წევრებს უფლება აქვთ, არ გადაიხადონ გადასახადები. მთავრობის მიერ დაქირავებული ადვოკატები ამ განაჩენის გასაჩივრებას ცდილობენ.

სასამართლოს გადაწყვეტილება ეფუძნებოდა 1899 წელს ინდიელებთან დადებულ ხელშეკრულებას, რომელიც მათ ყოველგვარი გადასახადისაგან ათავისუფლებდა. მოსამართლემ განაცხადა, რომ მთავრობა, ალბათ, იმას არ გულისხმობდა, რომ მათი პირობა გადასახადებისაგან სამუდამო გათავისუფლებას ნიშნავდა, მაგრამ ინდიელები ნამდვილად ასე ფიქრობდნენ, როცა ხელშეკრულებას ხელს აწერდნენ. ამგვარად, მან ინდიელთა 40 ტომის წარმომადგენლები სამუდამოდ გაათავისუფლა გადასახადებისაგან.

როგორც აღმოჩნდა, ეს ქვეყნის ბიუჯეტს ყოველწლიურად 8 მილიარდი დოლარით დააზარალებს.

კანადის გადასახადების გადამხდელთა ფედერაცია აცხადებს, რომ, ეთნიკური წარმომავლობის საფუძველზე ხალხის გადასახადებისგან გათავისუფლება ყოვლად დაუშვებელია. მით უმეტეს, რომ, ალბათ, ახლა სხვა ტომებიც მოითხოვენ ამგვარი პრივილეგიის მინიჭებას.

თავის მხრივ, ინდიელთა ადვოკატები აცხადებენ, რომ ხელშეკრულება წმიდათაწმიდაა და მისი გაუქმების უფლება არავის აქვს. თანაც, "პირველი კანადელები", რომელთაც ხმის უფლება მხოლოდ 1960 წელს მიიღეს, საუკუნეების მანძილზე დისკრიმინაციისათვის კომპენსაციას იმსახურებენ (სი-ბი-სი).

თურქეთი ომისათვის კომპენსაციას ითხოვს

შოთა უტიაშვილი

ერაყმა უკვე დაუშვა თავის ტერიტორიაზე გაერო-ს ინსპექტორები და მათ სრული თანამშრომლობაც აღუთქვა. ამერიკის სახელმწიფო მდივნის კოლინ პაუელის განცხადებით, მას იმედი აქვს, რომ ამით შესაძლებელი გახდება ომის თავიდან აცილება.

თუმცა, სინამდვილეში ამის იმედი ცოტას თუ აქვს. "ვაშინგტონ პოსტის" ცნობით, ამერიკელები უკვე აწარმოებენ მოლაპარაკებებს თურქებთან ომის შემდგომ მოსალოდნელი ზარალის კომპენსაციის თაობაზე. შეერთებული შტატები ანალოგიურ მოლაპარაკებებს იორდანიასთანაც აწარმოებს, დანარჩენ ქვეყნებს კი თავად მოუწევთ საკუთარი დანაკარგების ანაზღაურება.

აღსანიშნავია, რომ თავის დროზე ავღანეთის კამპანიის პერიოდში პაკისტანმა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებმა ამერიკისაგან საკმაო სარგებელი ნახეს. ყირგიზეთის მანასის აეროდრომიდან განხორციელებულ თითოეულ გაფრენაში ყირგიზები 6 000 დოლარს იღებდნენ, პაკისტანს კი მრავალმილიარდიანი საგარეო ვალი ეპატია.

როგორც ჩანს, თურქებსაც იმედი აქვთ, რომ ამერიკელები თანამშრომლობისათვის კარგად გადაუხდიან. ანკარამ განაცხადა, რომ ომის შედეგად იგი, დაახლოებით, 16 მილიარდ დოლარს იზარალებს. ქვეყანაში მნიშვნელოვნად შემცირდება ტურისტების ნაკადი, რასაც ამჟამად ქვეყნისათვის წლიურად ათი მილიარდი დოლარი მოაქვს, შეწყდება ვაჭრობა ერაყთან, ქვეყანა ლტოლვილებით აივსება და, შესაძლოა, ქურთებთან ოცწლიანი სისხლისმღვრელი ომის შემდეგ მიღწეულ მშვიდობასაც საფრთხე დაემუქროს.

ვაშინგტონთან ვაჭრობისას ანკარას მნიშვნელოვანი კოზირი აქვს - ინჯირლიყის სამხედრო-საჰაერო ბაზა, რომელმაც დიდი როლი უნდა შეასრულოს ერაყის წინააღმდეგ საჰაერო კამპანიაში. თანაც, თურქები იმუქრებიან, რომ თუ დღის წესრიგში დადგება ქურთების ფაქტობრივი დამოუკიდებლობის საკითხი, ისინი ჩრდილოეთ ერაყში შეიჭრებიან. ბევრი ამ საფრთხეს რეალურად მიიჩნევს. ქურთების სამხრეთით ცხოვრობენ თურქების ეთნიკური ნათესავები – თურქომანები, იქვეა ქალაქი კირკუკიც, რომლის მახლობლად უმდიდრესი ნავთობის საბადოები მდებარეობს. ასე რომ, თურქებს ერთი გასროლით, ფაქტობრივად, სამი კურდღლის მოკვლა შეუძლიათ: ქურთული საფრთხის განეიტრალება, ბიძაშვილების დაცვა და უმდიდრესი საბადოს დაუფლება. სხვა საქმეა, რომ მოვლენათა ამგვარი განვითარებით აშშ არანაირად არაა დაინტერესებული. იგი პირობას დებს, რომ ერაყის ტერიტორიულ მთლიანობას, რეჟიმის ცვლილების შემთხვევაშიც, არაფერი დაემუქრება. ამასთან ერთად, ამერიკელებს თურქებისათვის "დაკარგული შესაძლებლობების" ასანაზღაურებლადაც მოუწევთ გადახდა.

ყველაზე მნიშვნელოვანი, რასაც ანკარა ვაშინგტონისაგან მოელის, ბრიუსელზე ზეწოლაა, რათა ევროკავშირმა თურქეთის გაწევრიანების შესახებ მოლაპარაკებები დაიწყოს. ევროპელები ამგვარ ზეწოლას ძლიერ წინააღმდეგობას უწევენ. მიუხედავად იმისა, რომ ამ ბოლო დროს ბევრს საუბრობენ აშშ-სა და ევროპის "სტრატეგიულ გაუცხოებაზე", ანკარას მაინც იმედი აქვს, რომ, ძლიერი პარტნიორის დახმარებით, სასურველ შედეგს მიაღწევს.

ამავე დროს, კონგრესის ქვედა პალატამ უკვე მიიღო გადაწყვეტილება თურქული საქონლის უაქციზო იმპორტის შესახებ. ეს ძალზე მნიშვნელოვანი მოვლენაა თურქული ეკონომიკისათვის. გარდა ამისა, დღის წესრიგში დგას ფინანსური კომპენსაციის გადახდის საკითხიც და, სავარაუდოდ, თურქეთი იმის გარანტიასაც მიიღებს, რომ საერთაშორისო სავალუტო ფონდის 16-მილიარდიანი პროგრამა აუცილებლად შესრულდება.

ინვალიდი - შეთხზული სტერეოტიპი

საქართველოში სხვადასხვა სახის ინვალიდობის მქონე პირების ცხოვრება და პრობლემები მხოლოდ მათ და ოჯახის წევრთა ინდივიდუალურ პრობლემადაა მიჩნეული. ქვეყნის ხელისუფლებაზე რომ არაფერი ვთქვათ, მათ მიმართ საზოგადოებაც გაუცხოებულია. ამ ადამიანთა პრობლემებს მასმედიაც იმ ასპექტით განიხილავს, რაც, რეალურად, ამ ადამიანთა ცხოვრებისა და პრობლემებისგან ძალიან შორს დგას. უფრო მეტიც, თითქმის ყოველთვის, არასწორად ჩამოყალიბებული ფრაზები, ერთი შეხედვით, ჩვეულებრივი, საზოგადოებაში დამკვიდრებული ტერმინოლოგია განსხვავებული შესაძლებლობების მქონე ადამიანებს დიდ ტკივილს აყენებს.

ირინე სანებლიძე

საქართველოში სხვადასხვა ინვალიდობის მქონე, დაახლოებით, 250 000 ადამიანი ცხოვრობს. სამედიცინო თუ სოციალური სტატუსით ისინი განსხვავებულნი და, ერთი შეხედვით, თითქოს, არასრულფასოვანნი არიან. განვითარებული ქვეყნებისგან განსხვავებით, საქართველოში სპორტული ოლიმპიადები და თეატრები მათი მონაწილეობით არ ეწყობა. არაადაპტირებული შენობების, ქუჩების, ტრანსპორტის არარსებობა მათ ისე არ აწუხებთ, როგორც მათ მიმართ საზოგადოების სტერეოტიპული, "შემცოდებლური" განწყობა-დამოკიდებულება და შრომითი მოწყობის მცირე, თითქმის არარეალური პერსპექტივა.

ინვალიდ ადამიანთა ცხოვრებითა და მათი პრობლემებით საზოგადოების დასაინტერესებლად "ინვალიდ ქალთა საერთაშორისო ასოციაციამ" გადაწყვიტა, რამე ილონოს. გუშინ ასოციაციის წევრებმა, სოროსის საერთაშორისო ფონდის მხარდაჭერით, მოაწყვეს სემინარი თემაზე: "ინვალიდები და მასმედია". სემინარს, რომელიც, როგორც აღვნიშნეთ, ჟურნალისტებისთვის იყო გათვალისწინებული, ძირითადად, "ინვალიდ ქალთა საერთაშორისო ასოციაციის" წევრები და ერთი-ორი ჟურნალისტი ესწრებოდნენ. ერთმანეთის გაცნობის შემდეგ, ასოციაციის ხელმძღვანელმა მანანა გალუაშვილმა სხვადასხვა ინვალიდობის მქონე პირთა ცხოვრებისა და მათი პრობლემების შესახებ ისაუბრა.

სემინარზე ვნახეთ "ინვალიდთა პრობლემების საერთაშორისო ინსტიტუტის" მიერ მომზადებული დოკუმენტური ფილმი, რომელიც მოგვითხრობდა აშშ-ში მცხოვრები სხვადასხვა ინვალიდობის მქონე ადამიანების ცხოვრებაზე, მოღვაწეობაზე, გარემო პირობებზე. ფილმში ასევე დაფიქსირებული იყო საზოგადოების დამოკიდებულება ასეთი ადამიანების მიმართ. მეტად შთამბეჭდავი და ემოციური ფილმის შემდეგ ადამიანთა თანასწორობაზე, თავისუფლებისა და ბედნიერების უფლებებზე ვისაუბრეთ.

"ჩვენ საზოგადოებაში ინვალიდის იმიჯი ნამდვილად არ არის დადებითი. ვმუშაობთ იმ მიმართულებით, რომ საზოგადოებაში არსებული დამოკიდებულება სხვადასხვა ინვალიდობის მქონე ადამიანთა მიმართ შეიცვალოს. თითოეულმა ჩვენგანმა (განსაკუთრებით კი, ჟურნალისტებმა) ყველაფერი უნდა ილონოს, რომ ინვალიდის პრობლემები წინა პლანზე წამოიწიოს. ტერმინები, ფრაზები, თითოეული სიტყვა სათუთად უნდა შევარჩიოთ, ისე, რომ ადამიანები არ შეურაცხვყოთ. რადგან საზოგადოებაში ჟურნალისტების სიტყვა ადვილად და სწრაფად ილექება, ეს სემინარი სწორედ მათთვისაა გათვალისწინებული, თორემ, ჩვენ ერთმანეთს ისედაც ხშირად ვხვდებით და ერთმანეთის პრობლემებიც კარგად ვიცით", - აღნიშნა ასოციაციის წევრმა ნანა ქავთარაძემ.

როგორც აღმოჩნდა, იგივე პრობლემა აწუხებთ რუსეთს, აზერბაიჯანსა და სომხეთსაც. ეს პროგრამა ამ ქვეყნებშიც მუშაობს, ხოლო მუშაობის ფორმა და მეთოდი ყველგან ერთნაირია; რამდენად ეფექტიანი იქნება საზოგადოების დაახლოება განსხვავებული შესაძლებლობების მქონე ადამიანებთან, ცხადია, წინასწარ, არავინ იცის. მსოფლიომ და, მათ შორის, საქართველოს საზოგადოებამაც, თავდაპირველად, უნდა გაითავისოს ის, რომ "ინვალიდი" შეთხზული სტერეოტიპია.

„უსაქმურებო„, თქვენთვის ვაკანსიები ცხადდება!

გუშინ სასტუმრო "მეტეხში" საზეიმოდ გაიხსნა სტუდენტთა დასაქმების მეორე ფორუმი. თბილისის რამდენიმე სახელმწიფო და კომერციული უნივერსიტეტის ხუთასამდე სტუდენტი საკუთარ მონაცემებს სხვადასხვა ადგილობრივ და უცხოურ კომპანიას უტოვებდა. რამდენიმე საათის შემდეგ კომპანიების წარმომადგენლები თითოეულ სტუდენტს ინდივიდუალურად ესაუბრებოდნენ.

ეთერ მამულაშვილი

ფორუმი მიზნად ისახავს სტუდენტების დასაქმებას შესაბამისი სპეციალობით. მისი ორგანიზატორია კავკასიის ბიზნესის სკოლა, რომელშიც დასაქმების ცენტრია შექმნილი. ცენტრი აქტიურად თანამშრომლობს კომერციულ კომპანიებთან, საიდანაც ის მუდმივად იღებს ინფორმაციას ვაკანსიების შესახებ. შემდეგ ამ ინფორმაციას სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებელს უგზავნის, ან სამსახურის მაძიებელი სტუდენტები თავად აკითხავენ.

გუშინ "მეტეხში" 16 კომერციული ფირმა სტუდენტებს, ძირითადად, ეკონომიკური და იურიდიული პროფილის ვაკანსიებს სთავაზობდა. ისეთი სოლიდური კომპანიები, როგორებიც არიან "ნესტლე", "კანარგო სტანდარტ ოილი", "ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია", სადაზღვევო კომპანია "ალდაგი", "თბილუნივერსალბანკი", სასტუმრო "მეტეხი" და კიდევ რამდენიმე ცნობილი ფირმა სტუდენტებს, ვაკანსიების გარდა, საკუთარ ორგანიზაციებში სტაჟირების გავლასაც სთავაზობდნენ. სტაჟირების გასავლელად სტუდენტები საკუთარ მონაცემებს კომპანიებს აბარებენ. ფირმები არჩევენ სტუდენტებს და, შესაბამისად, მათთვის სასურველ კანდიდატს, სტაჟირების გასავლელად, კომპანიაში იწვევენ. შერჩეულები უსასყიდლოდ გადიან სტაჟირებას, შემდეგ კი წარჩინებულებს კომპანიაში დარჩენასაც სთავაზობენ.

ფორუმის გახსნაზე

"ჯერჯერობით, კონკრეტული ვაკანსიები არა გვაქვს, თუმცა, უკვე სამი თვეა, კანდიდატებისგან ვიღებთ მონაცემებს და ვქმნით საინფორმაციო ბაზას. მომავალი წლის გაზაფხულიდან, როცა ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის პროექტის რეალიზაცია ძალაში შევა, მაშინვე დაიწყება საჭირო შტატის შერჩევა", - განუცხადა "24 საათს" ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციის წარმომადგენელმა დიმიტრი ალექსიძემ. მისი თქმით, ძირითადი ვაკანსიები იქნება ეკონომისტების, იურისტების, ინჟინრებისა და ეკოლოგებისთვის. ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციაში სამუშაოს მაძიებელთა მონაცემების მიღება წლის ბოლომდე გაგრძელდება.

მიუხედავად იმისა, რომ გუშინ დასაქმების მსურველი სტუდენტების რაოდენობა ოთხასს აღემატებოდა, მათი უმრავლესობა ამ ფორუმისგან ბევრს არაფერს ელოდა. ისინი, როგორც თვითონ ამბობდნენ, ფორუმზე ქართული ანდაზის ("ცდა ბედის მონახევრეაო") შეგონებამ მოიყვანა.

"ფორუმის მაინცდამაინც არ მჯერა. ამით კომპანიებმა, შეიძლება, მართლაც კარგი რეკლამა გაიკეთონ, მაგრამ ჩვენ ისევ უსაქმურად დავრჩებით", - ხელჩაქნევით ამბობს მომავალი იურისტი.

"წლეულს გერმანულენოვან ფაკულტეტს ვამთავრებ სამართლისა და ეკონომიკის სპეციალობით. თუ ჩვენს მონაცემებს ობიექტურად შეაფასებენ, ვფიქრობ, ვაკანსიის პოვნა არ უნდა გამიჭირდეს", - გვითხრა ტექნიკური უნივერსიტეტის დამამთავრებელი კურსის სტუდენტმა, რომელსაც საკუთარ შესაძლებლობებში ოდნავაც არ ეპარებოდა ეჭვი.

ზოგიერთი სტუდენტი აღშფოთებას ვერ მალავდა იმის გამო, რომ, სერიოზული ვაკანსიების ნაცვლად, მათ მზარეულის, მცხობელისა და სარეკლამო აგენტის ადგილებს სთავაზობდნენ. "ჩემთვის ასეთი ვაკანსიის შემოთავაზება შეურაცხმყოფელია. ოთხი წელი იმისთვის არ მისწავლია, რომ სასტუმროში პურის ცხობა დამეწყო", - ბრაზობდა სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი.

მზარეულისა და მცხობელის გარდა, კომპანიებს რამდენიმე პრესტიჟული ვაკანსიაც ჰქონდათ. მაგალითად, კომპიუტერული კომპანია "იუ-ჯი-თი" "უსაქმურებს" შესყიდვებისა და ოპერაციების ვაკანსიას სთავაზობს. სასტუმრო "მარიოტი" კი საზოგადოებრივ ურთიერთობათა მენეჯერს, რეალიზაციის აღმასრულებელ თანამშრომელსა და მარკეტინგის მენეჯერებს ეძებს.

სხვათა შორის, გუშინვე დასაქმების სახელმწიფო სამსახურმა ვაკანტურ თანამდებობებზე კონკურსი გამოაცხადა. ტრადიციულ ბრიფინგზე შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ამირან გამყრელიძემ განაცხადა, რომ კონკურსი თბილისში 14 დეკემბერს გაიმართება. მასში მონაწილეობის მსურველებმა კი საბუთები ჯანდაცვის მართვის ნაციონალურ ცენტრში, ჯავახიშვილის №51-ში, 22 ნოემბრამდე უნდა წარადგინონ.

ასე რომ, "უსაქმურებო", გეძლევათ საკუთარ შესაძლებლობათა გამოვლენის იშვიათი შანსი. შეადგინეთ ავტობიოგრაფია, მიაკითხეთ ფირმებს, სამინისტროს ან კავკასიის ბიზნეს-სკოლის დასაქმების ცენტრს (არჩევანი, მართლაც, დიდია) და წინ, სრული სვლით!

მოკლედ

თბილისი. ამ დღეებში თბილისში ლეპტოსპიროზით 62 წლის ქალი გარდაიცვალა. დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის დირექტორის, პაატა იმნაძის განცხადებით, წლეულს ამ ინფექციით უკვე 7 ადამიანი დაავადდა, თუმცა, დანარჩენი 6 შემთხვევა სიკვდილით არ დასრულებულა. ამ უკანასკნელ შემთხვევაში ავადმყოფმა გვიან მიაკითხა სამედიცინო დაწესებულებას, რის გამოც მისი გადარჩენა ვერ მოხერხდა. გასათვალისწინებელია გარდაცვლილის ასაკიც, რამაც ავადმყოფობა უფრო გაართულა. მეზობლების განცხადებით, გარდაცვლილი და მისი მეუღლე, უკიდურესი სიღატაკის გამო, ძირითადად, სანაგვე ბუნკერებიდან იკვებებოდნენ. ლეპტოსპიროზს კი Leptospira-ს გვარის მიკროორგანიზმები იწვევენ და ახასიათებს კაპილარების, ღვიძლის, თირკმლებისა და კუნთების დაზიანება. მისი სიმპტომია ტალღისებური ცხელება. ინფიცირების წყაროა შინაური და გარეული ცხოველები და მათგან დაბინძურებული წყალი ან საკვები. საქართველოში ლეპტოსპიროზი იშვიათად ფიქსირდება - შარშან ამ დაავადების მხოლოდ 8 შემთხვევა აღინიშნა. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისის ინფექციურ საავადმყოფოში ცოფით კიდევ ერთი ადამიანი გარდაიცვალა. დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის ხელმძღვანელის, პაატა იმნაძის განაცხადებით, ამჯერად დაავადება გამოიწვია მაწანწალა კატამ, რომელმაც დაკაწრა და დადორბლა საშუალო ასაკის მამაკაცი. გარდაცვლილი სამტრედიელი იყო. მან ნაკაწრს ყურადღება არ მიაქცია - ექიმს არ მიმართა და, შესაბამისად, ცოფის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია არ ჩაიტარა. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ამირან გამყრელიძის განცხადებით, ცოფი არა მარტო სამედიცინო, არამედ დიდი სოციალური პრობლემაა. მისივე თქმით, სამინისტრო ცოფთან დაკავშირებით დღეს ჩაატარებს გაფართოებულ სხდომას, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ თბილისის მერიისა და რაიონების გამგებლებიც. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემებით, ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული დაავადებით ყოველწლიურად 2,75 მილიონზე მეტი ადამიანი იღუპება. 20 ნოემბერს ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული დაავადების მსოფლიო დღე დევიზით "სუნთქვა სიცოცხლისათვის" წლეულს პირველად აღინიშნება. ამ დღის აღსანიშნავად, ჯანდაცვის მართვის ნაციონალურ ცენტრში გაიმართება კონფერენცია, რომელზეც ისაუბრებენ დაავადების პრობლემისა და მისი მართვის, ასევე დაავადების რისკ-ფაქტორის - თამბაქოს წევის, მავნე ნაწილაკებისა და აირების ინტენსიური ზემოქმედების საშიშროების შესახებ. ყურადღება გამახვილდება თამბაქოს წევის შეწყვეტაზე, როგორც ამ დაავადების პრევენციის აუცილებელ კომპონენტზე. ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული დაავადების მსოფლიო დღე 21 ნოემბერს აღინიშნება ქუთაისის მეცნიერებათა აკადემიის ალერგოლოგიის, ასთმისა და კლინიკური იმუნოლოგიის სამეცნიერო კვლევით ინსტიტუტშიც, სადაც დაავადებას ასევე კონფერენცია მიეძღვნება. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. გუშინ თბილისში ჩამოვიდა ტუბერკულოზის წინააღმდეგ ბრძოლის ევროპის რეგიონული პროგრამის ხელმძღვანელი რიჩარდ ზალეცკისი. იგი შეისწავლის საქართველოში ტუბერკულოზის წინააღმდეგ ბრძოლის თვალსაზრისით მიმდინარე ღონისძიებებს. მისი ვიზიტისას განიხილება ამ დაავადების აღმოფხვრის პერსპექტივები. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. ახალქალაქში ახალი საავადმყოფო ამოქმედდა, - განაცხადა გუშინ გამართულ ბრიფინგზე შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ამირან გამყრელიძემ. მისი თქმით, სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში სამედიცინო დაწესებულებები მძიმე მდგომარეობაშია და რეაბილიტაციას საჭიროებს. ძველი საავადმყოფო ამორტიზებულ შენობაში იყო განთავსებული, ამიტომაც ახალი კლინიკა რუსეთის სამხედრო ყაზარმის ბაზაზე განლაგდა. ეს პროექტი მსოფლიო ბანკმა სოციალური ინვესტიციების ფონდიდან დააფინანსა. შენობის შეკეთებასა და საავადმყოფოს აღჭურვაზე ერთი მილიონი ლარის ინვესტიციები განხორციელდა. მინისტრის განცხადებით, ახალ საავადმყოფოში ამ დღეებში უკვე ოთხი ბავშვი დაიბადა. საავადმყოფო 75-საწოლიანია. აქ უკვე მოქმედებს ქირურგიული, სამეანო-გინეკოლოგიური და რეანიმაციული განყოფილებები, ხოლო რამდენიმე თვეში დასრულდება შენობის მე-3 სართულის რემონტი, სადაც პედიატრიული განყოფილება გაიხსნება. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ამირან გამყრელიძის განცხადებით, სამინისტრო მხარს უჭერს თბილისში უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარების დაწესებას. მინისტრის ინფორმაციით, ამისთვის სახელმწიფომ სასწრაფო სამედიცინო დახმარების ცენტრის დაფინანსება რამდენჯერმე უნდა გაზარდოს. შესაძენია ახალი აპარატურა, უნდა შეივსოს სამსახურის რეანომობილების პარკიც. ამისთვის კი, სულ ცოტა, 2.5 მილიონი ლარია საჭირო. მინისტრის აზრით, უფასო სასწრაფო დახმარების შემოღება და ამისთვის თანხების მოზიდვა არ უნდა მოხდეს ჯანდაცვის სფეროში მოქმედი რომელიმე სახელმწიფო პროგრამის ხარჯზე. მისივე თქმით, „სასწრაფოს" დაფინანსების ზრდა უნდა მოხერხდეს დედაქალაქის ბიუჯეტში რეზერვების მოძიების გზით. **მედია-ნიუსი.**

ვიდრე მაშველები მოვლენ

გუშინ მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლეში "ძალიან საჭირო და სერიოზული" სახელმძღვანელოების პრეზენტაცია გაიმართა. პრეზენტაციაზე აგრარული უნივერსიტეტის რექტორმა ნაპოლეონ ქარქაშაძემ ანეკდოტი გაიხსენა: გურულმა ვეფხვის გალიაზე გაკრული გაფრთხილება წაიკითხა, "თავი არ შეყოთ, საშიშიაო" და გახარებულმა წამოიძახა, რა კარგია, კითხვა რომ ვიციო.

დალი კუპრავა

პრეზიდენტის განკარგულებით, განათლების სამინისტროსა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს ბრძანებით, საქართველოს სახელმწიფო და კერძო სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში "უსაფრთხოების" სავალდებულო სწავლება დაინერგა.

ეს დისციპლინა გამოცხადდა საყოველთაო სახალხო ღონისძიებად. თავდაცვითი ღონისძიებები უნდა იცოდეს ყველა მოქალაქემ; იგი უნდა ფუნქციონირებდეს ყველგან.

კომუნისტების დროს საბჭოთა სკოლებში ისწავლებოდა სამოქალაქო თავდაცვა, რომელიც საგანგებო სიტუაციად, ძირითადად, ბირთვულ აფეთქებას გულისხმობდა და ამ მიმართულებით ახალგაზრდობას უსაფრთხოების ზომებს ასწავლიდა. იმ დროის მოსწავლეებმა იცოდნენ აირწინაღის ჩამოცმა, გზა უახლოესი თავშესაფრისკენ, მომწამვლელი გაზებისგან, უკიდურეს შემთხვევაში, სახის ქსოვილით დაფარვის და უსაფრთხოების სხვა ტექნოლოგიები.

"ძალიან საჭირო და სერიოზული" სახელმძღვანელოების პრეზენტაციაზე

"უსაფრთხოება" ანუ "საგანგებო სიტუაციები და სამოქალაქო თავდაცვა", გაერო-ს რეკომენდაციით, გახდა ყურადღების ღირსი. სახელმძღვანელოებიც გაერო-ს ეგიდით გამოიცა და 15 სკოლაში გაიარა აპრობაცია.

დღეს, როცა მსოფლიოში დიდი რაოდენობითაა დაგროვილი მასობრივი დაზიანებისა და თავდასხმის საშუალებები, ამასთან, მოსალოდნელია ჩვენი ქვეყნის ჩაბმა ლოკალურ თუ გლობალურ ომში, სასიცოცხლო მნიშვნელობა ენიჭება საგანგებო სიტუაციებისა და სამოქალაქო თავდაცვის სისტემის განმტკიცებას, მოსახლეობისა და ეკონომიკური ობიექტების დაცვის საკითხების დონის ამაღლებას.

"სამოქალაქო სიტუაციებისა და სამოქალაქო თავდაცვის" საშუალო სკოლაში სწავლების მიზანია მოსწავლეებისთვის პრაქტიკული უსაფრთხოების უნარ-ჩვევების ჩანერგვა. მათ უნდა შეძლონ რთულ სიტუაციებში სწორად მოქმედება, საკუთარი და სხვისი სიცოცხლის გადარჩენა.

საგანი სკოლებში მესამე კლასიდან ისწავლება (უმაღლესის ჩათვლით). როგორც ინფორმაციულ-თემატურად, ისე მეთოდოლოგიურადაც, გათვალისწინებულია მოზარდთა ასაკობრივი ფსიქოლოგია.

რვა წლის ბავშვის სიცოცხლისთვის ისეთივე საშიშროებაა უცნობისთვის კარის გაღება, როგორც უფროსებისთვის ტერორიზმი, ან ყველასთვის ერთად - მიწისძვრა. ყველამ, ასაკის შესაბამისად, უნდა შეძლოს საკუთარი სიცოცხლის უსაფრთხოების დაცვა ნებისმიერი საშიშროების დროს.

ჯარისკაცებს ვაზიანში, ან მოქალაქეებს წალენჯიხაში რომ სცოდნოდათ რადიაქტიური გამოსხივების საშიშროების შესახებ, ტრაგედიაც არ მოხდებოდა.

"ეს ძალიან კარგი და საჭირო სახელმძღვანელოები გვინდა წარვადგინოთ სახელმწიფო პრემიაზე", - თქვა ნაპოლეონ ქარქაშაძემ.

თამბაქოს წინააღმდეგ მებრძოლებს ჟორბენაძის იმედი აქვთ

თამბაქოს წინააღმდეგ მებრძოლი ორგანიზაციები, კარგა ხანია, გვპირდებიან, რომ სიგარეტის ქართული საწარმოებში არსებული მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციას მოგვაწვდიან. მათ დაპირების შესრულება ცოტა დააგვიანეს, სამაგიეროდ, უფრო ფართომასშტაბიანი გეგმები დაისახეს მიზნად. "თუ ხელისუფლება ხელს შეგვიწყობს, სიგარეტის კონტრაბანდის შემცირებისა და ბიუჯეტის შევსების მექანიზმებს შევიმუშავებთ," – აცხადებენ თამბაქოს მოწინააღმდეგენი.

ნანა ქადაგიშვილი

"თამბაქოს კონტროლის ალიანსის" მონაცემებით, მსოფლიოში თამბაქოს არალეგალურ ბრუნვას ბაზრის 30 პროცენტი უკავია, ანუ 355 მილიარდი კოლოფი სიგარეტი კონტრაბანდული გზით მოძრაობს. ამ სტატისტიკაში ჩვენს ქვეყანასაც შეაქვს საკუთარი წვლილი და საკმაოდ აქტიურადაც. სხვადასხვა ინსტიტუტის მონაცემებით, საქართველოში ბაზრის 25-70 პროცენტი კონტრაბანდულ სიგარეტს უჭირავს. არალეგალურად მოძრაობს არა მხოლოდ იმპორტული, ეროვნული წარმოების სიგარეტიც და, მოვაჭრეების გარდა, ამაში თამბაქოს მწარმოებლები და დისტრიბუტერებიც აქტიურად მონაწილეობენ. "საქართველოში არ არსებობს სიგარეტის საწარმო, არალეგალურ პროდუქციას რომ არ ყიდდეს," – აცხადებს თამბაქოს საწინააღმდეგო ეროვნული ცენტრი. ამის გარდა, ცალკე საკითხია თამბაქოს ხარისხი და შეფუთვა.

თამბაქოს წინააღმდეგ მებრძოლი ორგანიზაციები ხელისუფლებას თამბაქოს წარმოება-რეალიზაცია-კონტროლის შესახებ ამომწურავი ინფორმაციის მოწოდებასა და კონტრაბანდის წინააღმდეგ საბრძოლველად შესაბამისი რეკომენდაციების შემუშავებას ჰპირდებიან. "მთავარია, შესაბამისი ინფორმაციის მოპოვების უფლება მოგვცენ. მიუხედავად იმისა, რომ ინფორმაციის მიღების უფლება ყველა მოქალაქეს აქვს, არც ერთ საწარმოში არ შეგვიშვებენ. ხელისუფლებას სწორედ ამაში ვთხოვთ დახმარებას. მოგვცეს მანდატი, რომ საქართველოში თამბაქოს წარმოება-რეალიზაციის შესახებ ამომწურავი ინფორმაცია მივიღოთ, გავიგოთ მწარმოებელთა აზრი. ამის შემდეგ კი ხელისუფლებას კონტრაბანდის წინააღმდეგ საბრძოლველად რეკომენდაციებსაც მივაწვდით. ფაქტია, ამ პრობლემის მოსაგვარებლად მხოლოდ მაკონტროლებელთა საქმიანობა არ კმარა, მთელი საზოგადოება უნდა ჩაებას, საკანონმდებლო ბაზა დაიხვეწოს, კონტრაბანდაზე პასუხისმგებლობა თამბაქოს ინდუსტრიასაც დაეკისროს," – აცხადებენ თამბაქოს მოწინააღმდეგენი.

დღეს ისინი სახელმწიფო მინისტრს განცხადებით მიმართავენ და ინფორმაციით უზრუნველყოფისთვის დახმარებას მოსთხოვენ. მისგან პასუხს კი მომავალ კვირას ელიან. თამბაქოს საწინააღმდეგო ცენტრის ხელმძღვანელი გელა კობეშავიძე დარწმუნებულია, რომ ავთანდილ ჟორბენაძე მათ მოთხოვნას უყურადღებოდ არ დატოვებს.

სანამ ხელისუფლება სიგარეტის კონტრაბანდას შეუტევდეს, სიგარეტის გადაგდების მსურველებს საინტერესო ინფორმაციას მივაწვდით. ხვალ თამბაქოს საწინააღმდეგო ეროვნული ცენტრი არამწეველთა საერთაშორისო დღეს აღნიშნავს და სიგარეტისთვის თავის დანებების მსურველებს უფასო კონსულტაციებს და 50-პროცენტიანი შეღავათით მკურნალობას ჰპირდება. ცენტრი დაინტერესებულ პირებს 10-დან 18 საათამდე მიიღებს.

სტრასბურგში მყოფი ომბუდსმენი გენერალურ პროკურორს ადანაშაულებს

გენერალურმა პროკურატურამ რუსეთს მოთხოვნილი ძებნილების ნაცვლად სხვა პიროვნებები გადასცა

პირველი გვერდიდან

სამხედრო პროკურორის თანამდებობაზე დანიშნა. მას მიენიჭა იუსტიციის გენერალ-მაიორის სპეციალური წოდება და წარდგენილ იქნა ვახტანგ გორგასლის სახელობის ორდენზე," – ასეთია სახალხო დამცველის მოხსენებითი ბარათი.

რაც შეეხება გენერალურ პროკურორს, ომბუდსმენი აცხადებს, რომ გენერალურმა პროკურორმა პატიმარ ჩეჩენთა ექსტრადიცია კანონდარღვევით განახორციელა. სახალხო დამცველის თქმით, ხუთი ჩეჩენის რუსეთისთვის გადაცემა ევროპის კონვენციის მეექვსე მუხლისა და საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის დარღვევით მოხდა- პატიმართა ბიოგრაფიული მონაცემებისა და უცხო ქვეყანაში მათ მიერ ჩედენილი დანაშაულების დამადასტურებელი მტკიცებულებების გარეშე.

საუბარია ერთ-ერთ ექსტრადირებულ პატიმარზე – ადლან ადაევზე, რომლის გადაცემაც რუსეთის გენერალურმა პროკურატურამ მოითხოვა. მოთხოვნილი ადაევი, რუსეთის პროკურატურის მონაცემებით, დაბადებულია 1974 წელს, ჩეჩნეთში, აჩხოი-მარტანის რაიონის სოფელ იანდიშში. არადა, საქართველოს გენერალური პროკურატურის მასალებში დევს ადაევისთვის დაკავების დროს ჩამორთმეული პასპორტი, რომლის მიხედვითაც, ექსტრადირებული პატიმარი არის არა ადლან ადაევი, არამედ ასლან ადაევი, რომელიც დაიბადა ჩეჩნეთში, სოფელ ორეხოვოში და არა სოფელ იანდიშში. თანაც, ორთაჭალის ციხიდან სტავროპოლის იზოლატორში გადაყვანილი პატიმარი დაბადებულია 1968 წელს და არა 1974 წელს.

ექსტრადიციის საკითხის განხილვისას უშიშროების სამინისტროს მიერ გადაცემული მასალები - ასლან ადაევის ბიოგრაფიული მონაცემები - შეისწავლა გენერალური პროკურატურის კომისიამ. პროკურატურის საერთაშორისო ურთიერთობათა განყოფილების პროკურორისა და განყოფილების უფროსის გადაწყვეტილება – თანხმობა ექსტრადიციაზე, გენერალური პროკურორის მოადგილემ ვენედი ბენიძემაც დაამტკიცა.

ნანა დევდარიანი

ნუგზარ გაბრიჩიძე

ერთი სიტყვით, 4 ოქტომბერს რუს კანონდამცველებს გადაეცათ არა მათ მიერ მოთხოვნილი ძებნილი - ადლან ადაევი, არამედ, სულ სხვა პიროვნება - ასლან ადაევი.

რაც შეეხება მეხუთე საპყრობილეში დარჩენილ რვა ჩეჩენს, უკვე დადასტურებულია, რომ მათგან ორი საქართველოს მოქალაქეა. თუმცა, პროკურატურას, ჯერჯერობით, არ დაუსრულებია დანარჩენი ტუსაღების იდენტიფიკაცია. არადა, თუ ომბუდსმენის მონაცემებს გავითვალისწინებთ, შესაძლოა, ადაევის ბედი მათაც გაიზიარონ. საქმე ისაა, რომ ჩეჩნეთის პროკურატურის მიერ ძებნილადაა გამოცხადებული ფაიზულა აიუბოვის ძე ბაისაროვი. იმავე პროკურატურის უფროსი გამომძიებლის დადგენილებით იძებნება სეიზულა აიბულოვის ძე ბაისაროვი. რუსეთის პროკურატურა კი ითხოვს სეიზულია აიუბოვის ძე ბაისაროვს. საქართველოს უშიშროების სამინისტრომ დააკავა და ორთაჭალის ციხეში ექსტრადიციის მოლოდინშია ფეიზულ აიუბის ძე ბაისაროვი.

გასარკვევ-დასადგენია რუსეთის მიერ მოთხოვნილი ხამზატ გოლიდოკიევის ძე ისაევისა და თემურ ბაემურზაევის საკითხიც, რადგან ქართულ საპატიმროში იმყოფებიან ხამზატ მოვლიდოს ძე ისაევი და თემურ ბუმურზაევი.

სტრასბურგში ჩეჩენ პატიმართა საქართველოდან რუსეთში ექსტრადიციის საკითხის გამო მყოფი ქართველი ომბუდსმენი აცხადებს, რომ იგი სისტემატურად მიმართავდა გენერალურ პროკურორს, რათა მისთვის გადაეცა რუსეთის მიერ მოთხოვნილ პირთა ვინაობისა და მათი ბრალდებების დამადასტურებელი მასალები. ეს არ შესრულდა.

ნანა დევდარიანი ევროპის სასამართლოში სწორედ ამ მასალას წარადგენს და იმ პირთა პასუხისმგებლობის საკითხსაც დააყენებს, რომელთაც ჩეჩენთა უკანონო ექსტრადიცია განახორციელეს.

თურქულ გემს, საზღვრის დარღვევისა და დაუმორჩილებლობისთვის ცეცხლი გაუხსნეს

გუშინ, დილით, ქართველმა მესაზღვრეებმა საზღვრის დამრღვევი თურქული გემი "შექერ-ბაბა დააკავეს. ამ გემმა საქართველოს საზღვარი ფოთი-გონიოს მონაკვეთზე ორი წლის წინაც დაარღვია, მაშინ უკანონო თევზჭერით დაკავებულ "შექერ-ბაბას" ეკიპაჟის წევრებს ქართველი მესაზღვრეებისთვის წინააღმდეგობა არ გაუწევიათ და დაკისრებული ასლარიანი ჯარიმაც უპრობლემოდ გადაიხადეს, ამჯერად მათი ადვილად დამორჩილება შეუძლებელი გახდა და აფხაზეთის მიმართულებით შეუჩერებლად მიმავალი გემის გაჩერება მესაზღვრეებმა მხოლოდ ცეცხლის გახსნის შემდეგ შეძლეს.

ხათუნა ჯანგირაშვილი

გუშინწინ, საღამოს შვიდ საათზე, ფოთში დისლოცირებული სასაზღვრო დივიზიონის რადიოლოკაციურ სადგურში საქართველოს ტერიტორიული წყლების დარღვევის ფაქტი დაფიქსირდა. ქართველმა მესაზღვრეებმა დაუყოვნებლივ შესაბამისი ზომები მიიღეს. თუმცა, თურქული დროშით მოცურავე გემი მესაზღვრეთა გამაფრთხილებელ სიგნალს არ დაემორჩილა და აფხაზეთის მიმართულებით აიღო გეზი. საზღვრის უკანონოდ გადმომლახავ თურქულ გემს სანაპირო დაცვის სადარაჯო ხომალდი დაედევნა. მიუხედავად გაფრთხილებისა, გემმა სვლა მაინც არ შეწყვიტა, რასაც გასროლა მოჰყვა. დაზიანდა "შექერ-ბაბას" უკანა, ე.წ. უსაფრთხო ნაწილი. სწორედ ამის შემდეგ დაემორჩილა 15-კაციანი ეკიპაჟი ქართველ მესაზღვრეებს, რომლებმაც გემს ბიჭვინთამდე სდიეს.

გუშინვე აფხაზურმა მხარემ გაავრცელა ინფორმაცია, რომ თურქული სეინერი ნეიტრალურ წყლებში გავიდა და იქ დაესხა თავს მას ქართული სამხედრო გემი. აფხაზების ინფორმაციით, თურქული გემი სერიოზულად დაზიანდა და ეკიპაჟის წევრებიც დაიჭრნენ. აფხაზებმა ქართველი მესაზღვრეების მოქმედება "პირატობად" მონათლეს.

აფხაზეთის თავდაცვის სამინისტროს მტკიცებით, აფხაზეთის სამხედრო-საზღვაო ძალების კატერები უკვე მზად იყვნენ ქართველი მესაზღვრეებისთვის წინააღმდეგობის გასაწევად, თუ ისინი აფხაზეთის ტერიტორიულ წყლებში შევიდოდნენ.

საქართველოს საზღვრის დაცვის სახელმწიფო სამსახურში კი აფხაზეთის თავდაცვის სამინისტროს ბრალდებას უარყოფენ და ირწმუნებიან, რომ თურქული მხარე ინფორმირებული იყო გემის მიერ საქართველოს საზღვრის დარღვევის შესახებ, დევნა დაიწყო ფოთის აკვატორიაში და მხოლოდ ამის შემდეგ გაგრძელდა იგი აფხაზეთის მიმართულებით.

ქართველი მესაზღვრეები უარყოფენ გავრცელებულ ინფორმაციას დაკავებული გემის ეკიპაჟის წევრთა დაჭრის შესახებ და აცხადებენ, რომ მათ თურქულ სეინერს უსაფრთხო ადგილას ესროლეს.

"ოპერაციის მსვლელობისას საქართველოს სასაზღვრო ჯარების ხელმძღვანელობა ორჯერ დაუკავშირდა თურქეთის სანაპირო დაცვას და მხოლოდ გამაფრთხილებელი გასროლის შედეგად მოხერხდა საზღვრის დამრღვევი გემის დაკავება", – აცხადებს საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის შტაბის უფროსი, პოლკოვნიკი კორნელი სალია, რომელიც ქართველ მესაზღვრეთა ქმედებას აბსოლუტურად კანონიერად მიიჩნევს.

საზღვრის დარღვევისა და უკანონო თევზჭერისთვის დაკავებული "შექერ ბაბა" ბუქსირის საშუალებითა და ბადრაგირებით უკვე ფოთის ნავსადგურშია მიყვანილი. ამჯერად "შექერ ბაბას" მეპატრონეებს ქართული მხარისთვის ჯარიმის სახით 200 ათასი ლარის გადახდა მოუწევთ.

პრეცედენტი

სახელმწიფოს უდანაშაულო „დამნაშავისთვის„ 6 ათასი ლარის გადახდა დაეკისრა

ხათუნა ჯანგირაშვილი

"მორალური ზიანის ასანაზღაურებლად, ნუგზარ გაბისიანის სასარგებლოდ, სახელმწიფოს დაეკისროს 6 ათასი ლარის ჯარიმა," – საბოლოოდ ასეთი გადაწყვეტილება გამოიტანა მართლმსაჯულებამ სამართალდამცველების მიერ უკანონოდ დაკავებულ-დაპატიმრებული ნუგზარ გაბისიანის საქმეზე.

ნარკოტიკებისა და იარაღის ტარების ბრალდებით გასამართლებულ ნუგზარ გაბისიანს თავდაპირველად რაიონულმა სასამართლომ ოთხწლიანი პატიმრობა მიუსაჯა. გაბისიანის საქმე ტიპური მაგალითია იმისა, თუ როგორ ხდება ხოლმე სამართალდამცველების მხრიდან იარაღის ან ნარკოტიკული ნივთიერებების "ჩადება" მოქალაქეებისთვის. კარგა ხნის წინ დამკვიდრებული პოლიციელთა მუშაობის ეს მარტივი მეთოდი ამ ბოლო დროს კიდევ უფრო დაიხვეწა. შესაბამისად დაიხვეწა ფულის კეთების მეთოდებიც და თანაც ისე, რომ დანაშაულისა და კანონის დარღვევაში მხილებულ სამართალდამცველებს (მიუხედავად დიდი მონდომებისა, რაც ძალიან იშვიათად ხდება ხოლმე) კოლეგები დანაშაულს ვერ უმტკიცებენ და თუ დაუმტკიცებენ, დამნაშავე სამართალდამცველთა დასჯა მხოლოდ თანამდებობიდან მათი გათავისუფლებით, ან სხვა თანამდებობაზე გადაყვანით შემოიფარგლება.

არადა, სწორედ პოლიციელთა მხრიდან შეგნებულად კანონის დარღვევის გამო უამრავმა უდანაშაულო ადამიანმა უკვე მოიხადა, იხდის და, ალბათ, კიდევ მოიხდის სასჯელს. როგორც წესი, პოლიციელთა მხრიდან მოქალაქეებისთვის იარაღის ან ნარკოტიკის "ჩადების" მიზანია ან ფულის გამოძალვა, ან რომელიმე კონკრეტული დანაშაულის უკანონოდ დაკავებულ-დაპატიმრებულისთვის დაბრალება, ან უბრალოდ, რაღაც სხვა დაინტერესების გამო, გარკვეული პიროვნებების ციხეში გამომწყვდევა.

ჩამოყალიბებული ტრადიციის მიხედვით, ასეთი საქმეების განხილვისას მართლმსაჯულებაც მხოლოდ გამოძიების მასალებზე დაყრდნობით მოქმედებს და თუნდაც აშკარა იყოს საგამოძიებო მოქმედებების სიყალბე, მაინც ერთი ხელის მოსმით წერს განაჩენს და ყველანაირად თავს არიდებს ხოლმე საქმის გამყალბებელი კანონდამცველების მხილება-გამოაშკარავებას და დასჯას.

იარაღის უკანონოდ ტარების ბრალდებით გასამართლებულ გაბისიანს რაიონულმა სასამართლომ ოთხთვიანი პატიმრობა მიუსაჯა. მოგვიანებით კი საოლქო სასამართლომ, სასამართლო გამოძიებით მოპოვებული სრულყოფილი მასალების საფუძველზე, გაბისიანის მიმართ გამოტანილი გამამტყუნებელი განაჩენი გააუქმა და განსასჯელი გაათავისუფლა. საკუთარი საქმიანობის შეურაცხყოფის გამო აღშფოთებულმა გამოძიებამ საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება უზენაეს სასამართლოში გაასაჩივრა, მაგრამ – უშედეგოდ. უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებით, ძალაში დარჩა საოლქოს მიერ გამოტანილი გამამართლებელი განაჩენი და საბოლოოდ გაირკვა, რომ პისტოლეტის, ერთი მჭიდისა და შვიდი საბრძოლო ვაზნის უკანონო შენახვის ბრალდება გაბისიანს სამართალდამცველებმა მათთვის ჩვეული, ტრადიციული ხერხით წაუყენეს. ნუგზარ გაბისიანის საქმის მასალებით გაირკვა ისიც, რომ ბრალის ერთ-ერთ დამადასტურებელ მტკიცებულებას წარმოადგენდა ჩხრეკის ოქმი, რომელიც მისი დაკავების დროს პოლიციელებმა შეადგინეს საკუთარი სურვილების შესაბამისად. სწორედ ეს ოქმი ცნო სასამართლომ დაუშვებელ მტკიცებულებად და გაბისიანს ბრალდება ავტომატურად მოეხსნა.

რაც ყველაზე მნიშვნელოვანი და მთავარია, უკვე დაიშვა პრეცედენტი უკანონოდ დაპატიმრებული მოქალაქის სასარგებლოდ: სასამართლომ ნუგზარ გაბისიანის რეაბილიტაციის გადაწყვეტილება მიიღო და სახელმწიფოს დააკისრა ყოფილი მსჯავრდადებულისთვის ჯარიმის – საკმაოდ სოლიდური თანხის გადახდა.

მოკლედ

თბილისი. გენერალური პროკურატურის წარმომადგენლებმა დეპუტატი დავით საგანელიძის ცემის ფაქტის შესწავლა დაიწყეს. გენერალური პროკურორის მოადგილის ვენედი ბენიძის განცხადებით, საგამოძიებო ჯგუფი პარლამენტში ჩაატარებს საგამოძიებო მოქმედებებს. მოწმეებისა და დაზარალებულის ჩვენების შემდეგ გადაწყდება, აღიძრას თუ არა სისხლის სამართლის საქმე.

"შესაბამისად, დანაშაულის სიმძიმის მიხედვით, გადაწყდება, აუცილებელია თუ არა დეპუტატებისათვის იმუნიტეტის მოხსნა," – განაცხადა ბენიძემ. მისი თქმით, დაზარალებულ დეპუტატს - დავით საგანელიძეს სასამართლოსამედიცინო ექსპერტიზა ჩაუტარდება. **"პრაიმ-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. სამეგრელო-ზემო სვანეთის სამხარეო პოლიციის უფროსი ელგუჯა ჯამბურია აცხადებს, რომ რეგიონში ფართომასშტაბიანი სპეცღონისძიებების ჩატარება ამ ეტაპზე შეუძლებელია. ელგუჯა ჯამბურიას განცხადებით, უსაფრთხოების 12-კილომეტრიან ზოლში დამატებითი პოლიციური დანაყოფების შეყვანას აფხაზური მხარიდანც მოჰყვება დამატებითი ძალების შემოყვანა, რაც გარკვეულ წინააღმდეგობებს და არასასურველ შედეგებს მოიტანს.

რაც შეეხება რეგიონის დანარჩენ ტერიტორიებს, პოლიციის უფროსის თქმით, იქ გარკვეული სახის სამძებრო და ოპერატიული სპეცღონისძიებები მხოლოდ ადგილობრივი ძალებით განხორციელდება.

სამეგრელოში გართულებული კრიმინოგენული სიტუაციის გაუმჯობესების მიზნით დაგეგმილი სპეცღონისძიებების ფარგლებში, რეგიონში პოლიციის დანაყოფებთან ერთად შინაგანი ჯარის ნაწილების შეყვანა თავიდანვე არ იგეგმებოდა, ისე როგორც ეს პანკისის ხეობისა და შიდა ქართლის შემთხვევაში მოხდა. ნავარაუდევი იყო მხოლოდ პოლიციისავე ოპერატიულ-სამძებრო ძალების დამატება.

"სამეგრელო-ზემო სვანეთის სამხარეო პოლიციის დანაყოფებში სერიოზული საკადრო ცვლილებები განხორციელდა. რეგიონში არსებული პოლიციის 9 დანაყოფიდან 6-ში ხელმძღვანელობა მთლიანად ახალი კადრებით დაკომპლექტდა. ცვლილებები განხორციელდა თავად სამხარეო პოლიციაშიც - პოლიციის უფროსის მოადგილეების დონეზე. იგეგმება კიდევ რამდენიმე საკადრო ცვლილების გატარებაც", - განაცხადა ელგუჯა ჯამბურიამ. **"პრაიმ-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. გეგუთის სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მსჯავრდებულებმა არასამთავრობო ორგანიზაციის მიერ მიტანილი რელიგიური ლიტერატურა - 30-მდე ბროშურა - კოცონზე დაწვეს.

არასამთავრობო ორგანიზაციამ - „მშვიდობის მაუწყებელი" გეგუთის კოლონიაში 21 ოქტომბერს ფილმის - „ქრისტეს ცხოვრება და მოღვაწეობა" ჩვენება გამართა და დაწესებულების დირექტორს ედემი ზამბახიძეს მსჯავრდებულებისთვის რელიგიური ლიტერატურა - 30-მდე ბროშურა და ერთი ბიბლია დაუტოვა.

დაწესებულების ადმინისტრაციამ ლიტერატურა მსჯავრდებულებს დაურიგა, პატიმრებმა ლიტერატურა არამართლმადიდებლურად მიიჩნიეს და ბროშურები თავიანთ მოძღვარს, მამა ანდრიას აჩვენეს. მან მსჯავრდებულებს ეჭვი დაუდასტურა. ამის შემდეგ მსჯავრდებულებმა წიგნები დაწვეს.

როგორც "თავისუფლების ინსტიტუტის" ომბუდსმენი გოჩა ჩხეტია ამტკიცებს, ლიტერატურა მართლმადიდებლური იყო. საპატრიარქოს პრესსამსახურის განცხადებით კი მართლმადიდებლური ეკლესია მსგავსი შინაარსის ბროშურებს არ ბეჭდავს. **"მედია-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისში სავაჭრო ცენტრ "ბავშვთა სამყაროს" მიმდებარე ტერიტორიაზე დაუდგენელი მიზეზებით გაჩენილი ხანძრისგან მოვაჭრეების დიდი ნაწილი დაზარალდა. დამწვარია 50-ზე მეტი დახლი, "ბავშვთა სამყაროს" მიმდებარე ტერიტორიაზე განთავსებული დევნილთა ღამის გასათევი ადგილები, ავეჯი, რომლის რეალიზაციაც მიმდებარე ტერიტორიაზე ხდებოდა.

წინასწარი მონაცემებით, ხანძარი მოკლე ჩართვის გამო მოხდა. თუმცა, თავად მოვაჭრეები თვლიან, რომ ეს მათ წინააღმდეგ მიმართული დივერსია იყო - კერძოდ, მთავრობას სურს, აკრძალოს გარე ვაჭრობა. ზარალის დასადგენად და ხანძრის გამომწვევი მიზეზების შესასწავლად იმუშავებს სპეციალური კომისია. **"პრაიმ-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. შსს-მ დევნილთათვის განკუთვნილი დახმარების მითვისების გამო "საფოსტო ბანკის" მმართველი დააკავა. მხილებულ პირთა შორის არიან - "საფოსტო ბანკის" აფხაზეთის ერთ-ერთი ფილიალის მმართველი მანანა ჩიტაია, ამავე ფილიალის მმართველის მოვალეობის შემსრულებელი შადიმან ქვარაია, აფხაზეთიდან დევნილი - დროებით ზუგდიდში მცხოვრები - ნელი ფაცაცია და მოლარე ელისო ჯობავა. ამ პირებმა 1998 წლიდან 2001 წლის მაისამდე, წინასწარი შეთანხმებით, გააყალბეს დევნილებისთვის განკუთვნილი შემწეობის თანხების დოკუმენტაცია და ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროდან გადმორიცხული 2 437 838 ლარი მიითვისეს.

აღნიშნულ საქმესთან დაკავშირებით, სამეგრელო-ზემო სვანეთის პოლიციისა და გენერალური პროკურატურის შესაბამისი სამსახურის გადაწყვეტილებით, დაკავებულია მანანა ჩიტაია. გამოძიებას გენერალური პროკურატურა აწარმოებს. **"პრაიმ-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. ამერიკის იურისტთა ასოციაციის აღმასრულებელი დირექტორი დევიდ ტოლბერტი და სამხარეო დირექტორი კეროლინ კლარკ კემბელი საქართველოს სახელმწიფო მინისტრს ავთანდილ ჯორბენაძეს შეხვდნენ. ასოციაციის აღმასრულებელმა დირექტორმა ისაუბრა ქვეყანაში მიმდინარე სასამართლო რეფორმაზე.

დევიდ ტოლბერტმა დადებითად შეაფასა მიმდინარე რეფორმა და სახელმწიფო მინისტრს სამ საკითხში სთხოვა მხარდაჭერა. საუბარია, ადვოკატის შესახებ კანონსა და თრეფიკინგის კანონში ცვლილებების შეტანის დაჩქარებაზე. გარდა ამისა, მან წარმოადგინა კანონპროექტი უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციის აკრძალვის შესახებ, რომელიც პარლამენტს ხვალ გადაეცემა.

დევიდ ტოლბერტის თქმით, უახლოეს დღეებში საქართველოში სპეციალური ექსპერტები ჩამოვლენ, რომლებიც სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსზე იმუშავებენ.

ამერიკის იურისტთა ასოციაცია ამჟამად დასავლეთ საქართველოში ტრეინინგებს ატარებს. მათი ოფისი ქუთაისში მდებარეობს. ტოლბერტს მიაჩნია, რომ რეფორმა წარმატებულად რომ განხორციელდეს, საჭიროა, მთავრობამ მოსამართლეების ხელფასზეც იფიქროს. თუმცა, ტოლბერტმა დაასკვნა, რომ,- "საქართველოში სასამართლო რეფორმა ფეხზე დგას". **"მედია-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. შსს-ს პრესსამსახურის ინფორმაციით, თბილისის ისან-სამგორის რაიონის პოლიციამ დააკავა თბილისში მცხოვრები, მრავალჯერ ნასამართლევი, პატიმრობიდან სულ ცოტა ხნის წინ გათავისუფლებული, 32 წლის ომარ ხუდოიანი, მეტსახელად „კურო", რომელმაც თბილისში მცხოვრები თენგიზ ტეტუნაშვილის კუთვნილი „ვაზ -2101" მარკის ავტომანქანა გაიტაცა. **"მედია-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო „ბოსტონის ჯგუფის" სარჩელის მიღების შესახებ გადაწყვეტილებას 22 ნოემბერს გამოაცხადებს.

სარჩელი ეხება საქართველოს სახელმწიფოსა და მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის გაფორმებული შეთანხმების მე-6 პუნქტის არაკონსტიტუციურად ცნობას.

გამწესრიგებელ სხდომაზე მოსარჩელეებმა აღნიშნეს, რომ კონკორდატის მე-6 პუნქტი კონსტიტუციას ეწინააღმდეგება. ის კრძალავს - ეკლესიის ოფიციალური ტერმინოლოგიისა და სიმბოლიკის გამოყენებას, ეკლესიის სპეციალური ლიცენზიის გარეშე პროდუქციის დამზადებასა და მიწოდებას, რაც კონსტიტუციით დაცულ რწმენის თავისუფლებას ზღუდავს. **"მედია-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისის №3 საპყრობილეში გუშინ სხეულის დაზიანებებით ორი პატიმარი შეიყვანეს - 45 წლის გიორგი მახათაძე(ახალციხის პოლიციის განყოფილებიდან) და 20 წლის ვაჟა ბუთხუზი (მთავარი სამხედრო პროკურატურიდან).

მახათაძეს ბრალი ედება იარაღის უკანონო ექსპორტსა და ხულიგნობაში. მას კისრის, შუბლის, ორივე მუხლისა და წვივის არეში აქვს დაზიანებები. პატიმრის განმარტებით, ეს დაზიანებები მან, პროტესტის ნიშნად, დაკავების დროს თავადვე მიიყენა შუშის ბოთლის ნატეხით.

რაც შეეხება ბუთხუზს, მას ბრალი ედება ადამიანის ჯანმრთელობის ხელყოფაში, რამაც სიკვდილი გამოიწვია. ბუთხუზს დაზიანებები აქვს მარცხენა საფეთქელთან და ორივე თვალბუდის არეში. ბრალდებული განმარტავს, რომ მან ეს დაზიანებები დაკავებამდე მიიღო - შეშის ჭრის დროს. **"მედია-ნიუსი".**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისის მე-5 საპყრობილის საამანათო განყოფილების თანამშრომლებმა ერთ-ერთი პატიმრისათვის გადასაცემ ამანათში მომწვანო ფერის ნარკოტიკული ნივთიერება აღმოაჩინეს.

ექსპერტიზამ დაადგინა, რომ ნივთიერება 0,48 გრამი მარიხუანა იყო.

ფაქტთან დაკავშირებით მოკვლევას აწარმოებს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის უსაფრთხოების სამსახური, რომელიც ნარკოტიკული ნივთიერების ადრესატს არ ასახელებს. **"მედია-ნიუსი".**

თედო ჯაფარიძე: დიდ პოლიტიკაში გარკვეული ბალანსი იქმნება

პირველი გვერდიდან

კრემლში მომქანცველი შეხვედრების შემდეგ, საქართველოს უშიშროების საბჭოს მდივანმა თედო ჯაფარიძემ "24 საათს " ექსკლუზიური ინტერვიუ მისცა:

- რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ დღეს მორიგი საპროტესტო ნოტა გაავრცელა. ამჯერად ამ ნოტის მთავარი გმირი თქვენ იყავით. რა მოხდა, ბატონო თედო?

- პირველად აღმოვჩნდი ასეთ კომიკურ სიტუაციაში. თუ რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს წინა ნოტა საქართველოს ტერიტორიაზე ალ-ქაედას წევრების ყოფნის ინფორმაციული დადასტურების მოთხოვნას შეიცავდა, მორიგი საპროტესტო ნოტით რუსეთის საგარეოპოლიტიკური უწყება ამერიკიდან თედო ჯაფარიძის მოსკოვში ჩამოსვლის წინააღმდეგ გამოვიდა. როგორც ჩანს, ასეთია რუსეთის პოლიტიკური ისტებლიშმენტის დღევანდელი სტილი: ალ-ქაედასა და უშიშროების საბჭოს მდივნისადმი ერთნაირი მიდგომა აქვთ. კომიკურ ვითარებას დაერთო ისიც, რომ ამერიკიდან კიევამდე დაიკარგა ჩემი ბარგი, ხოლო ჩემს პირად ტურბულენტობას პოლიტიკურიც დაემატა - საქართველოს პრეზიდენტის თხოვნით, თბილისის ნაცვლად, ისევ მოსკოვში აღმოვჩნდი. ამ დაჟინების არსი იმაში გახლავთ, რომ როგორც ადრე მოგახსენეთ, რუსეთის პრეზიდენტამდე საქართველოს შესახებ არაადექვატური, არასწორი ინფორმაცია მიდის. მე დამევალა ამ ბურუსის გაფანტვა. ჯერჯერობით, ვერ ვახერხებთ პუტინის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელამდე - ვოლოშინამდე მიღწევას.

- იქნებ ვინმესთვის ხელსაყრელი არ არის, რომ ვოლოშინამდე მივიდეს მთელი სიმართლე საქართველოს შესახებ?

- მართალი გითხრათ, ჩემი მოსაზრებები, თეორიები აქ გადამწყვეტი არ არის. არ გამოვრიცხავ, რომ ვოლოშინს არ სცალია, რადგანაც იგი ძლიერ დაკავებული პირია. მე არ მაქვს უფლება, სხვა ჰიპოთეზები გამოვთქვა, მაგრამ ვილაცას, ალბათ, არ სურს, პრეზიდენტ პუტინამდე მივიდეს აბსოლუტური სიმართლე. ჩვენი ინფორმაცია ნამდვილად იქნებოდა რუსეთ-საქართველოს შორის ურთიერთობების გამოსწორების წინაპირობა.

- ვლადიმირ რუშაილომ თქვენთან შეხვედრამდე ასე განაცხადა:

ლევან ხერხეულიძის ფოტო

თედო ჯაფარიძე

"დიდ დაინტერესებას იწვევს თედო ჯაფარიძის შეფასებები და შეხედულებები." როგორი განწყობით დატოვეთ კრემლი, ამჯერადაც მძიმე მოლაპარაკებები იყო? თუ დაკმაყოფილდა რუშაილო თქვენი შეფასებებით?

- რუშაილოსთან შეხვედრას წინ უძღოდა ამერიკაში, საქართველოს პრეზიდენტის დავალებით, ჩემი უმაღლეს დონეზე შეხვედრები ბუშის ადმინისტრაციის წევრებთან. სწორედ ამ შეხვედრების დროს გადაწყდა რუსეთ-ამერიკის მოსალოდნელ სამიტში საქართველოს თემატიკის ჩართვა. დიდი ადგილი დაეთმო სანკტ-პეტერბურგის არაფორმალურ სამიტზე საქართველო-ამერიკა-რუსეთის ურთიერთობის პრობლემების მოსალოდნელ განხილვას.

ეს შეხვედრაც საინტერესო და დაძაბული იყო - მწვავე საკითხების სპექტრი განვიხილეთ; აფხაზეთის თემატიკაზეც შევჩერდით; გამოვთქვით მოსაზრება, რომ ჯერგენიას მოსკოვში ყოფნის ფაქტი და ბატონი ლოშჩინინის დღევანდელი განცხადება გაერო-ს უშიშროების საბჭოს სხდომაში ჯერგენიას მონაწილეობის თაობაზე, ქართული მხარისათვის მიუღებელია. მოსკოვმა შეიძლება, მხარი დაუჭიროს ჯერგენიას მონაწილეობას, მაგრამ იმედია, ეს გადამწყვეტი არ იქნება გაერო-სთვის. ჩვენი პრაქტიკული შეფასებებითა და შეხედულებებით რუშაილო კმაყოფილი დარჩა - საკითხების უფრო დეტალური განხილვისათვის ხვალ საქართველოსა და რუსეთის გენერალური პროკურორები შეხვდებიან. ასევე კარგი შედეგი გამოიღო ორი ქვეყნის სასაზღვრო დეპარტამენტების უფროსების შეხვედრამაც.

- ცოტა არ იყოს, გაუგებარია, რამ განაპირობა დღეს რუშაილოს განცხადება პანკისში ანტიკრიმინალური სიტუაციის გამწვავებაზე, მაშინ, როცა შევარდნაძემ ამ ოპერაციის წარმატებებზე ილაპარაკა; რაში გამოიხატება ვითარების გამწვავება მოსკოვის ენაზე?

- ობიექტური სიმართლის მარცვალი ორივე განცხადებაშია. რუშაილომ იგივე მოთხოვნა გაახმოვანა, რაც ჩვენს წინა შეხვედრაზე ითქვა გელაევისა და დანარჩენი ბოევიკების ექსტრადირებაზე. თუ სად იმყოფება დღეს გელაევი, იმან უკეთ იცის, ვინც დღეს მას მფარველობს. რაც შეეხება პანკისის ხეობაში ვითარების გამწვავებას, ამაზე ინფორმაცია მე არ მაქვს. ანტიკრიმინალური ოპერაცია გრძელდება და იგი დასასრულს უახლოვდება. ჩემი აზრით, იგი დროში გაიწელა. ჩვენ პანკისი, როგორც არგუმენტი, უნდა გამოვაცალოთ ჩვენს ოპონენტებს. დღეს ზედმეტია რუსეთ-საქართველოს შორის გადამეტებულ სიყვარულზე ლაპარაკი, მაგრამ უარი არ უნდა ვთქვათ რუსეთის მიერ ორგანიზებულ ღონისძიებებში მონაწილეობის მიღებაზე. იგივეს თქმა შემიძლია ბიშკეკში დაგეგმილ სხდომაში დამკვირვებლის სტატუსით საქართველოს მონაწილეობაზე.

- დღეს გაჩნდა ინფორმაცია, რომ თქვენი ამერიკელი კოლეგები მხარს უჭერენ საქართველო-რუსეთის უფრო მჭიდრო ურთიერთობებს.

- ჩემი ამერიკელი კოლეგები სრულ და ამომწურავ ინფორმაციებს ფლობენ რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობებზე. განსაკუთრებით მინდა გავუსვა ხაზი რუსეთსა და ამერიკაში საქართველოს ელჩების ნაყოფიერ მოღვაწეობას. მინდა გითხრათ, რომ მოსკოვისა და აშშ-ს საელჩოს დიპლომატების დამსახურებაა, რომ დღეს რუსეთ-ამერიკა - საქართველოს შორის ურთიერთობები საჭირო კალაპოტში მიმდინარეობს. ამ ორ კვირაში სამი სახელმწიფოს ურთიერთობების მძლავრ იმპულსს ჩაეყარა საფუძველი, რაც სანკტ-პეტერბურგის არფორმალურ სამიტზე ბუშისა და პუტინის შეხვედრის დროს გამოჩნდება კიდეც. მინდა დაგარწმუნოთ, რომ დღეს აშშ-ში საქართველოს თემატიკა საკმაოდ მაღალ დონეზე და საკმაოდ სერიოზულად განიხილება. პრეზიდენტი ბუში პირადადაა ჩართული ამ პრობლემატიკის შესწავლაში, მის დამუშავებაში. ბატონ ბუშთან საქართველოს თაობაზე მიდის ოპერატიული, გადამოწმებული ინფორმაცია. მან იცის მთელი სიმართლე პანკისის ხეობის პრობლემატიკაზეც. იგივეს თქმა, სამწუხაროდ, არ შემიძლია რუსეთის პრეზიდენტის მისამართით.

- როგორ შეაფასებთ აშშ-ს პრეზიდენტის მიერ გაკეთებულ განცხადებას, სადაც მან, ფაქტობრივად, გაამართლა მოსკოვის ტერაქტის დროს რუსეთის ხელისუფლების მოქმედება. ამასთან, ბუშმა ჩეჩნეთში პოლიტიკური დარეგულირების იმედიც გამოთქვა.

- ჩემს თავს უფლებას ვერ მივცემ, პრეზიდენტ ბუშის სიტყვები გავაანალიზო. ბუში, როგორც პოლიტიკური მოღვაწე, ამ მომენტში ლოგიკურია. ჩემთვის დღეს რთულია იმაზე საუბარი, თუ რა გათვლები კეთდება აშშ-ს უმაღლეს ხელისუფლებაში, მაგრამ დიდ პოლიტიკაში გარკვეული ბალანსი იქმნება.

აშშ-ს კონგრესმენებმა ყველაფერი იციან საქართველოზე

აშშ-ს კონგრესში უახლოეს პერიოდში საქართველოსთან მეგობრობის სპეციალური ჯგუფი შეიქმნება. როგორც დღეს გამართულ პრეს-კონფერენციაზე პარლამენტის ვიცე-სპიკერმა გიგი წერეთელმა განაცხადა, ათმა ამერიკელმა კონგრესმენმა უკვე გამოთქვა ამ ჯგუფში შესვლის სურვილი. თუმცა, აშშ-ში საქართველოს პარლამენტის ვიცე-სპიკერს, რომელიც ოპოზიციის კონსოლიდაციაზე საუბრობდა და საქართველოში დამყარებულ სტაბილურობას უსვამდა ხაზს, კონგრესმენებმა ისიც ურჩიეს, რომ საქართველოს პარლამენტში ბოლო პერიოდში ატეხილი მუშტი-კრივის შესახებ ინფორმაციას თავადაც გასცნობოდა. აქვე, ეჭვი გამოთქვეს საქართველოსთვის გაწეული ფინანსური დახმარებების ეფექტურობასთან დაკავშირებით.

საერთოდ, გიგი წერეთელს ამ ვიზიტის დროს დარჩა შთაბეჭდილება, რომ აშშ-ს ხელისუფლებაში, დონორ ორგანიზაციებში, საქართველოში არსებულ კანონდარღვევებზე და რეალურ ვითარებაზე გაცილებით მეტი იციან, ვიდრე თავად საქართველოს შესაბამის სამსახურებში.

გიგი წერეთელი აშშ-ში სენატის არჩევნებზე დამკვირვებლის სტატუსით იმყოფებოდა და, რა დასამალია, საარჩევნო დარღვევები ვერ დააფიქსირა, რამაც კიდევ ერთხელ გაუმყარა იმის რწმენა, რომ საქართველოში არჩევნების ელექტრონული სისტემების დანერგვა აუცილებელია.

ამ მიზნის ასასრულებლად დონორებთან შეხვედრებიც გაიმართა, თუმცა, სანამ საქართველო ფულს გამოითხოვს ასეთი, საკმაოდ მასშტაბური სისტემის დასანერგად, მინიმუმ ორი პირობის შესრულება მოუწევს - საარჩევნო კომისიების დაკომპლექტების ახალი წესი, ბოლოსდაბოლოს, უნდა განისაზღვროს და საარჩევნო სიებიც დაზუსტდეს.

გიგი წერეთელმა "24 საათს" განუცხადა, რომ თუ ეს პირობები შესრულდა და ყველაფერი ცივილიზებულ ჩარჩოებში წარიმართა, რამდენიმე მთავარ ქალაქში, უკვე საპარლამენტო არჩევნების დროს, შეიძლება მოხერხდეს ახალი ელექტრონული სისტემის გამოცდა.

"24 საათი"

რუსეთი

პუტინი ელცინის მემკვიდრეობისგან გათავისუფლებას იწყებს

რუსუდან ნიკურაძე
საქ.კორ.მოსკოვში

მოსკოვის ქუჩებში პუტინის მხარდამჭერი სახელისუფლებო პარტია ხელმოწერებს აგროვებდა, რუსეთის პირველი პრეზიდენტის ბორის ელცინისათვის ხელშეუხებლობის გარანტიის მოხსნის მოთხოვნით. მკითხველს შევახსენებთ, რომ ასეთი გარანტია ყოფილ პრეზიდენტს გადადგომის წინ სწორედ ვლადიმირ პუტინმა მისცა. იმ კაცმა, ვისთვისაც დღეს ელცინის მემკვიდრეობა უცებ მძიმე ტვირთად იქცა, ვინც მომავალი ტერაქტების წინ აუცილებლად უნდა გათავისუფლდეს წარსულის მავნე მემკვიდრეობისაგან - ძალიან ბევრი თავისუფალი გაზეთისაგან, რამდენიმე დამოუკიდებელი ტელეარხისაგან, მიუკერძოებელი ჟურნალისტებისაგან და, აი, რატომ:

იყო თუ არა ელცინის დროს პრესა და ტელევიზია დემოკრატიული ანუ დამოუკიდებელი, ამაზე დღეს არავინ დავობს. იყო და ზედმეტადაც კი. მოსკოვის ტერაქტის შემდეგ ხელისუფლება ითხოვს თავაშვებული მასმედიის მოთოკვას. რედაქტორები ტაშს უკრავენ პრესის შესახებ მოქმედ კანონში შესწორებების შეტანის იდეას და "მეხამრიდებად" გამოდიან. არ გამოვლენ და ლიცენზიებს ვერ მიიღებენ. ჭამა კი ყველას უნდა.

პირველი დარტყმა ჰოლდინგ "სოვერშენნო სეკრეტნოს" გაზეთ "ვერსიას" მიადგა. სპეცსამსახურებმა წაიღეს სარედაქციო სერვერი და დღემდე არ დაუბრუნებიათ. სანამ ჟურნალისტები "ლეფორტოვოში" დაკითხვებზე დადიან, გაზეთის მთავარი რედაქტორი აკეთებს მეტად ფრთხილ განცხადებას კრიტიკულ მომენტში ხელისუფლების, ხალხისა და პრესის ერთად ყოფნის თაობაზე. ვინ-ვინ და, რუსტამ არიფჯანოვმა, "ვერსიის" მთავარმა რედაქტორმა, მშვენივრად იცის: რომ არა დუბროვკაზე ტერაქტის დროს ჟურნალისტების დამოუკიდებელი და პრინციპული მოქალაქეობრივი პოზიცია, ხალხი საკუთარ ხელისუფლებაზე სიმართლეს ვერასოდეს გაიგებდა.

ხალხი და ხელისუფლება მხოლოდ ქუჩაში, კოლექტიური ხელმოწერების შეგროვებისას შეიძლება ერთად აღმოჩნდნენ. პრესისათვის სხვა "ლოჟაა" განკუთვნილი. ეს, რა თქმა უნდა, "ვერსიის" რედაქტორმაც იცის, მაგრამ კოლეგებს მაინც მოუწოდებს: **"მე ვფიქრობ, რომ ტერაქტის დღეებში ტელემაყურებლებმა და ექსპერტებმა შენიშნეს სერიოზული პროფესიონალური წარუმატებლობები იმ რედაქტორებისა, ვინც შემთხვევის ადგილას ის ჟურნალისტები არ გაგზავნეს, რომლებიც უნდა გაეგზავნათ, შემდეგ კი წინასწარ არ ნახეს გადაღებული მასალა"** (გაზეთი "ვერსია," 18 ნოემბერი). "ფესბეს" მიერ "დარბეული" "ვერსიის" მთავარი რედაქტორი დღეს თავადაა ცენზურის შემოღების მომხრე. იგი ამბობს: **"ბეჭდვის მინისტრ ლესინს თავად უნდა შეეკრიბა მთავარი რედაქტორები, სახელმწიფო ტელეარხების ხელმძღვანელები და მიეცა მათთვის დავალება, არასახელმწიფოებისათვის კი ეთხოვა, გადაიღეთ, წერეთ, რაც გინდათ, მაგრამ კომენტარებზე რამდენიმედღიანი მორატორიუმი შემოიღეთ"**.

აი, ცნობილი სატირიკოსი ვიქტორ შენდეროვიჩი კი, მოსკოვში მოარული ხმების თანახმად, ტერაქტზე მომზადებული საავტორო გადაცემისათვის სამსახურიდან გაათავისუფლეს. ამ სიუჟეტში შენდეროვიჩი აჩვენებს მძევალთა გათავისუფლებისას დაღუპული ორი მცირეწლოვანი გოგონას დაკრძალვის შემაძრწუნებელ კადრებს. კადრს მიღმა პრეზიდენტ პუტინის ხმა ისმის: **"იცოდეს ყველამ, რომ ტერორისტებს მომავალი არ აქვთ, ჩვენ კი - გვაქვს."** შენდეროვიჩის ხმა: **"აი, ამ გოგონებს კი მომავალი ნამდვილად არ აქვთ"**. "ტვს"-ზე გადაცემული ამ სიუჟეტისათვის ტელეარხის ერთ-ერთი აქციონერი ანატოლი ჩუბაისი კრემლში გამოიძახეს, მან კი პირობა დადო, რომ "ტვს"-ი, ამიერიდან მაინც, კარგად მოიქცევა.

პუტინის პარტია ხელმოწერებს აგროვებდა ბორის ელცინისათვის ხელშეუხებლობის გარანტიის მოხსნის მოთხოვნით. გამოდის, რომ ქვეყანაში პრესის "აღვირახსნილი თავისუფლების" გამოც პასუხს ერთ კაცს მოსთხოვენ. მშვიდობიანობის დროს დემოკრატია და სიტყვის თავისუფლება დასაშვები იყო, კრიზისის დროს კი - ბოდიში, ამხანაგო ჟურნალისტებო, ბარიკადებს იქით ისვრიან და შეიძლება თქვენც მოგხვდეთ.

სანამ პრეზიდენტი პუტინი ოფიციალურად ბორის ელცინის მემკვიდრედ ითვლება, ჩეჩნეთში ომი არ დასრულდება. სანამ ქვეყანაში პრესაზე ლიბერალური კანონი მოქმედებს, საკუთარი სინდისისაგან დამოუკიდებელი პრესა, რა თქმა უნდა, არ იქნება. ერთი სიტყვით, რუსული პრესა ელცინის ეპოქის მავნე მემკვიდრეობისაგან უნდა გათავისუფლდეს. ანუ, ელცინის ოჯახის გავლენისაგან - სანამ ვლადიმირ პუტინს ელცინის კრემლის ოჯახის ხელში მყოფ "მოსამართ ფორთოხალს" უწოდებენ.

ფაქტია, პუტინის გუნდის, ანუ სანკტ-პეტერბურგული ელიტისათვის, პირველი, ცოცხალი და ჯერაც მოქმედი ელცინის მემკვიდრეობა მძიმე ტვირთია. ამასობაში სახელისუფლებო პარტია - "ედინაია როსია" ლიდერებს იცვლის. სპეცსამსახურებიდან მოსული ბორის გრიზლოვი სერგეი შოიგუს, იური ლუჟკოვისა და მენტიმირ შაიმიევის ადგილს იკავებს.

კრემლი ახორციელებს ქვეყნის საინფორმაციო რესურსის ხელში ჩაგდების უხეშ აქციას: მძევლებად ჟურნალისტები აიყვანეს. სპეცოპერაცია პრესაზე კანონში შესწორებების შეტანით მიმდინარეობს. გაზი გაშვებულია - მოსახლეობამ უნდა იცოდეს, რომ ასეთი ქვეყნის პირველი პრეზიდენტის მავნე მემკვიდრეობისაგან თუ არ გათავისუფლდა, შეიძლება, მეორე ხასავიურტიც მივიღოთ. ეს კი კრემლის გარემოცვას დღეს არ აწყობს.

23 ნოემბერს 21.00 საათზე რესტორან
„დავით სარაჯიშვილში“

Image CENTRE oriflame

„იმიჯ-ცენტრი“ და „ორიფლეიმი“
წარმოგიდგენთ
შემოდგომა-ზამთრის
კოლექციის შოუ-ჩვენებას.
დიზაინერები: ფეხსაცმელი — მადონა ხარატიშვილი
ტანსაცმელი — ანა აბულაშვილი

გიორგობის აღსანიშნავად გიწვევენ:

მერაბ სეფაშვილი
ლელა წურწუმია
თემო რუხილაძე
ნუკრი კაპანაძე
ქეთა თოფურია
ჯგუფი „ფორტე“
და ყველაზე პოპულარული
„ბიო“- მალხაზ ქვრივიშვილი.

ტელ: 53-69-11, 877 73-07-09, 899 28-96-53

“ფერმერის იურიდიული სახელმძღვანელო“
იურიდიული და პრაქტიკული რჩევები ფერმერებისა და მიწის მესაკუთრეთათვის

მიწის პრივატიზაცია, რეგისტრაცია, გადასახადები, მიწის დაცვა, კრედიტები, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის ტრანსპორტირება.

საინტერესო ინფორმაცია და პასუხი თქვენს კითხვებზე.

სახელმძღვანელო შეგიძლიათ უფასოდ მიიღოთ მიწის მესაკუთრეთა უფლებების დაცვის ასოციაციის ცენტრალურ და რეგიონალურ ოფისებში.

ტელ: 931276, 986291, 931681.
Web-მისამართი: www.aplr.org, ელ-ფოსტა: aplr@caucasus.net

www.24hours.ge 24 B

ნომრის პერსონა

ეს არის ხელისუფლებისთვის მახინჯი ფორმებით ბრძოლა

გიგი წერეთელს პარლამენტის მუშტი-კრივში მონაწილეობის მიღების საშუალება არ მიეცა - არც გამშველებლად და არც ექიმად. ის ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესის 5 ნოემბრის არჩევნებში დამკვირვებლად იყო მიწვეული. მისი ამერიკული შთაბეჭდილებებიდან დადებითი იყო სამი რამ: სუხიშვილების ანსამბლის ტრიუმფული ტურნე მთელს შეერთებულ შტატებში, რომელიც მის ვიზიტს დაემთხვა; მეორე - კახი და ირაკლი კავსაძეების ინგლისურად ნათამაშები "სტუმარ-მასპინძელი", რომელიც ვაშინგტონის ახლა უკვე ერთ-ერთ ყველაზე პოპულარულ სტანისლავსკის თეატრ-სტუდიაში ქართველმა რეჟისორმა და მსახიობმა პაატა ცქიფურიშვილმა დადგა. როგორც ბატონმა გიგიმ გვიამბო, ის საღამოს სპექტაკლზე ვერ მოხვდა სრული ანშლაგის გამო და დილის სპექტაკლს ბავშვებთან ერთად უყურა. სპექტაკლის შემდეგ რეჟისორები, მსახიობები და მაყურებლები ერთად განიხილავდნენ ნანახს. ვიცე-სპიკერმა ამ განხილვაშიც მიიღო მხურვალე მონაწილეობა და კარგად დააფიქსირა ამერიკელი ბავშვების გაკვირვება, რომელთაც ვერ გაიგეს, რატომ კლავდნენ ამდენ ხალხს. განსაკუთრებით კი, კახი კავსაძის "what are you doing, jokola?" *მოეწონა; მესამე დადებითი შთაბეჭდილება იყო ამერიკელთა დადებითი შთაბეჭდილება პანკისის ანტიკრიმინალური ოპერაციის წარმატების გამო.*

საქართველოს პარლამენტის ვიცე-სპიკერი გიგი წერეთელი

მაია ჭალაგანიძე

- თქვენ ამბობთ, რომ აშშ-ს განვითარების სააგენტოში (USAID) არსებობს ეჭვი, რომ საქართველო მეგობარი ქვეყნების მიერ გაწეულ სერიოზულ ფულად დახმარებას არაეფექტურად იყენებს.

- არჩევნებზე ამერიკის მხარის მოწვევით ვიყავი "სამართლიანი არჩევნების" ხელმძღვანელთან დავით ყიფიანთან და ცესკოს იურიდიული განყოფილების ხელმძღვანელთან ელდარ გოგიაშვილთან ერთად. ეს არჩევნები აშშ-ში მაღალი კომპიუტერული ტექნოლოგიებით ტარდება. ჩვენი პარლამენტის ინტერფრაქციული ჯგუფი, რომელმაც წინა საარჩევნო კანონი მიიღო, არჩევნებში ელექტრონული სისტემების დანერგვის ახალ კონცეფციას ამუშავებს. რა თქმა უნდა, ეს ვიზიტი სხვა შეხვედრებისთვისაც გამოვიყენე.

ამერიკის ეს არჩევნები ბუშის ბოლო წლების პოლიტიკის, ამ საარჩევნო სისტემისა და ხელისუფლებისადმი ნდობის გამოცდაც იყო. ამერიკაში ათამდე სხვადასხვა საარჩევნო სისტემა მუშაობს.

- ხელით დათვლის სისტემა ბოლოს რომელ წელს ჰქონდათ?

- ახლაც არის, ოღონდ - ძალზე დაუსახლებელ პუნქტებში. ეს იქ უკვე არქაული მეთოდია. აქვთ მექანიკური მანქანა, რომელიც ბიულეტენს ხვრეტს; აქვთ ოპტიკური სკანერები, რომელიც შევსებულ ბიულეტენებს ითვლის და კითხულობს და სხვა და სხვა... და არის ბოლო სისტემა - შეხება ეკრანზე. არის ბიულეტენი, აჭერთ ხელს ეკრანს და ასე აძლევთ ხმას. საბოლოოდ, საქმე იქითკენ მიდის, რომ ეს სისტემა მთელს ამერიკაში დაინერგოს და არა მხოლოდ ამერიკაში... ლათინოამერიკულ ქვეყნებში განვითარებადი ქვეყნებიდან ყველაზე კარგი საარჩევნო სისტემები აქვთ და სწორედ იქ უნდათ ახალი სისტემის დანერგვა. სხვა ქვეყნებშიც არის ამის გამოცდილება.

ამერიკელები დიდ ყურადღებას აქცევენ სისტემისადმი, ხელისუფლებისადმი ნდობის ფაქტორს.

- ალბათ, ისე, როგორც ჩვენთან...

- ჩვენთან ამას ნაკლებად აქცევენ ყურადღებას. იქ კი ხელისუფლებასაც და მოსახლეობასაც ძალიან აღელვებს ეს საკითხი. დამკვირვებლის სტატუსით ყოფნისას სხვა ქვეყნების საარჩევნო ადმინისტრაციის წარმომადგენლებს შევხვდით, რომლებიც აგრეთვე დამკვირვებლებად იყვნენ. ვცდილობდით, ჩვენი კონცეფციისთვის მხარდაჭერაც მოგვეპოვებინა და დახმარებაც. გვქონდა შეხვედრები საარჩევნო სისტემების საერთაშორისო ფონდში, NDI-ში, USAID-ში...

საქართველოში, სამწუხაროდ, განსხვავებული მდგომარეობაა იმ ქვეყნებთან შედარებით, რომელთაც უკვე დანერგეს ელექტრონული სისტემა. ჩვენ სხვაგვარი ნაბიჯებით მივდივართ. იქ აღრიცხვა მოწესრიგებულია, ჩვენთან - არა. ამიტომაც, გვირჩიეს: კი ბატონო, იფიქრეთ ელექტრონულ სისტემაზე (რომელიც, სხვათა შორის, ძველზე უფრო ძვირი არ ჯდება), მანამდე კი ცესკო და სხვა ახალი კომისიები უნდა შექმნათ. ამისთვის სახელისუფლო ნებაა საჭირო. ჩვენი საარჩევნო ადმინისტრაცია დღეს ნდობადაკარგულია მოსახლეობის და ხელისუფლების მხრიდანაც. ეს სტრუქტურა ვერ გაართმევს თავს გამართული, მშვიდი არჩევნების ჩატარებას.

- საარჩევნო კანონი, რომელიც თქვენი მონაწილეობით შეიქმნა, განაპირობებს თუ არა ცესკოს სტრუქტურას?

- საქართველოში, რატომღაც, ასეა - ვინც არჩევნებს წააგებს, კანონს აბრალებს. საკუთარ თავს არავინ ადანაშაულებს. ამბობენ: "ჩვენ მოვიგეთ, მაგრამ კანონია ცუდი." ჩვენ მშვენიერი კანონი გვაქვს და ამას საერთაშორისო ორგანიზაციებიც აღიარებენ. ამ კანონით ნორმალური არჩევნების ჩატარება შეიძლება. რა თქმა უნდა, მას სუსტი მხარეებიც აქვს, მაგრამ ამის გამოსწორების პერსპექტივაც გვაქვს.

- კერძოდ, რომელი პუნქტია დასახვეწი?

- პასუხისმგებლობის პუნქტში კანონი უნდა გამკაცრდეს. ამ კანონის მიღებისას საარჩევნო კომისიების ფორმირების წესი გვერდით გადავდეთ. არადა, ძალზე პროგრესული ფორმა იგულისხმებოდა - საარჩევნო ადმინისტრაცია უნდა შედგებოდეს პროფესიული კომისიებისაგან. ეს უნდა იყოს მოხელეების კორპუსი, რომლებიც გაივლიან ატესტაციას, მიიღებენ სერთიფიკატს. ამის შემდეგ გახდებიან მოხელეები და საარჩევნო კომისიებში მუშაობის უფლება მიეცემათ. ახლა პროფესიონალიზმზე საუბარი ზედმეტია. მაშინ ვერ მივიღეთ გადაწყვეტილება, რადგან მაღალი კვორუმი იყო საჭირო. განიხილებოდა მეორე ვარიანტიც, სადაც პრეზიდენტის და პარტიულ წარმომადგენლებზე, ავტონომიებზე იყო საუბარი. ეს ვარიანტი პირველი მოსმენით მივიღეთ. დღეს ამ საარჩევნო კომისიის კონფიგურაცია უნდა შეიცვალოს, პროცესი უნდა დაბოლოვდეს.

- ამასობაში ბევრი არჩევნები ჩატარდა.

- ახლა მოახლოებული არჩევნებიც უნდა ჩავატაროთ და მომავალი არჩევნებისთვის მუშაობა მერე დაიწყოს.

- გაჭიანურებას რას აბრალებთ?

- ვაბრალებ არსებულ ვითარებას.

- ვის უნდა ეს?

-ზოგს - ალბათ, კომისიიდან,ზოგსაც - ვინც წინააღმდეგი იყო, მსურველები ბევრნი არიან.

დავუბრუნდეთ ამერიკას. რაც შეეხება USAID-ს, ეს ორგანიზაცია მთელს მსოფლიოში ანაწილებს ამერიკის დახმარებას. ამიტომ იქ ყველანაირი ინფორმაცია აქვთ და ყველაფერი იციან. თავი არ უნდა მოისულელო და არ თქვა, რომ ყველაფერი კარგადაა საქართველოში. ჯობს, გულწრფელი და ობიექტური იყო, რდგან ესაა სტრუქტურა, რომელიც გეხმარება და, რომელმაც ყველაფერი იცის შენს შესახებ.

აშშ-ს ხელისუფლებამ იცის, რა ხდება ენერგეტიკაში, სოციალურ თუ განათლების სფეროში...

- თქვენს შესახებ რა ინფორმაცია ჰქონდათ?

- პირადად ჩემზე - არ ვიცი... რომ მხვდებიან, მისმენენ და აზრს ითვალისწინებენ, ალბათ, ცუდი აზრი არ უნდა ჰქონდეთ. არ ვამბობ, რომ საუკეთესო წარმოდგენა აქვთ, მაგრამ ცუდსაც არ მეუბნებიან და...

- დახმარება თუ წამოიღეთ?

- ახლა USAID-ში მიმდინარეობს სტრატეგიისა და დახმარებების რამდენიმე წლით დაგეგმვა. ბუნებრივია, ვსაუბრობდით ჩვენს პრიორიტებზეც და გასაჭირზეც. მათ აშფოთებთ ის, რომ მიუხედავად მათი მხრიდან დიდძალი დახმარებებისა, საქართველოს ადეკვატური ეფექტი არ ეტყობა. მათ მიაჩნიათ, რომ, ამ დახმარებების პირობებში, საქართველოს ბიუჯეტში 100-მილიონიანი გარღვევა არ უნდა იყოს. საქართველო, გაზის ვალის დასაფარად, 2-3 მილიონს ამერიკას არ უნდა თხოვდეს.

- რა ამბობენ, რისი ბრალიაო?

- ეს არის ჩვენი სუსტი მენეჯმენტის, სუსტი ადმინისტრირების, კორუფციის მაღალი დონის, შეუთანხმებლობის, მთავრობისა და ხელისუფლების უპასუხისმგებლობის ბრალი.

- თქვენც ხომ ხელისუფლება ხართ?

- როგორ გითხრათ, პარლამენტს თავისი სისუსტეები აქვს, მაგრამ, ძირითადად, ეს არის აღმასრულებელი ხელისუფლების გადასაწყვეტი საკითხები. ის, რაც პარლამენტში ხდება, ბუნებრივია, მკვეთრი კრიტიკისა და შეშფოთების საგანია. ჩვენ იმიტომ გვეხმარებიან, რომ გამოვიყენოთ ეს დახმარება და არა იმიტომ, რომ მუდმივად ჩვენს დაპირისპირებასა და ფულის ჭამას უყურონ. თუ საქართველოში ასე გაგრძელდება, ჩემი აზრით, ნავთობსადენის და სტრატეგიული ინტერესების მიუხედავად, ჩვენდმი ყურდაღება მინიმალური იქნება.

- რაიმე პირობებს თუ გვიყენებს USAID?

- ეს პირობა ერთია - უნდა შევძლოთ და სწორი ნაბიჯები გადავდგათ. მიუხედავად ჩემი ოპტიმიზმისა და ქვეყნის სიყვარულისა, მიმაჩნია, რომ ხელისუფლება ძალზე ცოტას აკეთებს იმისთვის, რომ ქვეყანა წინ წავიდეს.

წარმოიდგინეთ ჩემი მდგომარეობა, როცა სახელმწიფო დეპარტამენტში ახალ კონცეფციებზე, მისაღებ კანონებზე, ოპოზიციის გაერთიანებაზე ვსაუბრობდი, იქიდან კი პასუხად მეუბნებოდნენ - კი, ბატონო, მაგრამ რა ვუყოთ, რომ ცემა-ტყეპაა გამართული, რომ გადაწყვეტილებებს ვერ იღებთ...

- იმედია, არ დაიბენით...

- რა თქმა უნდა, არ დავიბნევით და ვიტყვით, რომ ეს ყველაფერი გამოსწორდება და ა. შ. მიმაჩნია, რომ ის, რაც საკრიტიკოა და უარყოფითია, თავად უნდა დავინახოთ. არ უნდა ვთქვათ, რომ ყველაფერი კარგადაა. უნდა ვაღიაროთ, რომ ჩვენთან ერთ სულ მოსახლეზე მთლიანი შიდა პროდუქტის შემოსავალი 10-ჯერ იმაზე ნაკლებია, ვიდრე სიღარიბის ზონაში მყოფ ქვეყნებში.

სხვათა შორის, სახელმწიფო დეპარტამენტში, თეთრ სახლში გამართულ სხვადასხვა შეხვედრებზე პანკისის ხეობაში მიმდინარე წარმატებული ოპერაციები აღინიშნა - ითქვა, რომ ეს გარკვეული პოზიტივია. მიუხედავად იმისა, რომ პიტერ შოუს გათავისუფლებაზე გარკვეული ეჭვი გამოითქვა, ესეც პოზიტივად ჩაგვითვალეს...

ჩემი ერთ-ერთი მთავარი მიზანი კონგრესში საქართველოს მეგობარი ჯგუფის შექმნაც იყო. შევხვდი ათამდე კონგრესმენს, სენატორებს და, პრინციპში, ისინი შემპირდნენ. ამის სურვილი ამერიკის კონგრესში არსებობს.

საარჩევნო კანონს რაც შეეხება, დაგვჭირდება ძალზე სერიოზული გადაწყვეტილებების მიღება საარჩევნო ადმინისტრირებასთან, ამომრჩევლების ერთიანი ბაზის შექმნასთან დაკავშირებით. თუ ჩვენ ამას ვერ გავაკეთებთ, ელექტრონული სისტემაც გვერდზე დაგვრჩება და მომავალი არჩევნებიც.

- ეს ამ კომისიამ უნდა გააკეთოს?

- წესით - კი, მაგრამ ამაში სხვა სტრუქტურებიც ჩაერთვება. გამჭვირვალე, გაკონტროლებადი სია უნდა იყოს. ვფიქრობთ იმასაც, რომ შემოვიღოთ ერთიანი საბარათო სისტემა - ანუ თითოეულ ამომრჩეველზე იქნება ინფორმაცია და მისი პლასტიკური ბარათი ამომრჩევლის ბარათიც იქნება.

- საინტერესოა, განხორციელების რა შანსი არსებობს.

- ერთადერთი შანსია პოლიტიკურ ძალებს შორის გადაწყვეტილება და თანხმობა. ძალთა დღევანდელი კონფიგურაციით, შანსები მინიმალურია. თუ ასე გაგრძელდება, არაფერი გამოვა. ეს ცუდ შედეგებს მოიტანს. რაც პარლამენტში ხდება, მონაგონი იქნება. ვისაც ჩვენ დახმარებისთვის მივმართავთ, ამერიკა იქნება თუ სხვა ქვეყანა, ყველანი აკვირდებიან, როგორ მივა საქართველო არჩევნებამდე, რა არჩევნებს ჩაატარებს და როგორი პოლიტიკური სურათი შეიქმნება. ეს განსაზღვრავს საქართველოსთან მათს სამომავლო დამოკიდებულებას.

- რას იტყვით პარლამენტში მიმდინარე პროცესებზე.

- ამერიკაში ვიყავი და არ დავესწრებივარ ამ "კრიმინალურ" სხდომებს, იქ მთელი განცდები მქონდა, მინდოდა, ვინმე მაინც დამხვედროდა გადარჩენილი. მძიმე ვითარება იყო. ძალიან განვიცდიდი ნინოს ამბავს... თუმცა, ნინომ კარგად გაართვა თავი სხდომებს. მე რომ ვყოფილიყავი, მდგომარეობა კიდევ უფრო დაიძაბებოდა. ის მაინც ქალია და პარლამენტში ზოგს მაინც აქვს შემორჩენილი რაინდული გრძნობები...

- გრძნობთ თუ არა, რომ ეს ახლად ჩამოყალიბებულ პარლამენტარიზმს სერიოზულ საფრთხეს უქმნის და, თქვენი აზრით, ხომ არ არის ეს პარლამენტის დისკრიმინაციის მცდელობა სახელისუფლებო ფრაქციების მხრიდან?

- თუ ქვეყანა ოდნავ გიყვარს, არ უნდა გიხაროდეს, რომ გყავს უსახური, უფუნქციო პარლამენტი, ანდა - უუნარო მთავრობა და კორუმპირებული ხელისუფლება. სავალალო ვითარებაა. ქვეყნის შიდა ამბები ბევრი რამის განმსაზღვრელია.

- ამ ყველაფერს ხომ ახსნა უნდა ჰქონდეს?

- ვერ ვიტყვი, რომ ეს მხოლოდ პარლამენტართა უპასუხისმგებლობის ბრალია. ანდა, ყველა იმდენად უმწიფარია, რომ ვერ ხვდება, სად რა უნდა გააკეთოს...

- დაპირისპირება წინა პარლამენტშიც იყო და არც ახლა გვაკლდა, მაგრამ გარჩევების ასეთი ფორმითა და სიხშირით მხილველები არ ვიყავით. ხომ არ დაგიჭერიათ რაიმე ლოგიკა - ან რის მერე ხდება ხოლმე, ან - რის წინ?

- ვხედავ გარკვეულ ლოგიკას. ამას ვერ გავექცევით. მიმაჩნია, რომ ეს ხელოვნურადაა შექმნილი. ჩემი აზრით, პირველ რიგში, პრეზიდენტი უნდა ახერხებდეს პოლიტიკური ძალების კონსოლიდირებას, თუნდაც - ერთი რომელიმე საკითხის ირგვლივ. აქ ვხედავ აღმასრულებელი ხელისუფლების სურვილს, რაც შეიძლება მეტად დაუკარგოს პარლამენტს ავტორიტეტი. ეს ინსტიტუციონალური კონფლიქტი ისედაც არსებობს, რადგან პარლამენტს კონტროლის უფლება აქვს, რომელიც არასდროს არ მოსწონთ აღმასრულებლებს.

აგერ რამხელა უმრავლესობა დაიშალა. მას ხომ კრიტიკულ სიტუაციაში რაიმე გადაწყვეტილების მიღება შეეძლო. დღეს კრიტიკულ სიტუაციაში შეიძლება კვორუმი ვერ შეიკრიბოს და ასეც ხდება.

- ვინ არის ამ შემთხვევაში ძლიერი და ვინ სუსტი - პირველ ორ ხელისუფლებას ვგულისხმობ.

- რა ვიცი, რა გითხრათ... ძლიერია დღეს სახელისუფლებო ძალა პარლამენტში? ეს არ არის სიძლიერე. ჩაშლის და არევ-დარევის მოწყობა სიძლიერეზე არ მეტყველებს.

ამით ქვეყანა უკან მიდის. ქვეყანა რომ უკან წავა, ხალხი გიგი წერეთელს კი არ დაეტაკება, პირველ რიგში ყველაფერი პრეზიდენტთან მიდის და თუ პრეზიდენტს უფრთხილდებიან და გადაფარებული არიან - სხვაგვარად უნდა იქცეოდნენ. სიმახინჯე და პრობლემების დამალვა დიდი პოლიტიკური შეცდომაა.

ვიცი, ამ სტრიქონებს ვინმე წაიკითხავს და უკმაყოფილო იქნება. რას ვამბობ ამისთანას, ვერ გავიგე. ცუდად რომ არის საქმე, ხმამაღლა უნდა ითქვას, რომ ცუდადაა.

- თქვენ დატოვეთ დარბაზი პრეზიდენტის გამოსვლის მერე?

- იქ არ ვიყავი. მოვუსმინე გამოსვლას და გამოვედი. იქ რომ ვყოფილიყავი, აუცილებლად დავტოვებდი დარბაზს... ეს, საბოლოოდ კარგს არაფერს მოიტანს.

- უმსგავსობის აკრძალვის რა ბერკეტები აქვს პარლამენტს?

- ეს არის ხელისუფლებისთვის ბრძოლა მახინჯი ფორმებით, სხვა რა დავარქვა? რა ბერკეტები უშველის ამას? ახლა საგანგაშო მიჯნაზე გავედით.

- მართალია, ტრანსლაციის აკრძალვა შეზღუდვაა და არის ცუდი, მაგრამ ისიც გასათვალისწინებელია, რომ მოსახლეობა ყოველ დღე კარგავს იმედის ნაწილს, რითიც დიდი საფრთხე ექმნება მომავალ საპარლამენტო არჩევნებს. ხალხი, უბრალოდ, უარს იტყვის "რჩეულებზე".

- ამას მეორე მხარეც აქვს. პარლამენტში ყველაფრის მიუხედავად გარკვეული ოპოზიციური აზრი და პროგრესული მიმართულების პოლიტიკური ძალების კონსოლიდაციაც იკვეთება. მათი ჩახშობა და დამონტაჟება არ შეიძლება. წინასწარ ვერ იტყვი, მაგრამ მოსახლეობა იქნებ მივიდეს და სწორედ ამ ოპოზიციურ, საღ აზრს მისცეს ხმა.

- მინდა გესაუბროთ თემაზე "ქუჩა პარლამენტში". რატომ არის დღეს ტენდენცია, რომ პოლიტიკოსები ძველბიჭობას იჩემებენ? ეს კარგ ტონად რატომ ითვლება?

- თბილისი ისეთი ქალაქია... მამაჩემი 67 წლისაა, ამიტომ, ჩემს ზემოთ 30 წლისა და ჩემს ქვემოთ - 20 წლის ასაკის ხალხში ვიცი, ვინ რას წარმოადგენს. თუმცა, ზოგჯერ ადამიანები იცვლებიან. არიან ისეთებიც, ვინც გარკვეული ასაკის ცნობიერებასა და გონებრივ შესაძლებლობებზე გაჩერდა და კრეტინიზმითაა დაავადებული. მაგალითებს ვხედავ...

- რამდენი "ძველი ბიჭია" პარლამენტში?

- არ ვიცი. მათ, ვინც მართლა სულით და სხეულით ძლიერია და ვაჟკაცია, როგორც წესი, იციან სად როგორ უნდა მოიქცნენ. ზოგმა კი აქ ნახა იმუნიტეტი, ძალაუფლება. დარბაზის იმედი აქვთ, რომ შეაკავებენ და საჩხუბრად არ გაუშვებენ... მგონია, რომ კაცმა ეს არ უნდა იკადროს. როცა ადამიანის ინტელექტისა და აგზნების დონე დაბალია და ვერ აკონტროლებს საქციელს, უშლის ხელს პარლამენტის მუშაობას, უნდა დაისაჯოს. აქ კანონმა უნდა იმუშაოს. ასეთი კანონი კი ჩვენ არ გვაქვს.

აშშ-ს სენატის ერთ-ერთი კომიტეტის თავმჯდომარე ინჰოფი და გიგი წერეთელი

გიგი წერეთელი მეგობარ კონგრესმენებთან ერთად

ვაშინგტონის ახალი მერი ტონი უილიამსი და გიგი წერეთელი

მოკლედ

19-დან 24 ნოემბრამდე ქართული კინოსკოლა მოსკოვის კინემატოგრაფიის სახელმწიფო ინსტიტუტის მიერ მოწყობილ სტუდენტური ფილმების საერთაშორისო კინოფესტივალში მიიღებს მონაწილეობას. ფესტივალზე წარმოდგენილი იქნება შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო ინსტიტუტის კინო-სარეჟისორო ფაკულტეტის სტუდენტების ნამუშევრები: ლევან ლაგაზიძის "წყურვილი", ლევან გაფრინდაშვილის "N1", ჯაბა რუაძის "კანქვეშ" და გიორგი მასხარაშვილის "კედელი". ფესტივალზე დაწესებულია ორი მთავარი ჯილდო: კინემატოგრაფიის სახელმწიფო ინსტიტუტის სტუდენტების საუკეთესო და საუკეთესო უცხოური ნამუშევრებისთვის. ფესტივალში, სადაც 20-მდე ქვეყნის კინოსკოლა თავის შემოქმედებას წარმოაჩენს, ქართველები ყოველწლიურად მონაწილეობენ. **კავკას-პრესი**

■ ■ ■

დეკემბრის ბოლოს ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში ჯუზეპე ვერდის ოპერა "მაკბეტის" პრემიერა გაიმართება. სპექტაკლის დამდგმელი რეჟისორი და სცენოგრაფია გურამ მელივა, დირიჟორი - ზაზა აზმაიფარაშვილი. მთავარ პარტიებს ოპერის თეატრის წამყვანი სოლისტები: ირმა ბერძენიშვილი, ბესო გაბიტაშვილი, ელდარ გეწაძე, გია ასათიანი, გიორგი გაბელაია ასრულებენ.

პირველად თბილისში ოპერა "მაკბეტი" 1868 წელს დაიდგა და მასში მთავარ პარტიებს იტალიელი საოპერო მომღერლები მღეროდნენ. მიმდინარე წლის ოქტომბერში ჯანსუღ კახიძის სახელობის მუსიკალურ ცენტრში გამართულ ფესტივალზე "შემოდგომის თბილისი", "მაკბეტის" საკონცერტო ვერსია შესრულდა. მთავარი პარტია გერმანიაში მოღვაწე ქართველმა ბარიტონმა ლადო ათანელმა შეასრულა. **კავკას-პრესი**

■ ■ ■

უახლოეს მომავალში ბათუმში სამხრეთკავკასიელ ახალგაზრდა ხელოვანთა ფესტივალი გაიმართება. იდეის ავტორია „თითების თეატრის" დამაარსებელი ბესო კუპრეიშვილი. ფესტივალ „ალიატორიას", ანუ „წესრიგი ქაოსში" პროექტმა ფონდ "ღია საზოგადოება – საქართველოს" კონკურსში გაიმარჯვა. პროექტი ბათუმის ახალგაზრდა ხელოვანთა კავშირმა მოამზადა და მას სახელწოდება კომპოზიტორმა მერაბ ვაჩეიშვილმა შეურჩია. ბესო კუპრეიშვილის თქმით, ფესტივალში საქართველოს, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ახალგაზრდა ხელოვანები მიიღებენ მონაწილეობას. მონაწილეთა შორის იქნებიან აგრეთვე, აფხაზი და ჩეჩენი ახალგაზრდები. ბათუმში თითოეული ქვეყნიდან 10-კაციანი დელეგაცია ჩავა. მონაწილეები თავიანთ შესაძლებლობებს კინოს, თეატრის, ფოტოხელოვნების, ანიმაციის, სარეკლამო რგოლების, ვიდეოინსტალაციისა და სარეკლამო რგოლების ნომინაციებში გამოავლენენ. ფესტივალის ფარგლებში დაგეგმილია სემინარები, რომლებზეც მონაწილეები თავიანთი ქვეყნების კულტურულ სიახლეებზე ისაუბრებენ. ფესტივალის სტუმრები ბათუმის სასტუმრო „თანამგზავრში" დაბინავდებიან, ხოლო ფილმების ჩვენება და ფოტოგამოფენები ბათუმის სახელმწიფო მუზეუმში გაიმართება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

ნიუ-იორკში ქართული კულტურის დღეები გაიმართება. ამ ღონისძიების ორგანიზატორია კომპანია „ისთერნ პრომოუშენი". როგორც კომპანიის პრეზიდენტმა მიხეილ გიორგაძემ თქვა, კულტურის დღეების საორგანიზაციო საკითხებს ნიუ-იორკის სააგენტო „მანჰეტენ გრუპსი" აგვარებს. კულტურის დღეები ნიუ-იორკში თანამედროვე ქართველი მხატვრის გოგი კვერნაძისა და სტუდიის, „ხელოვნება აბრეშუმზე" წარმომადგენელთა ნამუშევრების გამოფენით გაიხსნება. კულტურის დღეების ფარგლებში დაგეგმილია მომღერლების: ნანი ბრეგვაძის, ბუბა კიკაბიძისა და თამრიკო გვერდწითელის კონცერტებიც. მიხეილ გიორგაძის თქმით, ამერიკელების ძირითადი მოთხოვნაა, კულტურის დღეებში ქართული ფოლკლორული კოლექტივები იხილონ. იმის გამო, რომ საქართველოში უამრავი ფოლკლორული ჯგუფია, მათ შორის საუკეთესოებს სპეციალური კომისია შეარჩევს. ქართული კულტურის დღეები ნიუ-იორკში სახელმწიფო მინისტრის პატრონაჟით იმართება. ამას გარდა, „ისთერნ პრომოუშენის" ინფორმაციით, ნიუ-იორკს ქართული ბიგ-ბენდიც ეწვევა, რომელმაც რამდენიმე თვის წინათ, ამერიკელ ჯაზმენთან ბობ მინცერთან ერთად, თბილისში კონცერტები გამართა. ნიუ-იორკში ქართულ თეატრალურ ხელოვნებას მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრი სპექტაკლ „ანტიგონეთი" წარადგენს. ამჟამად კომპანია საორგანიზაციო სამზადისშია, კულტურის დღეები კი, სავარაუდოდ, იანვარში გაიმართება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

კინემატოგრაფიის ეროვნული ცენტრის მიერ გამოცხადებულ კონკურსში გამარჯვებული 10 მოკლემეტრაჟიანი ფილმის გადაღებები მომავალი წლიდან დაიწყება. ამჟამად კონკურსის ფარგლებში წარმოდგენილ სცენარებს სპეციალისტებისგან შემდგარი კომპეტენტური ჟიური სწავლობს. სავარაუდოდ, გამარჯვებულები ნოემბრის ბოლომდე გამოვლინდებიან. ჟიურის შემადგენლობა მკაცრად გასაიდუმლოებულია და ორგანიზატორები არც შესული სცენარების რაოდენობას ახმაურებენ. საქართველოს კინემატოგრაფიის ეროვნული ცენტრის დირექტორის ზაზა ურუშაძის თქმით, ფილმების გადაღებები მიმდინარე წლის ბიუჯეტით და ნაწილობრივ კერძო კომპანიის მხარდაჭერით დაფინანსდება. ფილმების თემატიკა პირველი სიყვარულია და თითოეული 15 წუთს გაგრძელდება. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

რუსეთის ხელოვნების აკადემიის პრეზიდენტი, ცნობილი სკულპტორი ზურაბ წერეთელი მუშაობას ასრულებს ნიკოლოზ გოგოლის ძეგლზე. როგორც სკულპტურის ავტორი აცხადებს, უკვე დასრულებულია ჩამოსხმა და ნოემბრის ბოლოსათვის ის მზად იქნება. "რევიზორისა" და "ცხვირის" ავტორი სკამზე ზის და ხელში უკავია თავისივე ნიღაბი. ძეგლის სიგრძე კვარცხლბეკის გარეშე 3-4 მეტრია. **(კავკას-პრესი)**

■ ■ ■

რეჟისორმა ზაზა ურუშაძემ ერეკლე ბადურაშვილთან ერთად თბილისში 13 სერიანი ფილმის გადაღება დაიწყო. სცენარის ავტორები ნუგზარ შატაიძე და კოტე ჯანდიერი არიან. კრიმინალურ სერიალში მონაწილეობენ მსახიობები: ჟანრი ლოლაშვილი, გიორგი ყიფშიძე, გურამ ფირცხალავა, ია სუხიტაშვილი, ეკა ანდრონიკაშვილი, გივი სიხარულიძე და სხვ. ფილმის დამკვეთია მედიაჰოლდინგი "იმედი" და ის სავარაუდოდ, მარტის ბოლოს დასრულდება. მანამდე კი გადაღებულ სერიებს აჩვენებენ. თითო სერია ერთსაათიანი იქნება. **(კავკას-პრესი)**

■ ■ ■

ქართული ფოლკლორული ანსამბლი „იმედი" უახლოეს მომავალში თბილისის ჯანსუღ კახიძის სახელობის მუსიკალურ ცენტრში სოლო-კონცერტს გამართავს. „იმედს" ამ რამდენიმე დღის წინათ გორმა უმასპინძლა. ანსამბლი, რომლის ხელმძღვანელია საქართველოს სახალხო არტისტი თემურ ქევხიშვილი, გორელი მსმენელის წინაშე მრავალფეროვანი რეპერტუარით წარსდგა. „იმედი"-ს 15 წევრი თემურ ქევხიშვილმა სხვადასხვა ანსამბლებიდან შეარჩია. ანსამბლის რეპერტუარში ხალხურის გარდა, ქალაქური სიმღერებიც შედის. როგორც თემურ ქევხიშვილი ამბობს, თბილისის კონცერტზე ანსამბლის კომპაქტდისკის პრეზენტაციაც გაიმართება. კომპაქტ-დისკზე „იმედის" თითქმის ყველა სიმღერაა ჩაწერილი. **(მედია-ნიუსი)**

მობილურები თეატრებში

"სპექტაკლის დროს გაჟღერებული ტელეფონის ზარები არა მარტო სხვა მაყურებლებს აწუხებთ, არამედ ყურადღებას უფანტავენ თავად მსახიობებს, რითაც თეატრის ატმოსფერო ინგრევა" ფიქრობს ფილიპ რიდი. ამ უკანასკნელს შემუშავებული აქვს კანონპროექტი, რომლის მიხედვითაც თეატრებში ხელის ტელეფონების გამოყენება აიკრძალება.

ცოტა ხნის წინათ, თავის "მობილურ" პრაქტიკაში კურიოზი შეემთხვა იტალიელ პრიმადონას დანიელა დესის. დესი მადამ ბატერფლაის პარტიას მღეროდა რომის ოპერაში. დაამთავრა თუ არა ლირიული არია იმის შესახებ, თუ როგორ ელოდება თავის მიჯნურს, დარბაზში ზარის ხმა გაისმა. "აი პინკერტონმაც დამირეკა გავიფიქრე ჩემთვის და ალბათ მაყურებელმაც იგივე იფიქრა" ამბობს პრიმადონა. მაგრამ მალე მსგავს კურიოზებს მსახიობებს თავიდან აცილებენ. ფილიპ რიდის პროექტის მიხედვით, მაყურებელს, რომელსაც დაავიწყდება თეატრში ხელის ტელეფონის გამორთვა, 50 დოლარით დააჯარიმებენ და შენობიდან გააბრძანებენ.

კალენდარი

20 ნოემბერი

"პირველად იყო სიტყვა" – ამ ფრაზით დაიწყო სამადლობელი სიტყვა სამხრეთ აფრიკელმა მწერალმა ნადინ გორდიმერმა 1991 წელს, ნობელის პრემიით დაჯილდოების ცერემონიალზე. სიტყვის უზენაესობა გორდიმერმა 9 წლის ასაკში გააცნობიერა. მაშინ დაწერა პირველი მოთხრობა "ხვალ გამოიარე", რომელიც იოჰანესბურგის საბავშვო ჟურნალ "ფორუმში" დაიბეჭდა. უკვე ოცი წლისა, გორდიმერი მოთხრობებს სამხრეთ აფრიკის სხვადასხვა ჟურნალში ბეჭდავდა. აპართეიდი, შავკანიანი აფრიკელების ყოფა – აი, თემები, რომელსაც ავტორი თავის მოთხრობებსა თუ რომანებში ეხმიანებოდა.

1951 წელს ფანჯარა ამერიკაშიც გაიჭრა – აფრიკელი ქალი-ავტორის ნოველა "ნიუ იორკერმა" გამოაქვეყნა. მას შემდეგ გორდიმერი ამ პრესტიჟული გამოცემის მუდმივი ავტორია.

ლიტერატურის მოყვარულებმა გორდიმერი უფრო ახლოს მისი ნობელით დაჯილდოების შემდეგ გაიცნეს. სამხრეთ აფრიკელ მწერალს ღირსებას მატებს ის ფაქტიც, რომ ნობელის პრემიის არსებობის განმავლობაში ჯილდო მხოლოდ ცხრა ქალს აქვს მიღებული და გორდიმერი ერთ-ერთი მათგანია.

ნადინ გორდიმერი 1923 წლის 20 ნოემბერს დაიბადა. 80 წლის ქალბატონი ჩვეულებას არ ღალატობს და კვლავაც იოჰანესბურგში ცხოვრობს. მას ხომ სამხრეთ აფრიკა არც აპართეიდის დროს მიუტოვებია. "გარდიანი" წერს: "იოლია, წარმოიდგინო იოჰანესბურგის ლამაზ სახლში 78 წლის თხელი, ლამაზი და მამაცი ქალბატონი. ნადინ გორდიმერი ნამდვილად ბრძენი ქალია..."

„სახელმწიფო ძველი თბილისის განადგურებას ვერ დაუშვებს„

ბრისტოლში საქართველოსადმი მიძღვნილი კონფერენცია გაიმართა

ნანა ბასილაშვილი

გუშინ კულტურის სამინისტროში მორიგი პრესკონფერენცია გაიმართა. მინისტრმა ჟურნალისტების ყურადღება სამ საკითხზე შეაჩერა. სესილი გოგიბერიძემ 14 ნოემბერს გამართულ სახელოვნებო განათლების წარმომადგენელთა ფორუმის შესახებ მოკლე ანგარიში გააკეთა. ფორუმს ესწრებოდნენ საქართველოს სახელოვნებო განათლების ყველა ტიპისა და საფეხურის სასწავლო დაწესებულებების (საბაზო, საშუალო, პროფესიული და უმაღლესი) ხელმძღვანელები, აგრეთვე კულტურის, განათლების, ფინანსთა, ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროების წარმომადგენლები. ფორუმზე განხილული საკითხებიდან სესილი გოგიბერიძემ ისაუბრა იმაზე, რომ ჩვენში არსებული რეალური ვითარებიდან გამომდინარე (სახელოვნებო განათლების დარგის ჩამორჩენა, პროგრამების დაუფინანსებლობა, ბიუჯეტში გათვალისწინებული მცირედი თანხები და ა.შ.), კულტურა ჩვენში სულაც არ მიიჩნევა პრიორიტეტულ დარგად. თუმცა, ეს საკითხი სრულიად საპირისპიროდ არის დეკლარირებული. ფორუმზე მიიჩნიეს, რომ კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნება, ხელოვანთა პროფესიული კადრების მომზადება და სახელოვნებო განათლების სფეროში მთელი რიგი ღონისძიებები უნდა გატარდეს. საამისოდ კულტურის სამინისტრო, "სახელოვნებო განათლების შესახებ", საერთაშორისო სახელოვნებო განათლების სპეციფიკის ამსახველი საკანონმდებლო სტანდარტების კანონპროექტის მომზადებას გეგმავს.

ამის შემდეგ, კულტურის მინისტრმა, 8-9 ნოემბერს ქალაქ ბრისტოლში საქართველოს დელეგაციის ვოიაჟის შესახებ ისაუბრა. კულტურის მინისტრის ხელმძღვანელობით, ბრისტოლში ხელოვნების დეპარტამენტის დირექტორი ზურა ოიკაშვილი და თბილისის მერიის კულტურის საქალაქო სამსახურის უფროსი დავით ოქიტაშვილი იმყოფებოდნენ. 2008 წელს ბრისტოლი ევროპის კულტურულ დედაქალაქად ცხადდება და ამასთან დაკავშირებით მრავალი კულტურული პროგრამები იგეგმება. 9 ნოემბერს საქართველოსადმი მიძღვნილ კონფერენციაზე სიტყვით გამოვიდნენ საქართველოს კულტურის მინისტრი, საქართველოს ელჩი დიდ ბრიტანეთში თემურ მამაცაშვილი, ბრისტოლის მერი ბილ მარტინი, "ბრისტოლ-2008-ის" დირექტორი ენდრიუ კელი და ა.შ. ამ კონფერენციაზე იმის გარდა, რომ პიტერ შოუს გათავისუფლებასა და საქართველოს ძალოვან სტრუქტურებში მიმდინარე რეფორმებს მიესალმნენ, სამომავლო კულტურული პროექტების შესახებაც ისაუბრეს. კონფერენციაზე თბილისში მიმდინარე უკანონო მშენებლობებზედაც შეუჩერებიათ ყურადღება. "ბრისტოლი ძალიან დიდი შესაძლებლობების სამრეწველო ქალაქია, იქ ბევრი მნიშვნელოვანი კომპანია ყურადღებას აქცევს კულტურას და ამ დარგში ახდენს ინვესტირებას. ბრისტოლმა თბილისი, მომავალი ექვსი წლის განმავლობაში, თავის ერთ-ერთ პარტნიორად აირჩია. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ 2008 წლამდე ძალიან ბევრ ერთობლივ კულტურულ პროექტს (თუ ჩვენი მხრიდანაც იქნება შესაბამისი აქტივობა) უწერია განხორციელება. ეს შეიძლება იყოს ყველა დარგში; თეატრი, კინო, სახვითი ხელოვნება, მუსიკა, ლიტერატურა. რაც შეეხება კონკრეტულ პროექტებს, ეს უკვე ჩვენს შემდგომ მუშაობაზეა დამოკიდებული", განაცხადა სესილი გოგიბერიძემ. "ბრისტოლ-2008"-მა თბილისს ამ ორ ქვეყანას შორის კინოსა და ჯაზის ფესტივალების მოწყობა შესთავაზა, ქართულმა მხარემ კი თანამშრომლობის სურვილი ლიტერატურულ სფეროში გამოთქვა. კერძოდ იმის შესახებ, რომ გაკეთდეს ქართულ-ბრიტანული თანამედროვე მწერლობის ნიმუშების თარგმანი. დავით ოქიტაშვილმა კონფერენციაზე თბილისში ბრისტოლის დღეების გამართვის იდეა წამოჭრა.

ბოლოს კულტურის მინისტრმა 9 აპრილის ბაღში რვა სართულიანი სახლის უკანონო მშენებლობის შესახებ ისაუბრა. ამ საკითხთან დაკავშირებით ქალაქის მერიამ და კულტურის სამინისტრომ, ამჯერად დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონულ სასამართლოში, მესამედ შეიტანეს სარჩელი არქიტექტურის დეპარტამენტისა და შპს "მეგობრობის" თავმჯდომარის წინააღმდეგ, აღნიშნული სახლის პროექტისა და მშენებლობის ნებართვის გაუქმების შესახებ. კულტურის მინისტრი იმედოვნებს, რომ ამჯერად პროცესი მათ სასარგებლოდ გადაწყდება. რის შემდეგადაც სახლის დემონტაჟი უნდა დაიწყონ.

"მე დარწმუნებული ვარ, რომ დემონტაჟი მოხდება. თუმცა, ჩვენ გარკვეულწილად უნდა გავითვალისწინოთ მშენებლების პრეტენზიაც, რადგანაც დამნაშავეა არა მშენებელი (თუმცაღა მორალური პასუხისმგებლობა მასაც უნდა დაეკისროს), პირველ რიგში დამნაშავეა ის, ვინც მათ ამის ნება დართო. თუმცა, ასე თუ ისე, ისინი მესაკუთრეები არიან და შესაბამისად მათი უფლებებიც დაცული უნდა იქნას. ამიტომაც ალბათ ეს საქმე კომპენსაციების გარეშე არ დამთავრდება. ყველაფრის მიუხედავად, დემონტაჟი უნდა მოხდეს. ამავე დროს, ეს უნდა იყოს მაგალითი ყველასათვის, რომ სახელმწიფო ძველი თბილისის გაჩანაგებას ვერ დაუშვებს. მითუმეტეს ამაზე არა მხოლოდ ჩვენი საზოგადოება, არამედ ძველი თბილისის ყველა გულშემატკივარი შფოთავს. მაგალითად იუნესკოში, ძველი თბილისი კულტურული მემკვიდრეობის სიაში არ შეიტანეს უკანონო მშენებლობებზე ბრისტოლშიც საკმაოდ მწვავედ ისაუბრეს და ა.შ."- აცხადებს კულტურის მინისტრი.

„არაჩვეულებრივი შვიდეულიდან" ორნიღა დარჩნენ

ირაკლი მახარაძე

ჯეიმს კობერნი, "შვიდეულის" რეჟისორი ჯონ სთარჯესი, სტივ მაკქუინი და ჩარლზ ბრონსონი.

როდესაც ჩვენს ეკრანებზე გამოვიდა და მყარად მოიკიდა ფეხი ვესტერნმა "შესანიშნავი შვიდეული", კარგად მახსოვს რომ ყველას ჰყავდა თავისი გამორჩეული გმირი - ბევრი ბაძავდა კრისს (იულ ბრინერი) სიარულსა და მიხვრა-მოხვრაში, კალვერასაგან (ილაი უოლაჰი) მივიღეთ დაუვიწყარი "ადიოსი," ზოგიერთისთვის ნამდვილ კერპად იქცა ვინი (სთივ მაკქუინი) და მხოლოდ ერთმა ამ შვიდეულიდან, ჯეიმს ქობერნმა, რომელსაც არც თუ ისე ბევრი ჰქონდა სათქმელი, შეიძლება ითქვას დაჯაბნა ყველა დანარჩენი და შექმნა დანის მსროლელი ბრითის დაუვიწყარი სახე. ეს მაღალი, წარმოსადეგი მსახიობი, რომელიც გამოირჩეოდა თავისი ერთი შეხედვით ზანტი კინოგმირებით, 19 ნოემბერს 74 წლის ასაკში გარდაიცვალა.

ჯეიმს ქობერნი დაიბადა 1928 წლის 31 აგვისტოს ლორელში, ნებრასკას შტატში, ავტომექანიკოსის ოჯახში. ჯარიდან დაბრუნებული, იგი სამსახიობო ოსტატობას ლოს ანჯელესის "სითი კოლეჯში" და ნიუ იორკში, განთქმულ სთელა ადლერთან ეუფლებოდა. სცენაზე მისი დებიუტი შედგა პიესაში "ბილი ბადი," იგი შეამჩნიეს და ამას მოჰყვა მონაწილეობა სატელევიზიო კომერციულ რეკლამებსა და სხვადასხვა შოუებში, შემდეგ კი ვესთერნების სერიალებში, რომლებიც 50-იან წლებში მრავლად გადიოდა ამერიკულ ტელეარხებზე. 1959 წლიდან იგი უკვე ფილმებშიც თამაშობს; თავდაპირველად მეორეხარისხოვან როლებს, უმეტესწილად უარყოფით გმირებს. 1960 წელს კი ჯონ სთარჯესის "შესანიშნავმა შვიდეულმა" მას გზა გაუხსნა სამსახიობო ოლიმპზე, ისევე როგორც ფილმში მონაწილე სხვა მსახიობებსაც.

მაგრამ ნამდვილ სუპერვარსკვლავად იგი აქცია 60-იან წლებში გადაღებულმა ფილმებმა "ჩვენი კაცი ფლინთი" და "როგორც ფლინთი", სადაც მან განასახიერა დერექ ფლინთი, ჯეიმს ბონდის მაგვარი გმირი. (1962 წელს გამოსულმა "დოქტორ ნოუმ" შონ კონერით, ნამდვილი ისტერია გამოიწვია ასეთი ტიპის ფილმებზე). სულ მალე ქობერნმა ჩამოაყალიბა საკუთარი სტუდია, სადაც შექმნა რამოდენიმე დასამახსოვრებელი სურათი. იმ პერიოდში ჯერ კიდევ უცნობი იტალიელი რეჟისორი სერჯიო ლეონე იღებდა ვესთერნს "ერთი მუჭა დოლარები" და ქობერნს შესთავაზა მთავარი როლი, რისთვისაც მსახიობმა 25 ათასი დოლარი მოითხოვა, ასეთი ფული ლეონეს არ გააჩნდა, ამიტომ იგი ქლინთ ისთვუდს დასჯერდა, რომელსაც სულ 15 ათასი გადაუხადა. მოგვიანებით, ქობერნი ამ გადაწყვეტილებას ნანობდა, თუმცა ლეონესთან მაინც ითამაშა ჩვენთვის კარგად ცნობილ ფილმში "ერთი მუჭა დინამიტი".

80-იან წლებში იგი თითქმის 10 წლით გაუჩინარდა, ამის მიზეზი მწვავე ართრიტი იყო, რის გამოც მას ხელი დაუსახიჩრდა. მის გვიანდელ ფილმებში ეს აშკარად ჩანს. მაგრამ მან დასძლია ავადმყოფობა და ისევ მწყობრში ჩადგა. მისი ზოგიერთი გვიანდელი ფილმი დიდი მხატვრული ღირსებებით არ გამოირჩევა და ჩემი აზრით, მხოლოდ ჯეიმს ქობერნის სანახავად ღირს, რომელიც ამართლებს ძველი სკოლის პროფესიონალის სახელს. 1998 წელს მან დამსახურებულად მიიღო აკადემიის უმაღლესი ჯილდო "ოსკარი" მამაკაცის მეორეხარისხოვანი როლისთვის ფილმში "დარდი," სადაც შეასრულა ნიკ ნოლტის ტირანი და ლოთი მამის როლი. ამ ფილმის შესახებ იგი ამბობდა: "ზოგიერთ ფილმს შენ აკეთებ ფულის გულისთვის, ზოგიერთს კი სიყვარულისთვის, ეს ფილმი სიყვარულის პირმშოა."

თავის საყვარელ რეჟისორად და მასწავლებლად მას სემ პეკინპა მიაჩნდა, რომელთანაც რამოდენიმე ფილმში ითამაშა და მეორე რეჟისორადაც იმუშავა სურათზე "ბადრაგი." "სემმა მე უფსკრულს გადამახტუნა, თვითონ კი გადაიჩეხა"-ამბობდა მსახიობი.

სამწუხაროდ, ჯეიმს ქობერნის მსგავსი მსახიობები ჩვენგან სამუდამოდ მიდიან, რჩება მხოლოდ მათი ეკრანული სახეები და მათი შემცვლელი კი ახალგაზრდებში ჯერ კიდევ არ ჩანს.

დედოფალი კინოში მიდის

ბრიტანელი ჯეიმს ბონდი პოპკორნის გარეშე

პირს ბროსნანი და ჰალი ბერი უკანასკნელ "ბონდში".

"ეს თქვენ ხართ თანამედროვე ჯეიმს ბონდი, არა? ძველებს პირველ სართულზე შეხვდით", – ელიზაბეტ მეორემ პირს ბროსნანთან შეხვედრისას ძალიან მოინდომა, უშუალო ყოფილიყო, მაგრამ მისი ხუმრობა უფრო სტანდარტულ ინგლისურ ფრაზას ჰგავდა: "როგორი წვიმიანი ამინდია დღეს, არა?"

თუმცა, ეს არავის შეუნიშნავს. იან ფლემინგის ცნობილი გმირის ორმოცი წლის იუბილესა და ჯეიმს ბონდის მეოცე ფილმის პრემიერაზე ყველა ზეიმობდა. ლონდონის "როიალ ალბერტ ჰოლში" გამართულმა სამეფო ჩვენებამ მრავალი ცნობილი სახე შეკრიბა: ყოფილი ბონდები – როჯერ მური, ტიმოთი დალტონი და ჯორჯ ლეიზენბი, გაი რიჩი და მადონა, ჯუდი დენჩი და სამეფო ოჯახის წევრები.

იქვე, სპეციალურად მსოფლიო პრემიერისთვის, ბონდის მანქანების ექსპოზიციაც მოაწყვეს. ასე რომ, "ალბერტ ჰოლში" შესვლამდე და ფილმის ნახვამდე მაყურებელი ჯერ უძვირფასეს მანქანებს ათვალიერებდა. მათ წინაშე ერთმანეთს ენაცვლებოდა წარსული წლების საუკეთესო ავტომობილები. მანქანების სტილის ცვლაში კი წლიდან წლამდე გადახალისებული გემოვნება და ღირებულებებიც აისახებოდა...

"ჯეიმს ბონდი" ყოველივე ბრიტანულის გამოხატულებაა", - პროდიუსერები ფილმის ლონდონური პრემიერის მნიშვნელობაზეც ამახვილებდნენ ყურადღებას.

მადონა, სალამის მთავარ გმირებზე – ჯეიმს ბონდსა და მის გოგონაზე მეტად, ნერვიულობდა დედოფალთან პროტოკოლით გათვალისწინებული შეხვედრის გამო. სანამ ელიზაბეტი ხელის ჩამოსართმევად მასაც მიუახლოვდებოდა, მომღერალი თავისთვის ვარჯიშობდა – არ სურდა, ბრიტანელი მეუღლე შეერცხვინა.

მეოცე ფილმი ძველ ბონდებს მოეწონათ. ტიმოთი დალტონს თავისი ჯეიმს ბონდობის ტკბილი დრო მოაგონდა. პირს ბროსნანმა კი აღიარა, რომ აგენტი 007-ის სახის შექმნაში ყველაზე მეტად შონ კონერი დაეხმარა. მას ჯერ კიდევ მეოცე ფილმის გადაღებების დაწყებამდე შესთავაზეს მეხუთედაც შეესრულებინა ჯეიმს ბონდის როლი. "ჩემი პასუხია "დიახ!", - განაცხადა ბროსნანმა, რომელიც პრემიერაზე თავის მეუღლესთან ერთად გამოცხადდა. "ბონდის როლის შესრულება, ეს იგივეა, რაც ფეხი კომფორტულ საშინაო ფეხსაცმელში წაჰყო", - დასძინა მან.

შესაძლოა, ძნელად დასაჯერებელი სტატისტიკა იყოს, მაგრამ როგორც ამტკიცებენ, მსოფლიო მოსახლეობის ზუსტად ნახევარს აქვს ნანახი ჯეიმს ბონდის ერთი ფილმი მაინც. ის კინემატოგრაფის ისტორიაში ყველაზე წარმატებული ფრანჩაიზიც გახლავთ. მოგებამ ფილმებიდან ორმოცი წლის განმავლობაში 8 მილიარდ დოლარს გადააჭარბა.

ბონდის ბოლო ფილმის გადაღება 142 მილიონი დოლარი დაჯდა. რეჟისორია ახალ ზელანდიელი ლი ტამაჰორი. ფილმი მაყურებელს ბონდიანის დიდებულ დასაწყისთან – 1962 წელს გადაღებულ "დოქტორ ნოუსთან" აბრუნებს. საქმე ის გახლავთ, რომ მეოცე "ბონდშიც" მეორდება ურსულა ანდრესის ცნობილი სცენა, როდესაც თეთრ საცურაო კოსტუმში გამოწყობილი ბონდის გოგონა ტალღებიდან ნაპირზე ამოდის, ანდრესს ტამაჰორის ფილმში ჰოლი ბერი ცვლის. პირს ბროსნანის "ოსკაროსან" პარტნიორს ძალიან მოსწონს ის ფაქტი, რომ ფილმიდან ფილმში აშკარად იგრძნობა, ჯეიმს ბონდის გოგონები სულ უფრო ჭკვიანები, დამოუკიდებლები და ძლიერები რომ ხდებიან.

ორშაბათის ზეიმზე, ჯეიმს ბონდის არნახული წარმატების და პოპულარობის ფონზე, საზოგადოება ერთ საჭირბოროტო საკითხზეც ბჭობდა – ვინ არის საუკეთესო ბონდი: პირველი ბონდი შონ კონერი, თუ მისი მემკვიდრეები: ჯორჯ ლეიზენბი, როჯერ მური, ტიმოთი დალტონი და პირს ბროსნანი. დავას პროდიუსერმა ბარბარა ბროკოლიმ მოუღო ბოლო: "ეს იგივეა, ვინმეს რომ ჰკითხოთ, რომელი ძმა უფრო გიყვარსო... ხალხს ისიც აინტერესებს, თუ როგორი იქნება შემდეგი ჯეიმს ბონდი. ვერც ამ კითხვაზე გიპასუხებთ. პატარძალს, რომელიც საკურთხეველთან დგას და ჯვარს იწერს, წინასწარ ხომ ვერაფრით ეცოდინება, თუ როგორი იქნება მისი მეორე ქმარი?"

...სანამ ეს საჭირბოროტო საკითხები გადაწყდებოდეს, ჯეიმს ბონდის მეოცე ფილმს შტატებიც გაიცნობს. ფილმის ამერიკული პრემიერა, უკვე ჩვეულებრივ – პოპკორნის და კოკა-კოლას თანხლებით, პარასკევს გაიმართება. თანდათან ბონდის ახალ ფილმებს სხვა ქვეყნებშიც აჩვენებენ. ამ საერთო ბუმის ფონზე კი, ალბათ, საინტერესო იქნება ბონდიანას ისტორიების გახსენება, ჯეიმს ბონდის ფენომენის და მისი პოპულარობის მიზეზების მოძიება და, უბრალოდ, ცნობილი აგენტ 007-ის პერიპეტიების გახსენება. "24 საათი" ამ თემას უახლოეს მომავალში დაუბრუნდება.

შეავსეთ ანკეტა და გამოგვიგზავნეთ

გთხოვთ, შეავსოთ გარკვევით. ბლანკი უფასოა.

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2" არ არის ვალდებული, გაცნობოთ მიიღებთ თუ არა მონაწილეობას შოუში "ხალხის პირისპირ". თქვენი შერჩევის შემთხვევაში, დაგიკავშირდებათ გადაცემის კოორდინატორი ამ ანკეტის შევსებით თქვენ ეთანხმებით შოუს "ხალხის პირისპირ" წესებსა და პირობებს.

ანკეტა გამოგვიგზავნეთ ფოსტით ან მოიტანეთ მისამართზე:

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2",
ტელევიქტორინა "ხალხის პირისპირ",
ვაჟა-ფშაველას 45, 300077 თბილისი

კონკურსანტები ტელევიქტორინისთვის "ხალხის პირისპირ" შეირჩევიან ანკეტის საფუძველზე, ამიტომ გთხოვთ, ყურადღებით შეავსოთ ანკეტა.

ხალხის პირისპირ

გთხოვთ, დააკრათ ახლანდელი ფოტოსურათის, სასურველია ზომით 3/4, თუ ამ ზომის ფოტოსურათი არ გაქვთ, შეგიძლიათ დააკრათ ნებისმიერი ზომის, რომელზეც მხოლოდ თქვენ ხართ გადაღებული. ფოტოსურათზე სახე გარკვევით უნდა ჩანდეს. გთხოვთ, ფოტოსურათს უკან მიაწეროთ თქვენი სახელი და გვარი.

სახელი და გვარი

ოჯახური მდგომარეობა:
დაქორწინებული, დაუქორწინებელი, გაყრილი, ქვრივი

მისამართი:

შვილები: (თუ გყავთ)

საფოსტო ინდექსი:

განათლება:
საშუალო, უმაღლესი, ტექნიკური

საკონტაქტო ტელეფონის ნომრები:

პროფესია:

ასაკი:

სამუშაო ადგილი

დამხმარე კატეგორია: (მიუთითეთ კატეგორია, რომელშიც კარგად ერკვევით, შეგიძლიათ აირჩიოთ ნებისმიერი. მაგალითად, საფეხბურთო კლუბი "არსენალი" ან ევროპის ქვეყნების დედაქალაქები, ან 60-იანი წლების მუსიკა, და ა.შ.)

შინაური ცხოველები: (თუ გყავთ)

თქვენი ინტერესები და ჰობი:

შეხვედრიხართ თუ არა, პირადად, ცნობილ ადამიანს? ვის, სად და როდის?

როგორ გაატარებდით თქვენს იდეალურ დასვენების დღეს?

გიყვართ თუ არა მოგზაურობა? (თუ გიმოგზაურიათ საქართველოს გარეთ და სად?)

არჩევანი რომ გქონდეთ, რომელ ცნობილ ადამიანთან ისურვებდით შეხვედრას, სად წახვიდოდით მასთან ერთად და რატომ?

რომელი სატელევიზიო გადაცემები მოგწონთ და რატომ?

არჩევანი რომ გქონდეთ, სად წახვიდოდით სამოგზაუროდ და რატომ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი რამის შეცვლა საკუთარ გარეგნობასა ან ხასიათში, რას შეცვლიდით და რატომ?

რომელია თქვენი საყვარელი მწერალი და საყვარელი ლიტერატურული ნაწარმოები?

გაქვთ თუ არა მიზანი, რომლის მიღწევაზეც ოცნებობთ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი ნატვრის ასრულება, რას ინატრებდით და რატომ?

როგორი მუსიკა გიტაცებთ და თავად გაქვთ თუ არა მუსიკალური ნიჭი?

მიგიღწევიათ ან გაგიკეთებიათ თუ არა ისეთი რამ, რითაც ამაყობთ?

თქვენი აზრით, რომელ ზღაპრულ პერსონაჟს ჰგავხართ ყველაზე მეტად და რატომ?

რა ჟანრის ფილმები მოგწონთ და რომელია თქვენი საყვარელი ფილმები?

გაქვთ ან გქონიათ თუ არა რაიმე მეტსახელი? კონკრეტულად რა?

ფილმი რომ გადაეღოთ თქვენზე, რომელი ცნობილი მსახიობი შეასრულებდა თქვენს როლს?

გამოსულხართ თუ არა ტელევიზიით? (თუ კი, როდის და რა ამპლუაში?)

გაქვთ თუ არა უჩვეულო ნიჭი? (მაგალითად, შეგიძლიათ თუ არა სტვენით გეთხოვენის "მთვარის სონატის" შესრულება, ან ასკინკილით მარათონული დისტანციის გავლა?)

ყველაზე უხერხული სიტუაცია თქვენს ცხოვრებაში:

რატომ გინდათ მიიღოთ მონაწილეობა ჩვენს თამაშში?

უჩვეულო ან საინტერესო რამ თუ გადაგხდენიათ თავს? კერძოდ რა?

ყველაზე ცუდი სამუშაო თქვენს ცხოვრებაში:

დღეს რომ მოგცენ 2000 ლარი, რას გააკეთებდით?

ქარის მნიშვნელობა

უქარო ამინდში მეძებრის დაგეშვა გამორიცხულია. მცირე ნიავი თუ მაინც არ ქრის, ძაღლი ყნოსვის უნარს სწორად ვეღარ იყენებს. საერთოდ, როგორ მუშაობს მეძებარი? მინდორში ძებნისას უამრავ სუნს აწყდება, ახარისხებს მათ და გამოცხრილავს. არადა, სურნელებათა მრავალფეროვნება ალურაცხელია - მიწას ადენილი ოხშივარი, ბალახების და ყვავილების ნელსურნელება, აქეთ - სასუქი და ნაკელი, იქით - ადრე გავლილი კაცის თუ ცხოველის ნაკვალევი. მეძებრის ცხვირს წვდება ნეშომპალის სუნი ნაპირებდაჭაობებული ტბიდან, მეზობელი სოფლიდან წამოსული კვამლი ულიტინებს ნესტოებში, გზიდან ეხლება ასფალტის, ბენზინის, მანქანების გამონაბოლქვის "სიმყრალე", მინდორში კი უამრავი არსების სუნი ტრიალებს: ჩიტების, თაგვების, ბაყაყების, ხვლიკების, ჭიაყელების და ა.შ. ქარს მოაქვს ეს ყველაფერი მეძებრის ცხვირამდე, მან კი სასწრაფოდ უნდა გააანალიზოს მიღებული ინფორმაცია და ამოარჩიოს ერთადერთი - სანადირო ფრინველის სუნი.

აი, მეძებარმა იკრა სუნი სამიზნე ფრინველისა, ან ამ სუნის მომგვანო ორანი. ეს აიძულებს, შეწყვიტოს ძებნა და პირველწყაროს მიმართულებით შებრუნდეს. ახლა ძაღლმა უნდა დაინამდვილოს, მართლა სანადირო ფრინველის სუნი მიწვდა თუ რომელიღაცა უბრალო ჩიტისა. ამგვარი გამოკვლევაც მხოლოდ ქარის საწინააღმდეგოდ შენელებული სვლის - ლტოლვის (გაწევის) დროს არის შესაძლებელი, როცა მეძებარი ნელ-ნელა, ერთიანად დაძაბული და წინმიწევნილი უახლოვდება სუნის პირველწყაროს. დარწმუნდება რა, რომ სწორედ სანადირო ფრინველის სუნი სცემს, ძაღლი უკვე ადგილმდებარეობის ზუსტ დაფიქსირებას ცდილობს. ლტოლვა, წინმიწევნილი მოძრაობა გრძელდება, მეძებარი არჩევს მეტი კონცენტრაციის მქონე ჰაერის ნაკადებს და მათ მიჰყვება. ბოლოს და ბოლოს სუნის კონცენტრაცია უკიდურეს სიმძაფრეს, დამამუხრუჭებელი რეაქციები კი გარკვეულ ზღვარს აღწევს. მეძებარი იძულებულია, მტკიცედ დადგეს ნაბულზე, რათა ფრინველი არ დააფრთხოს და არ წამოაფრინოს.

ამგვარად ძაღლი მხოლოდ ქარიანი ამინდის შემთხვევაში გაირჯება, როცა ჰაერში ფრინველის სუნი ტრიალებს. ქარი და ნიავი თუ არ ქრის - არც სუნი ვრცელდება. მაგრამ მეძებარმა ხომ იცის - მინდორში სასეიროდ კი არა, ფრინველის საძებნად გამოიყვანეს. ჰოდა, იწყებს კიდეც ძებნას, უქარო ამინდისთვის ერთადერთი შესაძლებელი ხერხით - მიწაში ცხვირჩარგული ფრინველის კვალის პოვნას ცდილობს. ერთი-ორი დღე ასეთი გეშვისა და ყნოსვის მანერაში დაბალი ნიშანი სამუდამოდ თუ არა, კაი ხანს ნამდვილად გარანტირებული ექნება. საკუთარი შეცდომების გამოსასწორებლად ნერვების შლა და ოფლის ღვრა რომ არ დაგვჭირდეს, არ ჯობია, ნუ დავუშვებთ ამ შეცდომებს?

ცხვირით მიწის "მხვნელ" ძაღლს მარტო საველე გამოცდებზე კი არ იწუნებენ, რაც მთავარია, იგი სანადიროდაც ვეღარ ვარგობს. კვალის ძებნისადმი მიდრეკილება დროის ფუჭ კარგვას იწვევს. ასეთ მეძებარს უამრავი წუთი და წამი ეხარჯება - ჯერ კვალი უნდა იყნოსოს, გაჰყვეს, გამოარჩიოს და ბოლოს და ბოლოს ფრინველსაც წაადგეს ეგება. თუ ყნოსვაც ძალიან ზუსტი არა აქვს, გზადაგზა ნაჯდომზეც ბევრჯერ გაჭიმავს ნაბულს. მონადირე კი ამ დროს გაფაციცებული სასროლად ემზადება. შენც არ მომიკვდე! - მეძებარი მიჩიჩქ-მოჩიჩქნის ცხვირით ბალახებს, დარწმუნდება, რომ არაფერია და კვლავ "ხვნას" გააგრძელებს (ლანძღვა-გინების აკომპანიმენტის თანხლებით).

როცა მეძებარი კვალს მიჰყვება და თავად ფრინველის სუნი კი არ "ესმის", ხშირად ნაბულზე დადგომასაც ვერ ასწრებს - ისე წამოუფრინდება. ასეთი შემთხვევები ხომ ორმაგად გულდასაწყვეტია: დროც დაიკარგა და ნადავლმაც ჩაილურის წყალი დალია.

ამასთან ერთად, უქარო ამინდი, როგორც ზემოთ ვთქვით, ძებნის სწორი მანერის გამომუშავებასაც უშლის ხელს. მეძებარი, რომელიც ასე თუ ისე, ფლობს "მაქოსებრი" მოძრაობის სწორ წესს, აბსოლუტურ შტილში რამდენჯერმე ხანგრძლივი ტარების შემდეგ შეძენილ თვისებებს დაკარგავს, ხელიდან წაგვივა და ჭეშმარიტ გზაზე მისი თავიდან დაყენება არცთუ ადვილი საქმე იქნება.

ბოლოს, კიდევ ერთი რამ, - მხოლოდ ქარიან ამინდში, ნიავის თანხლებით შეუძლია მეძებარს წვრთნა და ოსტატობის ამაღლება, ჯიშისათვის დამახასიათებელი სტილის დახვეწა - ყნოსვის მანერა იქნება, ლამაზად გამოქანდაკებული ნაბული თუ ლტოლვისა და მიტანების ტიპური ხელწერა, უქარობაში ძაღლი, როგორც წესი, ძალზე ულამაზოდ მუშაობს და თუკი გეშვა ძირითადად წყნარ ამინდში მიმდინარეობს, ეს "ულამაზობა" და "ულაზათობა" მეძებარს ძვალსა და რბილში უჯდება და მისი გამოსწორება თითქმის შეუძლებელია.

"Природа и Охота"-ს მიხედვით.

მეგობრის გახსენება

ძნელია წერო ამქვეყნიდან წასულ უახლოეს მეგობარზე ისე, როგორც მის ლამაზ სულს ეკადრება. მითუმეტეს, თუ იგი საქვეყნოდ ცნობილი, ყველაფრით გამორჩეული კაცი იყო.

გურამ გაბაშვილი... მხატვარი, მონადირე...

გურამის გარდაცვალების შემდეგ პირველი ნადირობა იმ ადგილებში, სადაც ასე უყვარდა გნოლზე განადირება, უღიმღამო გამოგვივიდა, უხალისო. ყველა ფეხის ნაბიჯზე გურამს ვახსენებდით.

თავადიშვილი იყო გვარით, გენით. ბესიკის შთამომავალი.

ამაყი, პეწიანი, მუდამ კოხტად ჩაცმული, თავდაჭერის არაჩვეულებრივი უნარით დაჯილდოებული, პურობაში მეტად თავშეკავებული გახლდათ. ესეც რჩეულთა თვისებაა.

ნიჭიერი მხატვარი, შემოქმედი. ქართული ჭედური ხელოვნების ერთ-ერთი ამაღორძინებელთაგანი, კავკასიური იარაღის და აღკაზმულობის უბადლო მცოდნე, ხალხური შემოქმედების მესვეური და დაუღალავი პოპულარიზატორი. მუდამ სხვის დასახმარებლად შემართულს, სათავისოდ სიტყვა არ დასცდებოდა.

როგორი მონადირე იყო!?

მონადირე-მხატვართა დიდი საძმოს სული და გული, დიდბუნებოვანი კაცი.

მახსოვს, ერთხელ, კაკაბზე ნადირობისას, მის ფეხთან აფრენილი და ჩემკენ წამოსული კაკაბი "დამითმო". მეც მალე მომეცა "სამაგიეროს გადახდის" საშუალება.

გურამ! - გავძახე მოშორებით მიმავალს. მოიხედა, სხარტად ესროლა ზედმისულ კაკაბს. "ყოჩაღ! - მონადირულიაო", - მისეული ღიმილით შემიქო "ძღვენი".

ტყის ქათამზე ვიყავით. დილის ჭირხლით შეფიფქულ შემოდგომის ტყეს გაჰყურებდა დიდხანს და - დახატე, თუ შეგიძლია, ფერმწერი არა ხარ? - მომიბრუნდა.

გამორჩეული მეგობარი იყო. მიყვარდა მასთან ყოფნა და საუბარი, ბევრი რამ იცოდა.

ვმეგობრობდით, ერთად ვნადირობდით, მხარდამხარ ვედექით წუთისოფლის ჭაპანს.

სამი ვაჟკაცით დამშვენებული ოჯახი დატოვა.

ღმერთო, გაანათლე!

თეიმურაზ ლომინაძე

სანადირო თოფის შერჩევა და მორგება

თეიმურაზ ლომინაძე

ხშირად მინახავს: დილით მხარზე თოფგადაკიდებული, წელზე სავაზნეშემორტყმული, ამაყი და ქედმაღალი მონადირე საღამოს შეცბუნებული და ნირწამხდარი, ათასნაირი ტყუილ-მართალით ცდილობდა აეხსნა თავისი წარუმატებლობა. ხან თოფს აბრალებდა, ხან ვაზნებს და ხან კიდევ ვინ იცის, რას.

ყველა, ვისაც ნადირობა უყვარს და განზრახული აქვს სერიოზულად მოჰკიდოს ხელი ამ საქმეს, ვალდებულია, ერკვეოდეს სანადირო თოფის თავისებურებებში და იცოდეს კარგი სროლა. ათი ნასროლიდან 5-6 მწყრის მოპოვება, მეტზე რომ არ ვიოცნებოთ, კარგი შედეგია და ამის მიღწევა სავსებით შესაძლებელია. ცუდი სროლა მხოლოდ ძვირადღირებული ტყვია-წამლის ფუჭად ხარჯვას არ ნიშნავს. ცუდი სროლა ათობით დაჭრილ-დაკარგულ და ნადირის ლუკმად ქცეულ ფრინველსაც ნიშნავს.

ნადირობის საბოლოო მიზანი ნანადირევის მოპოვებაა. დროის, ენერგიისა და დიდძალი ტყვია-წამლის ხარჯვა უაზრობად იქცევა ხოლმე, თუ ეს პროცესი ლოგიკური შედეგით არ დამთავრდა. ამ საქმეში წარმატება მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული თოფზე და მისი ხმარების ოსტატობაზე.

ნადირობის საუკუნოვანი ტრადიციებისა და მაღალი კულტურის მქონე ქვეყნებში მონადირეს, ჩვეულებრივად, სხვადასხვა ნადირობისათვის განკუთვნილი რამდენიმე სპეციალური თოფი აქვს. ეს არ არის მოდით გამოწვეული ახირება. ამას სხვადასხვა ნადირობათა სპეციფიკა განაპირობებს. ყველა კონკრეტული ნადირობისათვის სპეციალური იარაღის გამოყენება მონადირეს საქმეს უადვილებს, უძლიერებს უეჭველი წარმატების რწმენას, მინიმუმამდე დაჰყავს დაჭრილ-დაკარგულ ნადირ-ფრინველთა რიცხვი და ა.შ. ჩვენში კი მონადირეთა უმრავლესობა იძულებულია ერთი რომელიმე სისტემისა და ყალიბის თოფით დაკმაყოფილდეს. ეს კი გარკვეულ ტექნიკურ და ფსიქოლოგიურ სირთულეებთანაა დაკავშირებული და ნადირობის შედეგზე უარყოფითად აისახება.

უპირველესად, დამწყებმა მონადირემ ის უნდა გადაწყვიტოს, თუ როგორი თოფი სჭირდება. თუ მეძებრით მხოლოდ მწყერზე და ტყის ქათამზე აპირებს ნადირობას, მაშინ მას ცილინდრულ ლულებიანი ან სუსტი (0,1-0,25 მმ) ჩოკების მქონე თოფი უფრო გამოადგება. ასეთი თოფი მოკლე და საშუალო მანძილებზე (20-30 მ) წვრილი საფანტის საკმაოდ ფართო და თანაბარ გაშლას იძლევა და მოძრავ სამიზნეს საიმედოდ აზიანებს, ხოლო თუ იგი ამასთან ერთად გარეულ მტრედზე, ქედანზე და წყალში მცურავ ფრინველებზეც ინადირებს, მაშინ გრძელლულებიანი და სრულჩოკებიანი თოფიც დასჭირდება, რომელიც საშუალო და მაქსიმალურ მანძილებზე (35-50 მ) სროლისათვის გამოიყენება და შესაბამისი საფანტის ოპტიმალურ გაშლას სწორედ ამ მანძილებზე იძლევა. ხსენებული თოფი წვრილ ნადირზე (კურდღელი, მელა, ტურა და სხვ.) სანადიროდაც გამოდგება.

a - ინგლისურკონდახიანი თოფი, b - პისტოლეტურკონდახიანი თოფი.

სასურველი თოფის შეძენა ძნელი არ არის, საჭიროა, მონადირემ თავისი კომპლექციის, ფიზიკური მონაცემებისა და კვალიფიკაციის მიხედვით შეარჩიოს იგი. სუსტი აღნაგობისა და ნაკლები ფიზიკური ძალის მქონე მონადირისათვის გრძელლულებიანი, მძიმე თოფი დამღლელი იქნება სატარებლად და მოუხერხებელი სროლის დროს, ხოლო დაბალი კვალიფიკაციის მსროლელისათვის სრულიად საკმარისია ცილინდრულლულებიანი თოფი. ამ ბოლო დროს ჩვენს მაღაზიებში გამოჩნდა სხვადასხვა ქვეყნისა და ფირმების მიერ წარმოებული ორწყვილლულიანი ან ლულების ბოლოში ჩასახრახნჩოკებიანი თოფები. ასეთი თოფების მფლობელებს საშუალება აქვთ ნებისმიერი ნადირობისათვის შეირჩიონ საჭირო ლულები.

საგაზეთო სტატიის შეზღუდული მოცულობის გამო არ შევჩერდებით ისეთ უდავო ჭეშმარიტებაზე, როგორიცაა თოფის უზუსტესი აწყობისა და გამართვის აუცილებლობა, რაც უშუალო გავლენას ახდენს მის მუშა თვისებებსა და გამძლეობაზე. ამ თემაზე ვრცელი და ამომწურავი საუბარია საჭირო და იგი სხვა დროისათვის გადავდოთ.

ზუსტი სროლისათვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება მსროლელის აღნაგობაზე თოფის მორგების ხარისხს. აცდენათა უდიდესი ნაწილი სწორედ ცუდად მორგებული და გაუწონასწორებელი თოფის მიზეზით ხდება. ბევრს უნახავს, თუ როგორ არეგულირებს მცელავი ცელის ტარის სიგრძესა და დახრის კუთხეს თავისი სიმაღლისა და მკლავის სიგრძის მიხედვით. მოურგებელი ცელით თიბვა წამებად იქცევა. თოფის სასროლად მხარზე მოგდებისას, მონადირის მხედველობის ხაზი, ყოველგვარი კორექტირების გარეშე, ზუსტად უნდა ემთხვეოდეს სამიზნე თამასის სიბრტყის შუა ხაზს.

ამ დროს მონადირე არავითარ უხერხულობას არ უნდა გრძნობდეს, თავად კი არ უნდა მოერგოს თოფს, რაც სასურველ შედეგს თითქმის არასოდეს იძლევა, არამედ პირიქით, ყოველმხრივ გაწონასწორებული და ზედმიწევნით მორგებული თოფი შეიძინოს ან, უკიდურეს შემთხვევაში, კარგად მოირგოს უკვე შეძენილი თოფი.

ზუსტად მორგებული თოფი მონადირის სხეულის ნაწილად იქცევა და ასეთი თოფის სამიზნისაკენ მიმართვა და სროლა ძალზე ადვილი, სასიამოვნო პროცესია.

თოფის მორგებულობას სამი მაჩვენებელი განსაზღვრავს: 1) კონდახის სიგრძე და გადახრები როგორც ჰორიზონტალურ, ისე ვერტიკალურ სიბრტყეში. აგრეთვე "პიტჩი", ანუ ის კუთხე, რომელსაც დამიზნების ხაზი და კონდახის უკანა საბჯენის სიბრტყე შეადგენს. 2) წონასწორობა ანუ ბალანსი და 3) ერგონომიკა. სამივე მათგანი თანმიმდევრობით განვიხილოთ.

კონდახის სიგრძე მონადირის მკლავის სიგრძის მიხედვით უნდა შეირჩეს. მოკლე ან ზედმეტად გრძელი კონდახი სროლის დროს ხელის შემშლელი ფაქტორია. ნორმალური სიგრძის კონდახიანი თოფის მართი კუთხით მოხრილ მკლავზე დადებისას საჩვენებელი თითი წინა სასხლეტს პირველი ფალანგის შუა ნაწილით უნდა ეხებოდეს. თუ მონადირეს მაღალი კისერი ან განიერი მხრები აქვს, მისი თოფის კონდახი უფრო მეტად უნდა იყოს გადახრილი ორივე სიბრტყეში, ხოლო დაბალი კისრისა და ვიწრო, აწეული მხრების მქონეს პირდაპირი კონდახი სჭირდება, შესამჩნევი გადახრების გარეშე. კონდახის საბჯენი, რომელიც მხარს ეხება, ისეთი კუთხით უნდა იყოს მოჭრილი, რომ თოფის სწორად მოგდებისას, მხართან მის მაქსიმალურ შეხებასა და მხედველობის ხაზის სამიზნე ხაზთან ზუსტ დამთხვევას უზრუნველყოფდეს.

კონდახის სკრუპულოზურ, ზუსტ მორგებას სროლის დროს გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება. ნათქვამია, ლულა ისვრის, კონდახი ახვედრებსო. ასე რომ, კარგად მორგებულ კონდახიანი თოფის ძებნაში დახარჯული ძალისხმევა ფუჭად არ ჩაგეთვლებათ. კონდახის ფორმას, ე.წ. ინგლისური იქნება იგი თუ ამერიკული ან გერმანული (პისტოლეტური ან ნახევრად პისტოლეტური), სროლის დროს არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს და მთლიანად მონადირის შეხედულებაზე და მის პირად გემოვნებაზეა დამოკიდებული.

სანადირო თოფის ბალანსი, თავის მხრივ, ორი მაჩვენებლით განისაზღვრება. ესენია - საკუთრივ ბალანსი და თოფის წონასწორობა. ბალანსი თოფის მთელ სიგრძეზე წონის ისეთ განაწილებას გულისხმობს, როცა მისი სასროლად ხელში აღების დროს ძირითადი სიმძიმის შეგრძნება ხელებშუა მოქცეულ ნაწილზე მოდის და კონდახისა და ლულების ბოლოები თანაბარი წონისაა. სწორად ბალანსირებული თოფის ხმარება ადვილია. მონადირეს ისეთი შეგრძნება ეუფლება, თითქოს თოფი თავისით მიჰყვებაო მიზანს. სხვა საქმეა წონასწორობადარღვეული თოფი. თოფის სიმძიმის ცენტრი მისი კალაპოტის ფარიდან წინ, 4,5-5 სანტიმეტრის ფარგლებში უნდა მდებარეობდეს. თუ თოფის ლულები საჭიროზე მეტად მსუბუქი აღმოჩნდება, იგი საფანტს სამიზნის ცენტრიდან ზევით წაიღებს, ხოლო თუ კონდახი აღმოჩნდება მსუბუქი და ლულები გადაწონის, მაშინ ნასროლი ქვევით წავა და ორივე შემთხვევაში აცდენა გარანტირებულია. კონდახის ბოლოში სიმძიმის დამატებით წონასწორობის ხელოვნურად აღდგენა სასურველ შედეგს არ იძლევა. ამით ბალანსი ირღვევა და ასეთი თოფით სროლა ძალზე მოუხერხებელია.

არსებობენ თოფები, რომელთა ხმარება, მიუხედავად მათი სწორი ბალანსირებისა, უხერხულობის, დისკომფორტის შეგრძნებას იწვევს. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, კარგი თოფი მსროლელის სხეულის ნაწილად აღიქმება. ასეთი თოფის ხმარებისას მონადირეს მცირე ნიუანსიც კი არ უშლის ხელს სროლაში. კარგი თოფი მაქსიმალურად მოხერხებული, ანუ ერგონომიკული უნდა იყოს. არასწორი ერგონომიკის ნათელი მაგალითია რუსული იჟ-27-ის ბოლოდროინდელი მოდიფიკაცია. გაკვირვებას იწვევს მისი კონდახის ყელის სამკუთხა, მსხვილნიბოებიანი ჭრილი და გაუგებარწანაზარდებიანი ცევიო, რაც ხელში დაჭერისას უსიამოვნო გრძნობას იწვევს და მონადირეს მისგან გათავისუფლების სურვილი უჩნდება. სანადირო თოფის, როგორც ხელსაწყოს ერგონომიკა, საუკუნეთა მანძილზე ყალიბდებოდა და მისგან ყოველი მოუფიქრებელი გადახვევა უარყოფით შედეგს იძლევა, რაც საბოლოოდ სროლაზეც აისახება. ასეთი თოფის "ჭკუაზე მოსაყვანად" უმჯობესია, საქმის მცოდნეს, ოსტატს მივმართოთ.

რაც შეეხება მოძრავ სამიზნეზე ანუ ფრინველზე სროლის ტექნიკას, მასზე ამ წერილის მეორე ნაწილში ვისაუბროთ.

„ეპისკოპოზი ნადირობაზე" და ნადირობა დღეს თუ გუშინ

მანანა ცხვედიანი

"შენ რომ ლელიანის კატა მაპოვნინე -
მახსოვს!
შენ არ ესროლე და მე რომ მასროლინე -
მახსოვს!"
მურმან ლებანიძე

ნადირობა დღეს ზოგისთვის ჰობია, ზოგისთვის - სპორტი და ზოგისთვის - ცხოვრების წესი. პირველ რიგში კი გატაცებაა, რომელსაც უამრავი მიმდევარი ჰყავს. უძველეს დროს ნადირობა საკვების მოპოვებისა და, შესაბამისად, არსებობის აუცილებელი პირობა იყო; უფრო მოგვიანებით მან გართობის, დროის სასიამოვნოდ გატარების ფუნქცია შეიძინა. ფეოდალურ საქართველოში ნადირობა მეფეებისა და, ზოგადად, მაღალი საზოგადოების დასვენების საუკეთესო საშუალებას წარმოადგენდა. ნადირობით დღესაც ბევრი ადამიანია დაკავებული და თითოეულ მათგანს განსაკუთრებული დამოკიდებულება აქვს ამ საქმიანობისადმი. ისინი, როგორც წესი, უვლიან და წვრთნიან ძაღლებს, შაბათ-კვირას გადიან ქალაქგარეთ, აღნიშნავენ სეზონის ყოველ გახსნას თუ დახურვას...

ნადირობის უძველესი იარაღი ქვა იყო - ქვის ნაჯახი, კომბალი, ხელშუბი და ა.შ. მოგვიანებით ისინი დანამ, ბადემ და საჭერმა ორმოებმა შეცვალა. ნადირობის განვითარებაში განსაკუთრებული როლი მშვილდის შექმნამ შეასრულა, იგი ცეცხლსასროლი იარაღის გამოგონებამდე ნადირობის ძირითად საშუალებად ითვლებოდა. უფრო გვიან ნადირობისთვის იყენებენ ძაღლს, ცხენს, დამჭერ ფრინველს ანუ ბაზს. სანადირო იარაღი, რომელიც მეურნეობის ხასიათთან იყო დაკავშირებული, ძალიან ნელა იცვლებოდა, ნადირობის ტრადიციები კი უცვლელად გადაეცემოდა თაობებს.

საქართველოში ნადირობას ძალიან დიდი ხნის ისტორია აქვს. ქართული მხატვრული ლიტერატურა ამის უპირველესი მოწმეა.

დავიწყოთ "ვეფხისტყაოსნით". XII საუკუნე, საქართველოს ოქროს ხანა... პოემის მოქმედი პირები თითქოს ინდოეთისა და არაბეთის წარმომადგენლები არიან, მაგრამ პოემა ხომ ქართველთა ყოფაზე გვიქმნის წარმოდგენას. ნადირობა ამ ყოფის განუყოფელი ნაწილია.

ავთანდილი მეფეს სანადიროდ წასვლას გასამხიარულებლად, სევდის გასაქარვებლად შესთავაზებს. ნადირობა ამ ეპოქაში ვაჟკაცობის, რაინდობის გამოვლენის ერთ-ერთი საუკეთესო საშუალებაა, სპორტული სანახაობაა, აზარტული შეჯიბრია, რომელსაც უამრავი მაყურებელი და დამფასებელი ჰყავს.

"მოვიდა ჯოგი ნადირთა
ანგარიშ-მიუწვდომელი:
ირემი, თხა და კანჯარი,
ქურციკი მაღლად მხლტომელი.
მას პატრონ-ყმანი გაუხდეს,
ჭვრეტადმცა სჯობდა რომელი!
აჰა მშვილდი და ისარი
და მკლავი დაუშრომელი!"

ნადირობაში ავთანდილის წარმატებას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება. ნადირობა გამოცდის ჩაბარებასავითაა, ზრდასრულობის, კაცობის დამადასტურებელი საბუთია.

იგივე ითქმის ტარიელის შემთხვევაშიც. ნადირობისას სიჩაუქე და ხელმარჯვეობა გამორჩეულად თავმოწონების საგანია, როცა ავთანდილს თავის თავგადასავალს უამბობს:

"ხუთისა წლისა შევიქმენ
მსგავსი ვარდისა შლილისა,
ჭირად არ მიჩნდის ლომისა
მოკლვა, მართ ვითა სირისა..."

სულხან-საბა ორბელიანის "სიბრძნე-სიცრუისაში" ლეონი ჯუმბერის აღზრდაში ნადირობას ერთ-ერთ წამყვან როლს აკისრებს. ეს ნაწარმოები საკმაოდ ნათელ წარმოდგენას გვიქმნის ბავშვის აღზრდის იმდროინდელ სისტემაზე. მკვლევართა ნაწილი მიიჩნევს, რომ "სიბრძნე-სიცრუისაში" სპარტული აღზრდის სისტემაა გადმოცემული. სხვათა შეხედულებით, აღზრდის ეს მეთოდი სპარსულს უახლოვდება. ორივე ქვეყნის აღზრდის მეთოდი იქითკენ იყო მიმართული, რომ სახელმწიფოს მნიშვნელოვანი სამხედრო ძალა ჰქონოდა. მოზარდთა აღზრდაში მთავარი ცხენოსნობის, მშვილდოსნობის, ქამანდობის, ნადირობისა და ჩოგნის თამაშის დაუფლება იყო.

ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ სანადიროდ გასვლა მითებსა და თქმულებებში, ლიტერატურულ ტექსტებში ერთგვარი კვანძის შეკვრას, მომავალი თავგადასავლებისა თუ მნიშვნელოვანი საქმეების აღსრულებას მოასწავებს. უამრავი ასეთი ეპიზოდის გახსენება შეიძლება:

- მეფე ფარნავაზი ნადირობის დროს იპოვის საგანძურს, რომლითაც ჯარებს დაიქირავებს და ქართლს გაათავისუფლებს;

- მეფე მირიანს ნადირობის დროს დაუბნელდება მზე, რის შემდეგაც ქრისტიანულ სარწმუნოებაზე მოექცევა;

- ვახტანგ გორგასალი ნადირობისას ირჩევს თბილისის დაარსების ადგილს;

- როსტევანი და ავთანდილი ნადირობის დროს იხილავენ ვეფხისტყაოსან უცხო მოყმეს და სხვ.

ნადირობის ულამაზეს ეპიზოდებს ვხვდებით კონსტანტინე გამსახურდიას "დიდოსტატის მარჯვენაში". აქ კიდევ ერთხელ ვრწმუნდებით, რომ დიდებულთა ყოფა ნადირობის გარეშე წარმოუდგენელია. ნადირობები მართლაც მეფურია: ნადირობენ ირემზე, დათვზე, ქურციკზე, მგელზე...

"ნეკერჩხლის შტოებს ლეწავდა ირემი, მოანგრევდა ტყეს და მოჰქროდა გამალებული, სჩანდა მდევრები მოსდევდნენ ფეხდაფეხ"...

ანდა:

"რომელიღაც თეთრი ნადირი მობობღავდა ნისლისაგან დაბურულ ტყეში. მის თათების ქვეშ ლიწინლიწინი გაჰქონდა გამხმარ შტოებს.

დეზი ჰკრა თავის ულაყს გიორგიმ, ხევის სიღრმეში შეაგდო იგი, მშვილდი მოზიდა და არწივის ფრთაზე გამართული ქეიბური მკერდში ჰკრა ჩალისფერ დათვს"...

ნადირობის სიყვარული დიდი იუმორით აქვს დახატული ნიკო ლორთქიფანიძეს მოთხრობაში "ეპისკოპოზი ნადირობაზე". აქ საუბარია ნადირობით ფანატიკურად გატაცებულ მღვდელ თადეოზზე, რომელსაც კონკურენტები ეპისკოპოსთან ასე უჩივიან: "წირვას აგვიანებს ნადირობისთვისო", "ხან თევზაობს, ხან ხოხბობსო" და სხვ. "ნუ დარჩება ტყის კაცად!" - ასეთია ეპისკოპოსის განაჩენი, იგი ნადირობას აუკრძალავს თადეოზ მღვდელს და წვერის გაპარსვით დაემუქრება. მაგრამ "ჩვეულება რჯულზე უმტკიცესია" და მღვდელი მეზობელ სოფელში იწყებს ნადირობას. ერთხელაც მას ეპისკოპოსი მიადგება ნადირობისას, მაგრამ იმის მაგივრად, რომ სასჯელი აღასრულოს, თავადაც ბუჩქებიდან გამოვარდნილ კურდღელს დაედევნება. ბოლოს, როცა თავის დაფხრეწილ ანაფორას დახედავს, წამით შეცბება და "ცოდვილია ადამიანი, ცოდვილი... მეც გამიტაცა ამ ამაოებამ", - გაეღიმება.

თადეოზ მღვდელს კი, რომელიც სასჯელის მოლოდინში ჩუმად დგას ხესთან, ეტყვის: "ა, მეც მონადირეთ გამხადე არა, მამაო თადეოზ?! ასეთი ყოფილა ამ კუთხის სენი..."

ნადირობის ეპიზოდებს ყოველ ფეხის ნაბიჯზე ვხვდებით ხალხურ პოეზიაში:

"ავთანდილ გადინადირა ქედი მაღალი, ტყიანი.
ვერ მოკლა ხარი, ვერც ფური, ვერცა ირემი რქიანი..."

ანდა:

"მოყმემ თქვა, პირშიშველამა,
შიბნ გავიარენ კლდისანი,
მოვინადირენ, დავლახენ,
ბილიკნი ჭიუხისანი".

ან თუნდაც ეს:

"ანდუყაფარ სანადიროდ
საქართველო შაჰყარაო,
ტყე და ველი მოიარა,
მთა და ბარი დაღარაო,
მშველიც მოკლა, ჯერანიცა,
კურდღელმა კი დაცარაო".

და, ალბათ, ყველა, ვინც იცის, რა არის ნადირობა, არ დაიღლება იმის მოყოლით, თუ რამდენ მოგონებას ტოვებს ტყეში გატარებული თითოეული საათი, რამდენად შეუცვლელია ეს სიამოვნება და რა ძნელია მასზე უარის თქმა. სწორედ ამიტომ, ყველა დროში გვხვდებიან ნიკო ლორთქიფანიძის "ეპისკოპოზები" და სწორედ ამიტომ, უამრავი ადამიანი, რომელმაც ერთხელ მაინც ინადირა, სამუდამოდ "ტყის კაცად" რჩება.

მდევრებით ნადირობა

დათო ცხვედიანი

საქართველოში სანადირო ძაღლებს დიდი ხნის ისტორია აქვთ. ძველად უფრო მსხვილ ნადირზე ნადირობდნენ, ამიტომ ძირითადად მდევრები და მწევრები იყვნენ პატივში. რაც შეეხება ხოხობს, კაკაბს, გნოლს, დურაჯს, იხვს, მათზე დამჭერი ფრინველებით (ანუ ბაზით) ნადირობდნენ. მდიდარი ტრადიციების მიუხედავად, სანადირო ძაღლების ქართულმა ჯიშებმა XIX საუკუნის დასაწყისამდეც კი ვერ მოაღწია ისტორიული ძნელბედობის, განუწყვეტელი ომიანობის გამო (ალბათ მეკვერნის გარდა, რომლის თითო-ოროლა ეგზემპლიარი ბოლო წლებამდე გვხვდებოდა მაღალმთიან გურიასა და აჭარაში)..

სანადირო ძაღლები, ძირითადად მდევრები, საქართველოში კვლავ გამოჩნდნენ რუსეთის მიერ საქართველოს ანექსიისთანავე. აქ ისინი რუსმა მოხელეებმა შემოიყვანეს, მაშინ ხომ საქართველოს ტერიტორია მდიდარი იყო ნადირ-ფრინველით და ნამდვილ სანადირო “ელდორადოს” წარმოადგენდა.

მდევრებით ნადირობა განსაკუთრებით პოპულარული და ფართო მასებისათვის ხელმისაწვდომი XIX საუკუნის 70-იანი წლებიდან გახდა, ბატონყმობის გაუქმებისა და გაუმჯობესებული სანადირო იარაღის მასობრივად შემოტანისა და გავრცელების შემდეგ.

მდევრები სანადირო ძაღლების განსაკუთრებულ ჯიშს წარმოადგენდნენ. მათი ამოცანაა შედარებით დიდი ტერიტორიის სწრაფი დამუშავება, ნადირის პოვნა, მისი წამოგდება და კვალზე ყეფით მიყოლა მანამდე, სანამ მას მონადირე არ შეიხვედრებს. აქ ჩამოთვლილი მდევრის მუშაობის ძირითადი ელემენტები სხვა ჯიშის სანადირო ძაღლებისთვისაცაა დამახასიათებელი. მაგალითად, ფრინველს ეძებენ და ნაბულის შემდეგ ამოაფრენენ მეძებრები, ნადირს ასევე პოულობენ, აჩერებენ და მის ადგილსამყოფელს მონადირეს ყეფით ატყობინებენ მყეფარები, მაგრამ ყეფით ნადირის კვალზე მიყოლა და დაჟინებული დევნა მხოლოდ მდევრებისთვისაა დამახასიათებელი.

მდევარი ძაღლებით თითქმის ყოველგვარ ნადირზე შეიძლება გასვლა, მაგრამ ჩვენში იმთავითვე ყველაზე უფრო პოპულარულად კურდღელზე ნადირობა ითვლებოდა, მიუხედავად იმისა, რომ კურდღლის ხანგრძლივი დევნა მდევრისაგან გაცილებით მეტ ოსტატობას მოითხოვს, ვიდრე სხვა ნადირისა. ამ დროს აქცენტი მდევრის ოსტატობაზე, ხმის სიძლიერესა და ფიგურულობაზე, ანუ მისი მუშაობის ისეთ ელემენტებზე იყო გამახვილებული, რომლებიც ნადირობის ესთეტიკურ და ემოციურ მხარეს წარმოაჩენდნენ და ყურადღება არ ექცეოდა მოპოვებული ნანადირევის რაოდენობას, ზომა-წონას თუ კულინარიულ თავისებურებებს. ეს ასე იყო წარსულში და ასეა დღესაც. მდევრებით ნადირობისას შეუძლებელია ნადირის მასობრივად ხოცვა, ეს არც არასდროს ყოფილა ჭეშმარიტი მონადირის მიზანი. კარგი დევნის, საოცარი მუსიკალური ყეფის მოსმენის შემდეგ ხუთი-ექვსი კაცი ერთი ნანადირევი კურდღლითაც კი სავსებით კმაყოფილი ბრუნდება შინ, მაშინ, როდესაც ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაში, ე.წ. წრიული სარეკით ნადირობის დროს ერთ ჯერზე რამდენიმე ათეული კურდღლის მონადირება ჩვეულებრივი ამბავია. მართალია, არც სანადირო პირობები და არც კურდღლის რაოდენობა ჩვენში ამგვარი ნადირობის საშუალებას არ იძლევა, მაგრამ ფაქტია, რომ გასული საუკუნის 30-40-იან წლებშიც კი, მაშინ, როცა კურდღელი საკმაოდ იყო გამრავლებული და მავნე მღრღნელადაც გამოაცხადეს, მდევრებით ნადირობის ჭეშმარიტი მოყვარულნი არასოდეს კლავდნენ ერთ კურდღელზე მეტს. კურდღელს რომ თავი დავანებოთ, ტურაზე ნადირობისას, ბევრი მონადირე თავს იკავებს და პირველ წრეზე არ ესვრის თოფს - გაბმული, აზარტული ყეფის მოსმენას ამჯობინებს. სწორედ ამაშია მდევრებით ნადირობის ძირითადი სპეციფიკა და მას მონადირეთა მხოლოდ განსაკუთრებული “ამქარი” მისდევს, ვინც ამ საქმის მთელი ხიბლი და საოცარი სილამაზე ბავშვობიდან შეითვისა. ამიტომ ყველაზე მეტად მდევრებით ნადირობის მოყვარულზე შეიძლება ითქვას: მონადირედ გახდომა შეუძლებელია, მონადირედ უნდა დაიბადოო. მაგრამ ის, ვინც საბოლოოდ “მოიწამლება” ამ სენით, შეუძლებელია განიკურნოს. მართებულია მოარული აზრიც - მონადირეები საერთოდ შექანებული, ხოლო მდევრებით მონადირეები - შმაგად შექანებული ხალხიაო.

საკამათო არაა, რომ ნადირობის ყოველ სახეობას, სპორტული აზარტის გარდა, თავისებური ემოციური, ესთეტიკური თუ ეთიკური დატვირთვაც ახლავს თან. თუმცა მდევრებით ნადირობისას, აღნიშნულის გარდა, ზოგიერთი ისეთი ნიუანსია მხედველობაში მისაღები, რომელთა გათვალისწინების გარეშე ნადირობა უბრალოდ აზრს კარგავს.

თავიდან იმ ფაქტორებზე შევჩერდეთ, რომლებიც მდევრებით ნადირობის სირთულეებსა და “უარყოფით” მხარეს წარმოაჩენენ:

- მდევრებით ნადირობისას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კლიმატურ პირობებსა და რელიეფს. ხანგრძლივი გვალვის, სიცხის, ძლიერი ყინვისა და ქარის პირობებში, აგრეთვე ქვაღორღიან, გაუვალ ეკალბარდიან, სამანქანო გზების ფართო ქსელით დასერილ ტერიტორიაზე ნადირობა, ფაქტობრივად, შეუძლებელია. ჩვენი წინაპრები ცუდ ამინდში ნადირობისაგან საერთოდ თავს იკავებდნენ. დღეს კი ქალაქელი მონადირე არჩევანის საშუალებას მოკლებულია, რადგან შესაბამისი ამინდი სამუშაოსაგან თავისუფალ დროს ხშირად არ ემთხვევა.

- ზემოთ გაკვრით ვახსენეთ, რომ მდევრებით ძირითადად მონადირეთა ის კატეგორია ნადირობს, ვინც ნადირობის ანა-ბანა ბავშვობიდან შეითვისა. ეს მართლაც ასეა, რადგან მდევრებით ნადირობის საიდუმლოებებში გარკვევა და საჭირო გამოცდილების შეძენა გაცილებით ძნელია, ვიდრე სხვა სახის ნადირობისას. ავიღოთ თუნდაც მწყერზე ნადირობა. ცხადია, გამოცდილებას ამ შემთხვევაშიც ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს, მაგრამ ამ შემთხვევაში ყველაფერი თვალდასანახად ხდება და მეძებრის მუშაობაზე, ფრინველის შედარებით ხშირ ამოფრენასა და მონადირის მოქმედებაზე დაკვირვება დაინტერესებული ახალგაზრდისათვის იოლია. ნადირობის ძირითადი ელემენტების ათვისებაც, შესაბამისად, გაადვილებულია. დამწყები მონადირის გახალისებისათვის ხშირი სროლაც დამატებითი სტიმულია. მდევრებით ნადირობის დროს კი დილეტანტისათვის არათუ სროლა, ნადირის თვალის მოკვრაც კი საკმაოდ ძნელია. არცთუ იშვიათად ნადირი საკმაოდ შორს, ზოგჯერ რამდენიმე კილომეტრის დაშორებით იწყებს ტრიალს და ძაღლის ყეფაც იკარგება. ნადირის გადასასვლელი ბილიკების ზუსტი შერჩევა და დევნის პროცესის მთლიანობაში აღქმა მხოლოდ გამოცდილ მონადირეებს ხელეწიფებათ. ასეთი გამოცდილების მიღებას კი წლები სჭირდება.

- მდევრებით ნადირობა უმრავლეს შემთხვევაში კოლექტიურ ხასიათს ატარებს. ამიტომ წარმატება მონადირეებისაგან მეტ ორგანიზებულობასა და დისციპლინას მოითხოვს. მცირეოდენი უყურადღებობა, ხმაური, ინიციატივისა და თავის გამოჩენის სურვილი ნადირობის ჩაშლის, მონადირეთა გუნება-განწყობილების გაფუჭებისა და შეიძლება უბედური შემთხვევის მიზეზიც კი გახდეს. ნადირობის კარგი ორგანიზაცია, თავკაცი მონადირის მითითებების შესრულება და ურთიერთპატივისცემა წარმატებული ნადირობის ძირითადი პირობაა. ტყეში უფროს-უმცროსი არ არსებობს (რა თქმა უნდა, აქ სამსახურებრივ მდგომარეობასა და ცენზზეა საუბარი და არა ასაკზე). ყველა “რიგითია” და საერთო საქმეს ემსახურება. რაც შეეხება ფრინველზე ნადირობას, რა თქმა უნდა, სიფრთხილე და მაქსიმალური ყურადღება აქაც აუცილებელია, მიუხედავად იმისა, რომ ყველანი (როგორც წესი) ერთმანეთისაგან მოშორებით, “თავისთვის” ნადირობენ. ამიტომ, ფრინველზე ნადირობისას, მონადირე მარჯვედ თუ ვერ გაისარჯა, მაგალითად, მიზანი გაუცუდდა ან ვერ მიაგნო სავარგულს, სადაც მეტია ფრინველი და ა.შ., ამით, უპირველეს ყოვლისა, თავის თავს დააზარალებს. ხოლო კოლექტიური ნადირობის დროს, როგორც ზემოთაც აღვნიშნეთ, ერთის შეცდომით მთელი კოლექტივი ზარალდება. ამიტომ მდევრებით ნადირობას ყველა ვერ ითავისებს, განსაკუთრებით ქედმაღალი, ჯიუტი და ხარბი ადამიანები, ჯიბრში ჩადგომა, სხვისი ჯობნის სურვილი წესად რომ გაუხდიათ.

- მდევარი ძაღლის დაგეშვა გაცილებით დიდ დროს, დაძაბულ შრომასა და მეტ ენერგიას მოითხოვს, ვიდრე მეძებრის დაგეშვა. ახალგაზრდა მეძებარი, რომელიც მეტ-ნაკლებად ასრულებს წამყვანის ბრძანებებს, თუნდაც დაბალი ყნოსვა ჰქონდეს, უმრავლეს შემთხვევაში 3-4 გაყვანის შემდეგ, გამოუცდელი მონადირის ხელშიც კი იწყებს ძებნას. მდევრის სათანადოდ დაგეშვა კი გამოცდილი მონადირის დახმარების გარეშე დამწყებისათვის, ფაქტობრივად შეუძლებელია. ამასთან, კარგად დაგეშილი მდევარიც კი მთელი წლის განმავლობაში სისტემატურ ვარჯიშსა და ტყეში ხშირ გაყვანას მოითხოვს (კვირაში ერთხელ მაინც). მეძებარი კი გაზაფხულ-ზაფხულზე 5-6 გაყვანის შემდეგაც ადვილად აღიდგენს საჭირო კონდიციას. ამიტომ ცხადია, მონადირემ, რომელსაც არა აქვს დრო, სათანადო ნებისყოფა, თავი უნდა შეიკავოს მდევრის დაგეშვისა და საერთოდაც, შენახვისაგან.

- აუცილებელია იმის ხაზგასმით აღნიშვნაც, რომ არც ერთი სახის ნადირობისას საბოლოო შედეგი ისე არ არის დამოკიდებული სანადირო ძაღლზე, როგორც ეს მდევრებით ნადირობის დროს ხდება. რაგინდ ცუდი იყოს მეძებარი, თუ მას თოფის სროლის ხმის არ ეშინია, რაღაცით მაინც შეეშველება მონადირეს. მაგალითად, ათიდან ერთ ფრინველს მაინც იპოვის, ან შემთხვევით წააწყდება და ამოაფრენს, კვალზე მუშაობით დაჭრილს დაიჭერს, წყლიდან გამოიტანს და სხვა. რაც შეეხება მდევარს, თუ იგი ფუჭად მყეფარია, საერთოდ არა აქვს გასვლა ან პირველივე დაორკვალებულზე ანებებს ძებნას თავს, მისი სანადიროდ გამოყენება შეუძლებელია.

ახლა კი მოკლედ “დადებით” მხარეებზეც შევჩერდეთ:

- მდევრებით ნადირობის ერთ-ერთი გამორჩეული თავისებურება იმაში მდგომარეობს, რომ ერთი კარგი მდევრით ერთდროულად რამდენიმე მონადირეს შეუძლია ინადიროს და თანაბრად ისიამოვნოს, მაშინ, როცა ფრინველზე ნადირობა მეძებრის გარეშე არამარტო უინტერესოა, დამღლელიცაა და ემოციური მუხტისაგან დაცლილიც. ამ ფაქტორს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს იმ მონადირეებისათვის, რომელთაც ძაღლის შენახვის ელემენტარული პირობები არ გააჩნიათ. აქ იმის დამატებაც შეიძლება, რომ მდევარს ძაღლის პატრონი შეიძლება სხვასთან ინახავდეს, ხოლო სავარჯიშოდ და სანადიროდ თავად დაჰყავდეს. ეს ნადირობაზე, როგორც წესი, გავლენას არ ახდენს. მეძებარი კი პატრონთან მუდმივ კონტაქტს და სხვანაირ ყურადღებას მოითხოვს, ამიტომ მეძებრის მოყვარულნი იძულებულნი არიან ძაღლები ხშირად აივნებზე ან საცხოვრებელ ბინებში გააჩერონ.

- მდევრების ნადირობის კიდევ ერთი თავისებურება და, ალბათ, ძირითადი უპირატესობაც იმაშია, რომ სანადირო სეზონის დამთავრების შემდეგაც კი შეიძლება ტყეში უთოფოდ გასვლა და კარგად დაგეშილი მდევრების შეწყობილი ყეფის მოსმენა. ამ დროს მიღებული სიამოვნება და შთაბეჭდილება არაფრით ჩამოუვარდება “ნამდვილ” ნადირობას.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე შეიძლება გარკვეულ დასკვნამდე მივიდეთ. როგორც დავრწმუნდით, მდევრებით ნადირობა “პატარ-პატარა” სიძნელეებთან არის დაკავშირებული. ამიტომ მას მხოლოდ გასართობი და სანახაობითი დანიშნულება შეიძლება ჰქონდეს, რადგან ჩვენს პირობებში, სურვილის შემთხვევაშიც კი, მდიდარი ნადავლის მოპოვება შეუძლებელია. მიუხედავად ამისა, ყოველგვარი გონივრული დასაბუთების გარეშე, მდევრებით ნადირობა ფაქტიურად აკრძალულია. მართალია, მდევრების ყოლა და ტყეში სიარული არავის აუკრძალავს, მაგრამ რადგან ნადირობა ოფიციალურად მხოლოდ გადამფრენ ფრინველებზეა დაშვებული, ეს, თავისთავად ცხადია, რომ მდევრებით ნადირობის აკრძალვის ტოლფასია. გამოდის, რომ ჩვენში აკრძალულია არამარტო კურდღელზე, არამედ მელაზე, ტურაზე, ენოტსა და მგელზე ნადირობაც კი. არადა, მგლისა და ენოტის რაოდენობის ზრდა უკანასკნელ წლებში ისეთი ტემპით მიმდინარეობს, ლამისაა ეკოლოგიურ უბედურებად იქცეს. არც კურდღელზე ნადირობის აკრძალვას აქვს აზრი, რადგან ყველასთვის ცნობილია, რომ მასზე მაინც ნადირობენ, უფრო ხშირად ღამით, შუქფარების გამოყენებით და მიუხედავად ამ ბარბაროსობისა, კურდღლის რაოდენობა ჯერჯერობით სტაბილურია. მდევრებით ნადირობის აკრძალვა პანაცეა არ არის. მას აკრძალვა კი არა, ნორმალურ საკანონმდებლო ჩარჩოებში მოქცევა და გარკვეული აზრით, წახალისებაც ესაჭიროება, ვინაიდან ხვალ თუ არა, ზეგ ამის გაკეთება მაინც მოგვიწევს, რადგან მხოლოდ მდევრებით ნადირობითაა შესაძლებელი მტაცებლების სასარგებლოდ დარღვეული ეკოლოგიური ბალანსის გაწონასწორება.

დაბოლოს, არ შეიძლება ორიოდე სიტყვით არ ითქვას თვით მდევრების შესახებ. მოკლედ მოვჭრით და კიდევ ერთხელ გავიმეორებთ მრავალჯერ თქმულს, რომ ნადირობის მთელი ესთეტიკა მხოლოდ ჯიშიანი ძაღლით ნადირობაშია და ძალიან სასიამოვნოა, რომ აკრძალვების მიუხედავად, მდევრების რაოდენობა წლიდან წლამდე იზრდება, რისი დასტურიცაა უკანასკნელი წლების სანადირო ძაღლების გამოფენები. მდევრებისადმი ინტერესი არ შენელებულა, ასევე არ შეწყვეტილა ტრადიციული დავა იმის თაობაზე, თუ რომელი ჯიშის მდევარია საუკეთესო: რუსული, რუსული ჭრელი, ესტონური თუ სულაც “იმერული”. ან კიდევ, როგორი მდევარი სჯობს: სწრაფი თუ ნელი მდევარი, ხმა უფრო გადამწყვეტია თუ ჟინი და გადაკიდება და ა.შ. არადა, კამათს აზრი არა აქვს. ისევე როგორც მეძებრების შემთხვევაში, აქაც ყველაფერი ინდივიდუალურ გემოვნებაზეა დამოკიდებული, რადგან ცუდი სუფთა სისხლის ჯიში არ არსებობს. ყველა ჯიში უნიკალურია. მთავარია, კონკრეტული მდევარი აკმაყოფილებდეს მფლობელის მოთხოვნილებასა და გემოვნებას.

„კარაბლიკით„ ხარიუსზე თევზაობა

როლანდ მალანია

1978 წლის აგვისტოს შუა რიცხვები იყო. ბიძაჩემის დეპეშა მივიღე, რომელიც იმხანად იამალის ნახევარკუნძულზე ცხოვრობდა, სტუმრად მიწვევდნენ. წინ უვიზობა დამიდგებოდა, თუ რა? ერთ დღეში კოპიტნარიდან - დომოდედოვოზე, იქიდან ბიკოვოზე, მერე კი, სამი საათის ფრენის შემდეგ, ზუსტად პოლარულ წრეზე გაშენებულ ქალაქ სალეხარდში ამოვყავი თავი. ქუთაისში 40 გრადუსი დავტოვე, მოსკოვშიც საკმაოდ ცხელოდა, სალეხარდში +16 გრადუსი დამხვდა და სანამ ტრაპიდან აეროპორტის შენობამდე მივაღწევდი, საშინლად გავითოშე, ეტყობა, ოცდაოთხგრადუსიანი სხვაობის დაძლევა ორგანიზმს გაუჭირდა. ბედად ბიძაჩემმა ქურქი დამახვედრა და მალე მომითბა გვერდები. აკლიმატიზაცია ადვილად გადავიტანე, მაგრამ კოღოს აურაცხელ ლაშქარს და მუდმივ დღის სინათლეს, მზის ჩაუსვლელობას ვერა და ვერ შევეგუე. ყველაფერი ამერია პოლარული თეთრი ღამეების გადამკიდეს. კოღოს სპეციალურ ოდეკოლონ “ტაიგით” ვებრძოდი და ქუჩაში გამუდმებით მეფუტკრის პირბადე მეფარა, სუნთქვა შეუძლებელი იყო.

ბიძაჩემი ქალაქ სალეხარდიდან 45 კმ-ში, პატარა რკინიგზის სადგურ ხარპში ცხოვრობდა და მუშაობდა. აღნიშნული დაბა უკიდურესი ჩრდილოეთ ურალის ქედის გადამკვეთ, მთის გიჟმაჟ მდინარე სობის ხეობაშია გაშენებული.

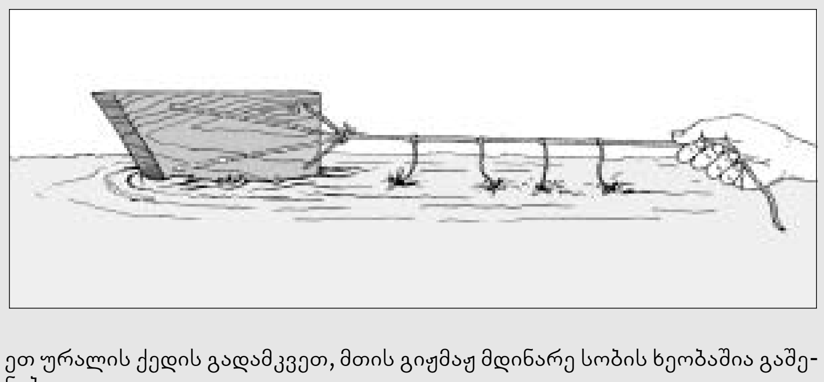

ისეთი სუფთა და კამკამა მდინარეა, არც მანამ და არც მის შემდეგ რომ არ შემხვედრია ცხოვრებაში. სწორედ ეს მთის მდინარე იყო ჩრდილოეთის კალმახად წოდებული ხარიუსის სამფლობელო.

იცოდა რა ბიძაჩემმა ჩემი გატაცება, მეორე საღამოსვე გავედით სათევზაოდ. “კარაბლიკი” ძალზე საინტერესო და შედეგიანი მოწყობილობა გამოდგა. ორმაგი №2 ნემსკავისაგან და მურა დათვის ბეწვისაგან დამზადებული კოღოს იმიტაცია 0,03 მმ მკედით 1 მმ-იან მთავარ ძუაზე ყოველ მეტრში. თვით “კარაბლიკი” ფიჭვის 2,5 სმ სისქის ფიცარს წარმოადგენს, რომელიც ფორმით გემს მოგვაგონებს. იგი ზეთის საღებავის ორმაგი ფენით უნდა იყოს დაფარული. პარამეტრები - სიგანე თავში 50 სმ, ბოლოში 42 სმ. სიმაღლე 28 სმ, ფსკერზე ტყვიის ზოდის ბალასტი აქვს აკრული და მოსვენებულ მდგომარეობაში წყალში ვერტიკალურად დგას ნახევრად ჩაძირული. მთავარი ძუა “კარაბლიკის” ცალი გვერდის თავსა და ბოლოებში გამომავალ კაპრონის 4 თოკს ჩაებმება და დაჭიმულ მდგომარეობაში “კარაბლიკის” ფერდსა და მთავარ ძუას შორის 90-გრადუსიანი კუთხე იქმნება.

“კარაბლიკი” მდინარის საწინააღმდეგოდ მიმართეთ და ამუშავდება ფრანის მეთოდი. რაც უფრო მოზიდავთ მთავარ ძუას, “კარაბლიკი” დინების საწინააღმდეგოდ, მდინარის მოპირდაპირე ნაპირისკენ დაიწყებს სრბოლას. დაჭიმულ მდგომარეობაში “კარაბლიკი” ადგილზე დგას და მთავარ ძუაზე დაკიდული სატყუარები სწრაფი დინების გამო ხტუნვას იწყებენ წყლის ზედაპირზე, რაც ზუსტი ასლია კოღოს საქციელისა და შედეგიც არ აყოვნებს - ხარიუსის ლამაზი ნახტომი და იგი თქვენია.

მართალია თევზაობის ეს მეთოდი ნაკლებად სპორტულია, მაგრამ საკმაოდ უჩვეულოა და საინტერესო.

რაღაც ორ საათში თხუთმეტი ცალი მოზრდილი ხარიუსი მყავდა დაჭერილი და თევზაობა - უეცრად შეწყდა. მხოლოდ მტკაველა ხარიუსები ეტანებოდნენ სატყუარას, მაგრამ უშედეგოდ. ბოლოს ერთი ჭიჭყინა ყბით დაეკიდა ნემსკავს. არ გასულა წამი, რომ საშინელმა დარტყმამ ძუა კინაღამ გამომგლიჯა ხელიდან, კიდევ ერთხელ მძლავრად გაიწია, მკედმა ვერ გაუძლო და ჭიჭყინა სატყუარასთან ერთად გაქრა.

სასწრაფოდ აახვია ბიძაჩემმა ძუა და გავეცალეთ შემოსეულ ქარიყლაპიას, რომელსაც იქ თევზად არავინ თვლის და საკვებად კატაც კი უკადრისობს.

უკიდურეს ჩრდილოეთში მოსახლეობა უმთავრესად ნანადირევით ირჩენს თავს. თითქმის ყოველ ოჯახს ხუთი-ექვსი “ლაიკა” ჰყავს და თუ არა თევზის დიდი მარაგი, ზამთარში ძაღლების გამოკვება შეუძლებელი შეიქმნებოდა. უმთავრესად ხუთი ჯიშის თევზია ჩრდილოეთში პატივცემული: ზუთხი, ნელმა, რუმუა, “რიაპუშკა”, მუგსუნი. ხარიუსი ხილად მიაჩნიათ. ნელმას უმთავრესად უმად მიირთმევენ, მაგრამ შებოლილი “რიაპუშკა” და მუგსუნი საოცრებაა. თუ ოდესმე გიგემიათ ან აწი მოგიწევთ, ალბათ ჩემი სიტყვებიც გაგახსენდებათ.

ჩრდილოელთა ზამთრის სარჩო-საბადებელში იხვს და ბატს განსაკუთრებული ადგილი უკავია. თევზაობიდან მეორე დღე ნადირობისათვის სამზადისში გავატარეთ. ბიძაჩემი მასრებს ტენიდა, მე დაზგაზე ვახვევდი მათ და საწურში ვატარებდი. რაოდენობა მაოცებდა, მაგრამ ხმას არ ვიღებდი - 300 ცალი მასრა №6 საფანტით, 40 ცალი მასრა №0 საფანტით დავტენეთ. მეორე დღეს ჩავიტვირთეთ ყველგანმავალ ე.წ. დრრ-ში და რვა მონადირის შემადგენლობით ტუნდრაში გავედით.

ტუნდრა რა არის?! - ულამაზესი, ნაირფერი, უკიდეგანო ხალიჩა, რომელიც უამრავი მომცრო ტბებითაა მოკირწყლული.

დაახლოებით ოცი კილომეტრი ვიარეთ და ერთ-ერთ ტბასთან წინდაწინ გამზადებულ საფარებში გავნაწილდით. მზე დასავლეთისკენ ჰორიზონტს შეუერთდა, თითქოს უნდა ჩავიდესო, მაგრამ გადაიფიქრა და პოლუსისაკენ აიღო გეზი. კიდევ ცოტაც და იმათებურად დაღამდა. ძაღლები ცმუკავდნენ და დაძაბულები ჩრდილოეთისკენ იცქირებოდნენ. არ ვიცი მანამდე რა ჯებირი აკავებდა, მაგრამ ცოტა ხანში იხვთა ურდოები მოგვაწყდა. ცა დაბნელდა. ისეთი სროლა ატყდა, ბერლინის აღება მონაგონი იქნებოდა. ტბის ორივე მხარეს დაბანაკებული მონადირეების ჯვარედინმა ცეცხლმა აავსო წყალი დაჭრილი და დახოცილი იხვებით. დავაკვირდი, ჩვენს მეზობლებს სამარქაფო ლულები ჰქონდათ წამოღებული და მალ-მალე ანაცვლებდნენ. როგორც იქნა დასრულდა ხოცვა-ჟლეტა. ძაღლებს იხვის ზვინები აღემართათ და ახლა, წითლად შეღებილ ტბაში, დაჭრილებს დასდევდნენ, ადამიანის უმოწყალობა გადადებოდათ. რა თქმა უნდა, ეს ნადირობა არ იყო. ეს რეწვა იყო, ბრძოლა არსებობისათვის. ამ ამბავმა რაღაც სამუდამოდ შეცვალა ჩემში და მას შემდეგ ნადირ-ფრინველისადმი რიდი გამიჩინა.

უკან სხვა გზით დავბრუნდით.

დრრ-ს ტენტი გადახდილი ჰქონდა, გრუხუნით მისრიალებდა ტუნდრაში და უკან მახინჯ კვალს ტოვებდა, რომლის გამოსწორებაზე ბუნებას ათწლეულებით უნდა ეზრუნა. ტუნდრა დასრულდა. ტყეში შევედით და ხან მარჯვნიდან, ხანაც მარცხნიდან პოლარული გნოლის გუნდები საშინელი ტკარცალით ამოდიოდა. ყური არავის შეუბერტყია, მხოლოდ ერთი ახალგაზრდა ლაიკა გადაეყუდა ბორტს, ჰაერი მოიყნოსა, კვლავ მიეგდო და მიიძინა. პოლარული გნოლი ჩემი ნატვრა იყო, მაგრამ უკვე ახდენილ ოცნებად ვთვლიდი, ვინაიდან ხარპი ჩანდა ჰორიზონტზე და რაც უფრო ვუახლოვდებოდით დაბას, მით უფრო მეტ ფრინველს ვაწყდებოდით. ერთგან მაღალი არყის ხეზე ორად კუდგაყოფილი უშველებელი დედალი როჭო შევნიშნე. ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა. ცოტა გული დამწყდა ბიძაჩემზე - მამაცხონებულო, თუ ამისთანა სანადირო ადგილი დასახლებიდან ყურისძირში გქონდათ, რას მატარეთ ამ სიშორეს იმ სასაკლაოზე-მეთქი, - გავივლე გულში და მეორე დღეს იმედმოცემული დაველოდე.

იყიდება ირლანდიური სეტერი, ხვადი, 2 წლ. რუსეთიდან ჩამოყვანილი. დედ-მამა ჩემპიონები. თვითონ საველე გამარჯვებული. საველე დიპლომები: 2 - II ხარისხის. ტელ: 8(99) 19 10 53, 60 23 77.

იყიდება ინგლისური სეტერის მოზრდილი ლეკვი, შვიდი თვის, ძუ. ჩინებული საგვარეულოთი. მამა საველე დიპლომებით. ტელ: 31 48 35.

იყიდება ინგლისური კოკერ-სპანიელის ლეკვი, 2 თვის, კარგი საგვარეულოთი. ტელ: 877 49 50 73.

ვიყიდი სასტენდო თოფს МЦ-8 ან МЦ-108. კარგ მდგომარეობაში. აუცილებლად მეორე წყვილი ლულებითურთ. ტელ: 99 83 00. იკითხეთ ენვერი.

ნადირობა ღორზე თურქეთში. თბილისი-სინოპი-თბილისი. ხუთდღიანი ტური. ტ. 77 35 79, 8(99) 15 85 05 დავითი

ჩანართი მოამზადა შადიმან შამანაძემ

ბინები

იყიდება

სასწრაფოდ იყიდება 3-ოთახიანი, არასტანდარტული, 132 კვ.მ ბინა ჩიქოვანის 18-ში, V კორპ., ბინა 34, I სართ. ფას: 18000$. ტელ: 98-40-41.

შევიძენ ჩეხურ 2-ოთახიან, გარემონტებულ ბინას 4 500-ის ფარგლებში მე-2-5 სართულებზე ვარკეთილისა ან ვაზისუბნის მიდამოებში. 77 75 73

იყიდება 1,5 ოთახიანი ბინა - სახელსნო კავსაძის 4-ში მე-2 სართულზე, რკინის კარით, გისოსებით. ფასი 12 800.
ტელ: 37-45-14 (21 სთ-შემდე)

იყიდება 3-ოთახიანი ბინა ევრორემონტით ნუცუბიძის II პლატოზე. 32 62 10

სასწრაფოდ იყიდება 3-სართულიანი სახლი ეზოთი. ვაშლიჯვრის დასახლება, კვანტალიანის 18 ბ. ს/ფასი 50 000. 53 09 00

იყიდება 2-ოთახიანი არასტანდარტული ბინა პრესტიჟულ სახლში 8(10), მეტრო "გოცირიძის" თავზე. ფასი 23 000 $. 39 52 08

ვყიდი 1-ოთახიან კაპიტალურად გარემონტებულ ბინას ტელეფონით, ჩაშენებული კარადებით. შავი ზღვის ქ. №9, ბინა 8. ფასი 8 500. 8(99) 51 67 31, 74 49 29, 77 53 53

იყიდება 1,5-იანი ბინა გადაკეთებული ორიანად, 3(16), ტელეფონით, რკინის კარებით, ბაკით. 96 17 35, 33 03 43, 8(99) 16 11 03

იყიდება 2-ოთახიანი მაღალჭერიანი ბინა ევრო-რემონტით, თამარ მეფის გამზირზე N11. მე-5 სართული. 38-30-62, 8(99) 55-04-48

იყიდება 2-ოთახიანი ჩეხური გამზადებული ინტერნეტ-კაფესთვის, ოფისისთვის ან მაღაზიისთვის. მიცკევიჩის N18. 38-30-62, 8(99)55-04-48

იყიდება 4-ოთახიანი არასტანდარტული ბინა პეკინის 35. 140 კვ.მ. ფასი 32 000. 8(99) 901729

იყიდება 2-ოთახიანი (გადაკ. 4-ად) არასტანდარტული მაღალჭერიანი კუთხის ბინა. მე-9 სართულზე, საბურთალო, ზაქარიაძის №1 (მ. დელისის უკან) 100 კვ.მ., 3 აივნით, 2 ტუალეტით. 2 სათავსოთი, სარდაფით, ტელეფონით, ბ/აირით, მუდმივი შუქით. ს/ფ 37 000.
ტელ: 69-64-27 ბელა 39-53-41 მარინა 877 495-490

ბინები

ქირა, გირაო

ვიქირავებ 1-ოთახიან ბინას ცენტრში 50$-ად. ტელ: 899 970234

სასწრაფოდ ვიგირავებ 2-ოთახიან ბინას 3000$-ად საბურთალოზე.
ტელ: 78-21-80 (საღამოს საათებში)

ქირავდება!
სახლი ალმაშენებლის გამზ. №151 (24-ე სკოლასთან); ევრორემონტით. საერთო ფართი 200 კვ.მ. 6 ოთახი, 2 სველი წერტილით, ტელეფონით, გათბობით, ცხელი წყლით. 2 შესასვლელით. II სართული. გამოდგება საოფისედ.
ტელ: 37-28-77; 93-16-11; 899 539097

მიწის ნაკვეთი

იყიდება საგურამოში მიწის ნაკვეთი, 1000 კვ.მ. 3 300-ად. 8(99) 51 12 66, 95 56 21

იყიდება აგარაკი ცხვარიჭამიაში 1200 კვ.მ. მიწის ნაკვეთით. 58 09 34, 8(93) 32 40 25

კომერციული ფართი

ქირავდება!

კომერციული ფართი ვერაზე

საუკეთესო საოფისე (კომერციული) ფართი 1 სართულზე, ქუჩიდან იზოლირებული შესასვლელით, საერთო ფართი 110 კვ.მ.

მისამართი: ქიაჩელის ქ. 10 (რესპუბლიკის მოედანთან)

ტელ: 94-01-96, მობ. 899 518007

იყიდება ქალაქური დუქანი, 48 კვ.მ. 5 500-ად. 8(99) 51 12 26, 95 56 21

იყიდება კომერციული ფართი მარჯანიშვილის №31-ში, ჩოგბურთის კორტებთან. 33 38 91, 8(77) 49 44 48

იყიდება 90 კვ.მ. კომერციული ფართი 200 კვ.მ. სარდაფით საბჭოს მოედანზე. 27 000-ად. 77 19 40 ტარიელი, 92 24 64

მანქანები

სასწრაფოდ იყიდება 1991 წლის ფოსფორისფერი "ფორდ-ესკორტი" იდეალურ მდგომარეობაში ძრავა – 1,4; ეკონომიური (წვა – 6ლ 100 კილომეტრზე). ფასი – 2500 დოლარი. ტელ: 899 50 30 13, მაია.

იყიდება!
AUDI 90 Coupe GT. 1988 წ. ძრავი 2,3, ტყავის სალონი, გიდრავლიკა, ლუქი. ფასი 1650$. ტელ: 8 (99) 162868.

იყიდება "ოპელ-ომეგა" (ფურგონი) 1991 წლის, კარგ მდგომარეობაში - 2100-ად (წყალდიდობაში არ მოყოლილა!).
ტელ: 8(24) 153814, 8(24) 1798 95

იყიდება "შკოდა-ოქტავია" 2002 წ. მუქი ოქროსფერი მეტალიკი, ნულოვანი გარბენით, მაგნიტოფონით. 8(99) 17 81 45, 39 24 92, 8(99) 57 64 87

სასწრაფოდ იყიდება თეთრი ფერის "ტავრია", 1990 წლის, 600-ად. შესაძლებელია 400-ის წინასწარი გადახდა. 63 29 26

იყიდება "07" 1987 წლის, იდეალურ მდგომარეობაში. ფასი 1500. 52 22 99

სწავლება

მოვამზადებ მსურველებს მათემატიკაში, ფიზიკაში, ქიმიაში. 1 საგანი - 25 ლარი. 38 63 73

მოვამზადებ სკოლის მოსწავლეებს გერმანულ ენაში. მეცადინეობა ინდივიდუალურია. 33 50 07

ვასწავლი მათემატიკა-ფიზიკას. 30 31 31 თეა

უმაღლესი კატეგორიის გამოცდილი მასწავლებელი მოამზადებს მოსწავლეებსა და აბიტურიენტებს ფიზიკასა და მათემატიკაში. 64 00 74

6-წლიანი წარმატებული რეპეტიტორული სტაჟის მქონე თსუ-ს კურსდამთავრებული მათემატიკოსი მოამზადებს აბიტურიენტებსა და მოსწავლეებს. 76 32 49 ირმა

ვასწავლი გერმანულ ენას. მეცადინეობა შეთანხმებით. 39 57 49, 8(99) 92 32 85

შევასწავლით ჩოგბურთის თამაშს პროფესიულ დონეზე ბავშვებს 6-დან 14 წლამდე. მოვამზადებთ ფიზოში. სასურველია სპორტული აღნაგობა. ასევე შევასწავლით მოყვარულებს. 94 16 28

სწრაფი, კვალიფიციური კითხვის ტექნიკას შევასწავლი ინტელექტუალური საქმიანობის პირებს. გაუმჯობესდება ყურადღება, გაგებისა და დამახსოვრების ხარისხი. 32 32 75

შევასწავლი ხატვას, ფერწერას, მოდელირებას, ჭრა-კერვას, ცოცხალი და მშრალი ყვავილების კომპოზიციას შეღავათიან ფასებში. 32 35 83

სხვადასხვა

იყიდება სამარშრუტო ხაზები №209 და №77. 8(99) 11 58 95

დაიკარგა ავანესოვი ედიშერის საფულე მანქანის საბუთებთან ერთად. მპოვნელი დასაჩუქრდება. 52 06 11

იყიდება რუსეთის საქსოვი დაზგა "სევერიანკა". ფასი 100 $. 23 17 35

იყიდება საჭადრაკო კომპიუტერი KRYPTON დამწყები და საშუალო სიძლიერის მოჭადრაკეთათვის. 76 69 35

მოვუვლი ბავშვს 1-დან 5 წლამდე დილის 9-დან საღამოს 8-მდე. 100$. 31 55 81 ეკა

ვამზადებ დაბალფასიან სარეკლამო აბრებს, ლეითბოქსებს. 53 74 26

ვაკეთებ ეპილაციას იაფად ვოლფრამის ნემსით, გარანტიით. მაქვს 10 წლის გამოცდილება. 1 სთ - 6 ლარი. წინასწარი ჩაწერით. 37 16 82

საუკეთესო საჩუქარი საყვარელი ქალისათვის. 62 59 09 ნანა

შაბათ-კვირის კერძო საბავშვო ბაღი. 34 63 57

წინასარემონტო სამუშაოები დიზაინერთან ერთად. 22 06 22

გამდიდრების უნარის განვითარება სულიერად ჩამოყალიბებულ ადამიანებში, უძველესი და ძლიერმოქმედი მეთოდების შესწავლა. 52 20 54

"სამოსელი პირველი" გაყიდვაშია. 38 47 53

იყიდება ევროპიდან ჩამოტანილი ესპანური ჭაღები დიდი ფასდაკლებით. 52 20 54

იყიდება ლამინირების აპარატი, ცელოფნის რულონი, გილოტინა, სტეპლერები, ყველა ზომის სკობები დიდი ფასდაკლებით. 52 20 54

საშუამავლო ფირმა "კახი-98" გთავაზობთ ბინების ყიდვა-გაყიდვა-გაქირავება-დაგირავებას. 23 70 91, 8(77) 71 05 90, 8(93) 30 32 82

საშუამავლო ფირმა "კახი-98" ისესხებს და გაასესხებს თანხებს ბინის მყარი გარანტიით. 23 70 91, 8(77) 71 05 90, 8(93) 30 32 82

გთავაზობთ წიგნების, ჟურნალების, ბროშურების აკრეფვა-დაკაბადონებას, გაფორმებას, სავიზიტო ბარათების, ბლანკების დამზადებას, სხვადასხვა პოლიგრაფიულ მომსახურეობას.
მის. ი.ჭავჭავაძის №74, IX სართ. ოთახი - 908.
Tel/Fax: 25-35-48, 23-53-69

ფირმა "ულტრა-დომუს"-ი გთავაზობთ:
- პროექტირებას,
- დიზაინს,
- მშენებლობას.

ტელ: 23-36-58; 94-13-34; 893 347536

ფირმების რეგისტრაცია. ბუკლეტები, სავიზიტო ბარათები, პლაკატები.
ტელ: 95-39-97
მარჯანიშვილის 21, მე-4 სართული.

საქართველოში მომუშავე მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების წარმომადგენლების საყურადღებოდ

საქართველოს პარლამენტის აპარატის პრესისა და ინფორმაციის დეპარტამენტი ა.წ. 1 ნოემბრიდან იწყებს საქართველოს პარლამენტში 2003 წლის ჟურნალისტთა აკრედიტაციისათვის განცხადების მიღებას. განაცხადი უნდა შედგეს საქართველოს პარლამენტის აპარატის რეგლამენტისა და პრესისა და ინფორმაციის დეპარტამენტის დებულების დადგენილი წესის მიხედვით.

მადლობელი დაგრჩებით, თუ მასმედიის ხელმძღვანელები, განაცხადთან ერთად, ცალკე ფურცელზე მოგვაწვდიან მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მისამართს, ტელეფონის, ფაქსისა და ელექტრონული ფოსტის ნომრებს, აგრეთვე, აკრედიტებულ ჟურნალისტთა კოორდინატებს.

განცხადების მიღება დასრულდება ა.წ. 1 დეკემბერს.

დამატებითი ინფორმაციისათვის მოგვმართეთ
შემდეგ ნომრებზე: 99 00 00, 99 99 62

განცხადება

ESM-თბილისის სკოლა-ლიცეუმის ბაზაზე იხსნება
სამხატვრო სკოლა-სტუდია:

- სკოლის მოსწავლეთათვის:
ფერწერა, ხატვა, ქანდაკება, კომპოზიცია, გობელენი, მოდელირება, კომპიუტერული გრაფიკა, მულტიპლიკაცია, დიზაინი, არქიტექტურა, ხატწერა, რესტავრაცია, რელიგიისა და ხელოვნების ისტორია.
- აბიტურიენტებისათვის:
მოსამზადებელი ჯგუფი თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში და იაკობ ნიკოლაძის სახელობის სამხატვრო სასწავლებელში შესასვლელად (მიზნობრივი სწავლება).

სკოლა სტუდიის მოსწავლეები სისტემატიურად მიიღებენ მონაწილეობას საერთაშორისო და რესპუბლიკურ გამოფენებში. სასწავლო წლის ბოლოს მოეწყობა საზაფხულო შემოქმედებითი ბანაკი.
მოსწავლეები იმუშავებენ სამხატვრო სახელოსნოში და კომპიუტერულ კლასში.
სკოლა უზრუნველყოფილია გათბობით, მუდმივი დენით, მუშაობს ბუფეტი.
მეცადინეობა ჩატარდება კვირაში სამჯერ 15.00 საათზე.
მოსწავლეთა მიღება იწარმოებს მიმდინარე წლის 20 ოქტომბრიდან.
სწავლა დაიწყება 3 ნოემბერს.

მისამართი: ნუცუბიძის 223. (საქართველოს ბანკის შენობასთან).
ტელეფონი: 32 97 83 (9.00-15.00) სკოლა ლიცეუმი.

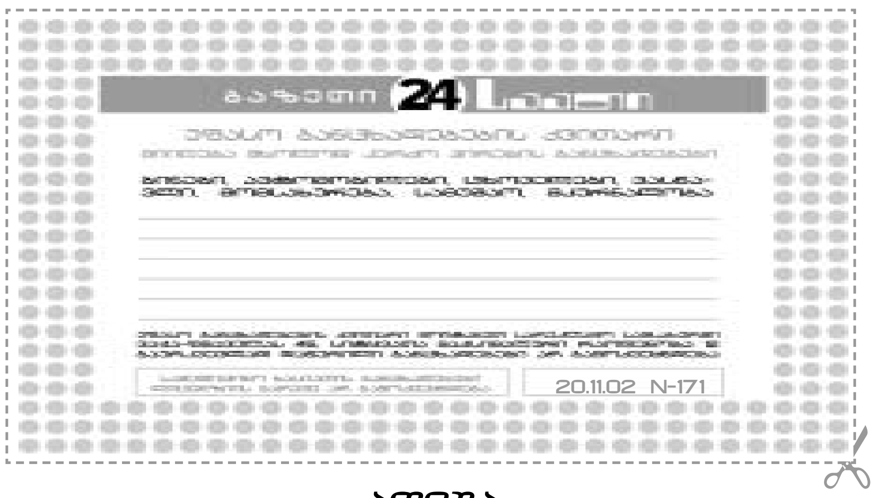

აფიშა

თეატრები

რეზო გაბრიაძის თეატრ-სტუდია
ყოველ პარასკევს, შაბათს და კვირას გაიმართება სპექტაკლი "ჩემი გაზაფხულის შემოდგომა"
დას: 19.00. ბილეთები იყიდება თეატრის სალაროში 11 - 16 სთ-მდე. (შავთელის ქ. №13). ტელ: 98-65-90, 98-65-93.

თეატრალური სარდაფი
პრემიერა, დათო ტურაშვილი, "მონო-მანია", რეჟ. ლილი ბურბუთაშვილი
დას: 20:00 სთ; ფასი 5 ლარი

საგამოფენო დარბაზები

ძველი გალერეა
"განახლებული ურთიერთობები", მიშა შენგელიას, დავით ალექსიძისა და ლინ აჰრენსის ნამუშევართა გამოფენა

N გალერეა
კარლო კაჭარავას ნამუშევრების პერსონალური გამოფენა

ხელოვნების საერთაშორისო ცენტრი
ქართველ მხატვართა ნამუშევრების გამოფენა (ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება)

გალერეა „ვერნისაჟი„
გიორგი აფციაურის ნამუშევრების გამოფენა

TMS
დიმა ერისთავის ნამუშევრების პერსონალური გამოფენა

კინოთეატრები

„ამირანი„
"ბორნის საიდუმლო", მთავარ როლში მეტ დეიმონი
დას: 15:00; 19:00 სთ; ფასი 5,6 ლარი
"ვასაბი", რეჟ. ლუკ ბესონი, მთავარ როლში ჟან რენო
დას: 17:00; 21:00 სთ, ფასი 5-7 ლარი
"პიანისტი ქალი", რეჟ. მიხაელ ჰანეკე
დას: 23:00 სთ, ფასი 5 ლარი

„რუსთაველი„
"სათამაშო ისტორია 2", რეჟ. ეშ ბრენონი, ჯონ ლესეტერი
დას: 13:00; 15:00; 17;00; 19:00 სთ; ფასი 5 ლარი
"დაგმობილი გზა", რეჟ. სემ მენდესი, მთავარ როლებში: ტომ ჰენქსი, პოლ ნიუმანი, ჯუდ ლო
დას: 21:00; 23:00 სთ; ფასი 7 ლარი

„ელისო„
"დაგმობილი გზა", რეჟ. სემ მენდესი, მთავარ როლებში: ტომ ჰენქსი, პოლ ნიუმანი, ჯუდ ლო
დას: 13:00; 15:00; 17;00; 19:00 სთ; ფასი 5 ლარი
"ჰოლივუდური დასასრული", რეჟ. ვუდი ალენი
დას: 21:00; 23:00 სთ; ფასი 6 ლარი

TV პროგრამა 20 ნოემბერი

რუსთავი - 2

07.00 მუსიკა
07.30 ჯადოქარი
08.00 დილა მშვიდობისა
09.40 ქალთა ქვეყანა
10.40 გურმანთა მეგზური
11.10 ვის უნდა ოცი ათასი
12.00, 15.00 კურიერი
12.15 სერიალი "მაცდური სიყვარული"
13.30 მხ. ფილმი
15.20 ჩემპიონთა ლიგის მიმოხილვა
17.05 ქალთა ქვეყანა
18.00, 21.00, 02.20 კურიერი
18.20 ჯადოქარი
18.45 ჰერაკლე
19.10 სერიალი "ტალღის ქიმზე"
20.05 სერიალი "მაცდური სიყვარული"
22.00 "ხალხის პირისპირ"
22.50 კურიერი
00.20 მხ. ფილმი "13 მოჩვენება" მთ. როლებში ტორტ შალხუბი, ემბეტ დავიდსი
02.30 კლასიკა.

პირველი არხი

07.30 ალიონი
09.45 "დრო და ფული"
10.00 მხ. ფილმი "ვინ გაემგზავრება ტრუსკავეცში"
11.05 დოკ. სერიალი "ლეგენდები მეცნიერების შესახებ"
12.00, 15.00, 20.00 მოამბე
12.15 სერიალი "რვაფეხა"
13.00 ნაშუადღევს
14.05 "ქართული ენის გაკვეთილი"
14.30 დოკ. ფილმი "ევროპის ბუნებრივი დიდებულება"
15.15 მხ. ფილმი "ევროპა"
17.05 50-50
17.40 ტელესერიალი "ძილის წინ"
18.00 ვესტნიკი
18.20 ბასტი-ბუბუ
18.40 "ისტორიანი"
19.05 "ვიდეოპატრული"
19.20 ტელეთამაში "იმღერე რამე"
21.00 სერიალი "რვაფეხა"
22.00 "დრო და ფული"
22.10 "მიამბეთ თქვენზე"
23.00 "დღის ბოლოს"
23.40 სერიალი "ძილის წინ"
00.00 მხ. ფილმი "საგანგებო მდგომარეობა 1"

პირველი სტერეო

07.00 კლიპ-მიქსი
08.00 "ტოროლა"
12.00 "მუსიკალური ათეული" გამეორებით
13.00 პაუზის ბარეში
17.00 "კომედია" მხ.ფ. "თაგვებზე ნადირობა"
19.00 ქართული მუსიკა
19.30 ვიდეო-რადიო
21.00 მიქს-ათეული
21.45 "მოკლე სეანსი"
22.00 "ინფორმატორი"
22.30 "არასარეკლამო ათეული"
22.45 "პა-სეანსი"
23.00 მუსიკა
00.00 "ბრავო" მხ.ფ. "ფოილის ომი"
01.50 "ღამურა" მხ.ფ. "ბოროტების სავანე"
03.20 ნონ-სტოპი

მეორე არხი

19.00, 22.00 "მოამბე" მეორე არხზე
19.10 მულტფილმი
19.40 სერიალი "ოჯახური ურთიერთობები"
20.30 და არს მუსიკა
21.00 დოკ. ფილმი
21.30 წარსულის ტერიტორია
22.10 ჰიტ-პარადი
22.20 მხ. ფილმი "კონდორის სამი დღე"

ევრიკა

11.00 ჩვენ ვსწავლობთ კომპიუტერს
11.20, 22.30 მსოფლიო სპორტი
12.00 სალონი
15.00 მუსიკალური პაუზა
15.15 ჩვენ ვსწავლობთ კომპიუტერს
18.30 რუსული ენის გაკვეთილი
19.00 ინგლისური ენის გაკვეთილი
19.30 მულტფილმი
20.15 მუსიკალური პაუზა
20.30 საოცარი პირამიდა
21.00 დოკ. ფილმი
21.30 თინეიჯერი
23.35 მხ.ფ. "სასტიკი თამაშები"

იბერია

08.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 ახალი ამბები
08.15 ანონსი, მულტფილმი
08.20 ალსავალი. მუსიკა
08.30 მხ. ფილმი "ერთადერთი გამოსავალი"
10.15, 12.30, 17.20, 17.50, 21.35, 00.25 მუსიკა
10.20 ძველი კინო "სიკვდილი ვენეციაში"
12.20 ლიტერატურული გადაცემა (განმეორებით)
13.10, 18.00 მულტფილმი
14.10 დოკ. ფილმი
17.30 დოკ. სერიალი
18.45 ბუნების ფერები
19.45 გადაცემა - მურადა
20.00 მხ.ფ. "სიყვარულის ელექსირი"
22.15 მხ.ფ. "ჯაშუშთა თამაშები"
00.30 ღამის ფილმი

კავკასია

12.00 მხ. ფილმი "ცხოველი"
13.20 მხ. ფილმი "კაიზერ სოუზი"
15.00 მხ. ფილმი "წამომწყები"
17.00, 19.00, 20.30, 00.00 "დღეს"
17.10 მხ. ფილმი "აფეთქება"
19.20 სპექტრი
21.00 მხ. ფილმი "ნაიარევი სახე"

მეცხრე არხი

10.00 მულტფილმი "ბანანის ზოოპარკი"
10.30 საბავშვო სერიალი "ჰორასი და თინა"
10.55 მხ. სერიალი "მოჯადოვება"
11.50, 12.50, 14.35, 15.40, 17.30, 21.45, მუსიკა
12.00 მხ. დეტექტიური სერიალი "ახალი პროფესიონალი"
13.00 მხ. ფილმი "ორომტრიალი"
14.50 დოკ. ფილმი "იასონისა და არგონავტების კვალდაკვალ"
15.15 მულტფილმი "ტომი და ჯერი"
16.10 მოკლემეტრაჟიანი მხ. ფილმი "დღესასწაული"
16.30 დოკ. ფილმი "ველური ბუნება"
17.45 მხ. სერიალი "ზურგის ქარი"
18.30 მულტფილმი "მეფის ასული შეჰერაზადა"
19.00 მხ. სერიალი "მოჯადოვება" 53-ე სერია
20.00 მხ. დეტექტიური სერიალი "ახალი პროფესიონალი"
21.00 დოკ. ფილმი "პალიტრა" ნიკოლა პუსენი
21.30 "მსოფ.. კულტ. საგანძური". "კუსკო. ინკების ქალაქი, ესპანელთა ქალაქი"
22.00 მხ.ფ. "ცივი გული"
23.50 მხ.ფ. "ვამპირის აჩრდილი".

აჭარის ტელევიზია

07.00, 08.00, 09.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი
09.30 ქართული მხატვრული ფილმი "ჩემი მეგობარი ნოდარი"
10.50 დოკუმენტური ფილმი
12.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.00 საინფორმაციო გამოშვება
12.15 სათავგადასავლო ფილმი "სამი ნინძა"
13.50 მხატვრული ფილმი "ვენდეტა"
16.10, 19.30, 22.50, 00.50 საინფორმაციო გამოშვება
16.20 მულტფილმი
17.30 მხატვრული ფილმი "გუსარების ესკადრონი" 2 სერია
19.20, 22.30, 00.30 "ნოვოსტი"
19.40 ქართ მოკლემეტრაჟიანი ფილ. "მოგზაურობა სოპოტში"
20.05 თრილერი "ასეც ეკუთვნის"
23.00, 01.00 საინფორმაციო გამოშვება გერმანულ ენაზე
23.05, 01.05 საინფორმაციო გამოშვება ფრანგულ ენაზე
23.10 დოკუმენტური ფილმი
01.10 მხატვრული ფილმი "ტალღის ქიმზე"
03.30 მელოდრამა "ველური სიყვარული"
05.00 დოკუმენტური ფილმი

VII არხი

09.00 ანონსი
09.05 ამინდის პროგნოზი
09.15 მელოდია
09.25 "აჩიკუდა"
09.50 "სახლიდან გაუსვლელად"
10.30 "ფაქტი, აზრი, კომენტარი"
10.40 "პაემანი"
11.35 "სახლიდან გაუსვლელად"
12.05 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი"
12.45 "სახლიდან გაუსვლელად"
13.20 ანიმაცია
13.35 "გიორითმი" - მეგა 2002
14.00 დისნეი და მისი მეგობრები
14.20 "სახლიდან გაუსვლელად"
18.15 "სახლიდან გაუსვლელად"
18.50 მელოდია
19.00 "აჩიკუდა"
19.45 "სახლიდან გაუსვლელად"
20.20 "ფაქტი, აზრი, კომენტარი"
20.30 სპორტული პროგრამა - "ევროპული ფეხბურთი"
21.05 "ლა-ლა-ლა"
22.10 "სახლიდან გაუსვლელად"
22.40 "კინოკლუბი " - "ბინძური სისხლი".
00.10 სპორტი
00.15 "სახლიდან გაუსვლელად"
01.00 "გიორითმი" - მეგა 2002

ОРТ

07.00 "Доброе утро"
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости
10.15 Сериал "СЕМЕЙНЫЕ УЗЫ"
11.10 Тайны века. "Последний полет Валерия Чкалова"
11.50 "Ералаш"
12.10, 16.15, 00.30 "Фабрика звезд"
12.40 Сериал "Твинисы"
13.15 Худ.фильм "ФАКТЫ МИНУВШЕГО ДНЯ", 1 с.
14.35 "Ералаш"
15.00 Телеканал "Новый день". "Гении и злодеи". Фритьоф Нансен
15.30 Телеканал "Новый день". "Колдуны", 1 с.
16.50 Худ.фильм "ЛЕДНИКОВЫЙ ПЕРИОД", 6 с.
18.00 "Большая стирка"
19.25 "Жизнь замечательных людей". М.Ульянов
20.00 Сериал "СЕМЕЙНЫЕ УЗЫ"
21.00 "Русская рулетка"
22.00, 01.00 Время
22.40 Худ.фильм "ЛЕДНИКОВЫЙ ПЕРИОД", 7 с.
23.45 Человек и закон
01.20 Телеканал "Новый день". "Идолы". Одри Хепберн
01.50, 02.55 "Апология"

ფეხბურთი

"დინამომ" ლიდერობა დაიბრუნა

თბილისის "დინამოსა" და "ლოკომოტივის" მორიგ თბილისურ "დერბიში" სამი გოლი გავიდა. სამივე გოლი რკინიგზელმა ფეხბურთელებმა გაიტანეს, გამარჯვება კი... "დინამოს" დარჩა. დიახ, ასეთ კურიოზულ ხასიათს იძენს ჩემპიონობისთვის მებრძოლი თბილისის გუნდების დაპირისპირება.

მიხეილ აბაიშვილი

ზედიზედ მეორე თბილისურ "დერბიში" მატჩის ბედი ავტოგოლმა გადაწყვიტა. თუ პირველ შემთხვევაში ვიტჯორჯიელი მერაბაშვილის მიერ საკუთარ კარში ჩაჭრილმა გოლმა "ლოკომოტივს" გაამარჯვებინა, ამჯერად ავტოგოლს სწორედ რკინიგზელთა გუნდი ემსხვერპლა. შედეგად, "დინამომ" მორიგი სამი ქულა ჩაიწერა აქტივში და ორი ტურის წინ დაკარგული ლიდერის პოზიცია დაიბრუნა.

საქართველოს ჩემპიონატი, პირველი წრის გამოტოვებული მატჩი

"დინამო" (თბილისი) – "ლოკომოტივი" 1:0 (0:0)

"დინამო": ზოიძე, ხიზანეიშვილი, შაშიაშვილი, ამისულაშვილი, კვირკველია, კანდელაკი, გოგობერიშვილი, ანჩაბაძე (მიქაძე 78`), ბურდული, დარასელია, ალექსიძე (აშაკიძე 87`). მთ. მწვრთნელი: ივო შუშაკი

"ლოკომოტივი": ლომაია, ბალაშვილი, ორბელაძე, სალუქვაძე, ონიანი (კაიდარაშვილი 57`), ბურნაძე, სირაძე, კვარაცხელია, გალიარდო, ჭიჭვეიშვილი, ჯანაშია (გონსალესი 57`). მთ. მწვრთნელი: ლუის ცაკარიასი

გოლი: 1:0 სალუქვაძე (საკ. კარში 49`)

გაფრთხილება: ჭიჭვეიშვილი, ბალაშვილი.

მსაჯი: ლევან ფანიაშვილი.

ეს მატჩი რომ თავის დროზე, პირველი წრის მესამე ტურში გამართულიყო, "დინამო" და მისი ხორვატი მწვრთნელი უპრობლემო სამ ქულას მიითვლიდნენ. ჩემპიონატის სტარტზე "ლოკომოტივი" ძალზე არასტაბილურად თამაშობდა - გუნდი აშკარა კრიზისს განიცდიდა. რკინიგზელთა მესაჭედ ბერძნული წარმოშობის პერუელი ლუის ცაკარიასის დანიშვნის შემდეგ "ლოკომოტივმა" მიაგნო თავის თამაშს, კრიზისიც დაძლია და ზედიზედ ხუთი მატჩიც მოიგო. თან, მეტოქეებსაც ხომ მნიშვნელობა აქვს! "ლოკომოტივის" გამარჯვებათა ამ სერიამ "ქვეშ მოიყოლა" ჩემპიონობაზე სერიოზული პრეტენზიების მქონე თბილისური გუნდები – "დინამო" და "ვიტ ჯორჯია". აქედან გამომდინარე, ეროვნულ სტადიონზე გუშინ გამართული შეხვედრა არა მხოლოდ მეორე წრის, არამედ ეროვნული ჩემპიონატის მთელი პირველი ეტაპის ერთ-ერთ ცენტრალურ თამაშადაც შეიძლება ჩაითვალოს. მატჩის შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე "დინამოს" მწვრთნელი იტყვის: "ეს ერთ-ერთი გამორჩეული მატჩი იყო. მას რომ მეტი გულშემატკივარი დასწრებოდა და მოედნის საფარიც უფრო ნორმალური ყოფილიყო, იგი ევროპის ნებისმიერი წამყვანი საფეხბურთო ქვეყნის ჩემპიონატს დაამშვენებდა. კიდევ ერთხელ დამტკიცდა, რომ საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატის დონე თანდათან მაღლა იწევს და ვინც თვლის, რომ ეს ასე არ არის, სასტიკად ცდება".

შეტევაზეა რატი ალექსიძე

"დინამოსა" და "ლოკომოტივის" დაპირისპირებამ დაძაბულ, უკომპრომისო ბრძოლაში და საკმაოდ მაღალ ტემპში ჩაიარა. ამ თამაშიდან გამომდინარე, იოლი სავარაუდოა, რომ ფინალური ექვსეულის ტურნირი საინტერესოდ წარიმართება და არც ერთი მატჩი არ იქნება, ეგრეთ წოდებული, "გამსვლელი".

"დინამოს" კი სამი ქულა ბურდულის სწრაფმა ფლანგურმა გარღვევამ და მეტოქის საჯარიმოში ბურთის ჩაწოდებამ მოუტანა, რასაც ალღო ვერ აუღო "ლოკომოტივისა" და საქართველოს ახალგაზრდული ნაკრების მცველმა ლაშა სალუქვაძემ და საკუთარ კარში ჩაჭრა ბურთი. ეს მოხდა 49-ე წუთზე. დარჩენილ დროში სტუმრები ბევრს ეცადნენ, ორჯერ ზოიძის კარის ბადეც შეარხიეს, მაგრამ ორჯერვე არბიტრმა, ლევან ფანიაშვილმა, სრულიად სამართლიანად, არ ჩათვალა გოლები. პირველად მან თამაშგარე მდგომარეობა, ხოლო მეორედ "დინამოს" საჯარიმოში ერთ-ერთი ლოკომოტიველის ხელით თამაში აღნიშნა. "დინამომ" გაიმარჯვა, თუმცა, თამაშის ხასიათიდან გამომდინარე, ალბათ, ფრე უფრო ლოგიკური შედეგი იქნებოდა.

გახსენება

საქართველომ ხელბურთის ცოცხალი ლეგენდა დაკარგა

თამაზ ("ფარჩო") ანთაძე გარდაიცვალა

67 წლის ასაკში გარდაიცვალა ცნობილი ქართველი ხელბურთელი თამაზ ანთაძე.

თამაზ ანთაძის კარიერა თბილისის "ქარიშხალაში" დაიწყო. 1960-1970 წლებში ის ამ გუნდის კაპიტანი გახლდათ. წლების მანძილზე იყო საბჭოთა კავშირის ნაკრების წევრი, 1969-1970 წლებში კი - მისი კაპიტანი. 1970 წლიდან მოყოლებული, ის 13 წლის მანძილზე წვრთნიდა საქართველოს ხელბურთელთა ნაკრებს. 80-იანი წლების მიწურულს თამაზ ანთაძემ სამწვრთნელო კარიერა კუვეიტში გააგრძელა. "ალ-არაბის" მწვრთნელის პოსტზე ის კუვეიტის თასსაც კი დაეუფლა. 1993-1994 წლებში თამაზ ანთაძე კუვეიტის ნაკრების მეორე მწვრთნელად მუშაობდა. იყო საქართველოს ხელბურთის სკოლის დირექტორი, საქართველოს სტუდენტთა ნაკრების მწვრთნელი.

თამაზ ანთაძე საბჭოთა კავშირის სპორტის დამსახურებული ოსტატი და საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელია. ადამიანი, რომელიც ქართული ხელბურთის ლეგენდად იქცა. თბილისში მას ცოტა ვინმე თუ მოიხსენიებდა ნამდვილი სახელით, მეგობრებისთვის ის ყოველთვის "ფარჩო" იყო. საქართველოს ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი, ჯანო ბაგრატიონი, ერთ-ერთი იმათგანია, ვინც "ფარჩოს" ხელბურთელად ჩამოყალიბებამდე იცნობდა. ისინი ერთად თამაშობდნენ კალათბურთს. "მეტსახელი "ფარჩო" სწორედ კალათბურთში შეერქვა და შერჩა კიდეც ცხოვრების ბოლომდე. შემდეგ ის ხელბურთმა გაიტაცა და ყველა აგვიყოლია", - ყვება ბატონი ჯანო და განაგრძობს: **"ფარჩო უდიდესი მოვლენა იყო, ქართული ხელბურთის ნამდვილი ლეგენდა. სპორტის ეს სახეობა საქართველოში პირველად სწორედ მან აიტაცა და შეაყვარა ხალხს. არავინ დაიბრალოს, რომ ჩვენს ქვეყანაში ხელბურთი შემოიტანა – ეს ფარჩომ გააკეთა. ის შესანიშნავი მოთამაშე, უდიდესი მწვრთნელი და უერთგულესი მეგობარი იყო".**

თამაზ ანთაძეს დაკრძალავენ ხვალ, 14 საათზე, ვერის სასაფლაოზე.

კალათბურთი

სტეფანიას და ცქიტიშვილს შანსი გაუჩნდათ

საქართველოს კალათბურთელთა ნაკრები, პოტენციურად მაინც, საკმაოდ ძლიერი გუნდია - ორი კალათბურთელი (ნიკოლოზ ცქიტიშვილი და ვლადიმერ სტეფანია) ეროვნულ საკალათბურთო ასოციაციაში(NBA) თამაშობს, მალე მათ გზას ზაზა ფაჩულიაც დაადგება.

დიმიტრი ობოლაძე

საქართველოსთვის (და არა მარტო მისთვის) ყოველთვის სერიოზული პრობლემა იყო ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის პოლიტიკა - "ამერიკულ" კონტრაქტებში გათვალისწინებული არ არის ეროვნული ფედერაციების ინტერესები. ჟენევაში გაიმართა შეხვედრა, რომელიც, შესაძლოა, ისტორიული აღმოჩნდეს და საქართველოს კალათბურთელთა ნაკრებს ევროპის, ან სულაც, მსოფლიო პირველობის ფინალურ ეტაპზე გასვლის შანსი მიეცეს.

კალათბურთის საერთაშორისო ფედერაციამ ჟენევაში ნაყოფიერად იმუშავა და გამოაქვეყნა ახალი პროექტი, რომლის განხორციელებაც ბევრ რამეს შეცვლის. კომისიის დადგენილებით, სეზონი ორ ეტაპად დაიყოფა. პირველი - საკლუბო ტურნირები და მეორე - ეროვნული ნაკრების გამოსვლები. მომდევნო სეზონიდან ევროპული საკლუბო ტურნირები და ეროვნული ჩემპიონატები პირველი ოქტომბრიდან პირველ ივნისამდე უნდა ჩატარდეს. ეროვნული ნაკრებისთვის განკუთვნილი ტურნირები - მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ეტაპები, როგორც ქალთა, ისე ვაჟთა ნაკრებ გუნდებს შორის კი პირველი ივნისიდან პირველ სექტემბრამდე გაიმართება.

კერძოდ, ზაფხულის განმავლობაში მოეწყობა შესარჩევი ტურნირები და ევროპის ჩემპიონატის ფინალური ეტაპი. სწორედ ეს გახლავთ ჩვენთვის მნიშვნელოვანი. ამასთან დაკავშირებით, საკუთარი მოსაზრება გამოთქვა საქართველოს კალათბურთის ფედერაციის პრეზიდენტმა ბესიკ ლიპარტელიანმა: "ჟენევის შეხვედრა შეიძლება, მართლაც, რევოლუციური გამოდგეს. დიდი ხანია, ევროპასა და ეროვნულ საკალათბურთო ასოციაციას შორის მოლაპარაკებები მიმდინარეობს. ევროპამ დადგენილება მიიღო და იმედია, ყველაფერი უახლოეს პერიოდში გადაწყდება. სისტემის შეცვლის შემთხვევაში, ჩვენი ნაკრები ნამდვილად იქნება ევროპული დონის გუნდი, რომელსაც ფინალურ ეტაპზე გასვლის რეალური შანსი ექნება."

არ შეიძლება, არ გავიხსენოთ კალათბურთის ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტი დუდუ დადიანი, რომელიც ქართული კალათბურთის კრიტიკულ პერიოდშიც კი ჯიუტად ამბობდა, ცოტა ხანში საქართველოს ნაკრები ერთ-ერთი უძლიერესი იქნება ევროპაშიო. შეიძლება ასეც მოხდეს. ეს არ არის უბრალოდ ოცნება. სტეფანია, ცქიტიშვილი, ფაჩულია, ბოისა, მარკოიშვილი, უგრეხელიძე, ბერძენიშვილი, ნაცვლიშვილი და საქართველოში მოთამაშე გამოცდილი, ამბიციური კალათბურთელები საკუთარ შანსს ელიან.

კალათბურთის საერთაშორისო ფედერაციამ კიდევ რამდენიმე ცვლილება განახორციელა. 2008 წლიდან, როდესაც ოლიმპიური თამაშები ჩინეთში გაიმართება, მონაწილეობის გარანტიას მხოლოდ მასპინძელი ქვეყნის ნაკრები მიიღებს. დანარჩენები კი საკვალიფიკაციო და შესარჩევი ეტაპების გავლით

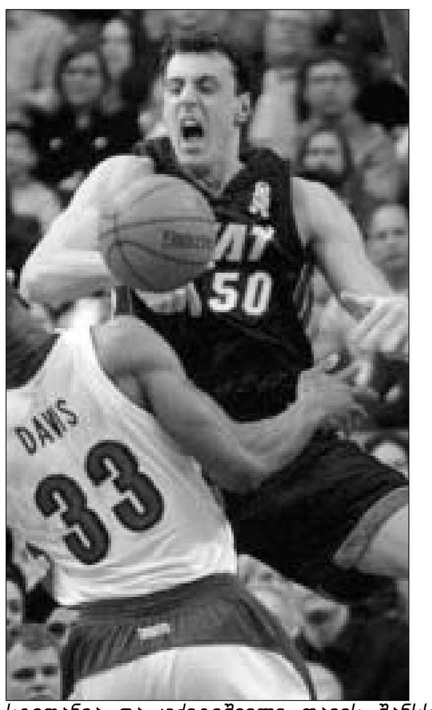

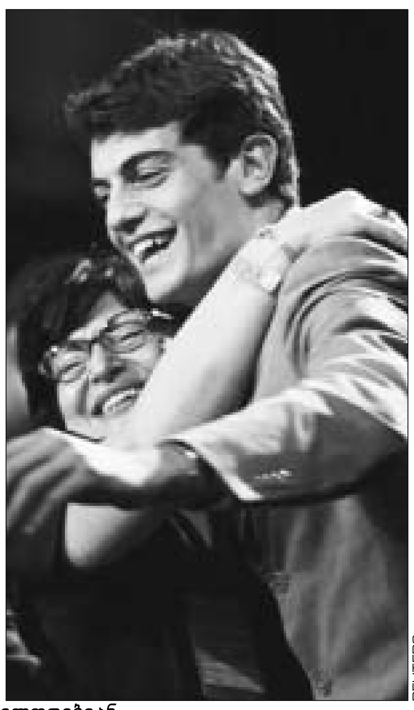

სტეფანია და ცქიტიშვილი თავის შანსს ელოდებიან

შეეცდებიან ოლიმპიადაზე მოხვედრას. ეს ეხება მსოფლიოს ახლანდელ ჩემპიონსაც. ყველა თანაბარ პირობებში მოხვდება. მსოფლიო ჩემპიონატი 2006 წელს იაპონიაში უნდა გაიმართოს.

FIBA-ს გადაწყვეტილებით, ტურნირში 24 ნაკრები მიიღებს მონაწილეობას. ევროპას 6 ადგილი ექნება, ამერიკას - 5, აზიას - 4, აფრიკას - 3, ოკეანიის რეგიონს კი - 2. დანარჩენ ოთხ ადგილს, თავისი მოსაზრების შესაბამისად, სწორედ FIBA გაანაწილებს. როგორც ამბობენ, ევროპას კიდევ ორი, სარეზერვო ადგილი შეხვდება. არის კიდევ ერთი საინტერესო სიახლე. 2003 წლიდან მსოფლიოსა და ევროპის პირველობების დასრულების შემდეგ ჩატარდება ბორის სტანკოვიჩის სახელობის ტურნირი, რომელშიც მსოფლიოს ექვსი საუკეთესო ნაკრები მიიღებს მონაწილეობას.

ეს არის ძირითადი ცვლილებები, რომელთა განხორციელებას წინ არაფერი უდგას. საქართველოს ნაკრებმა, უფრო სწორად, კალათბურთის ფედერაციამ დღესვე უნდა დაიწყოს მზადება. პირველ რიგში, საჭიროა მაღალი კვალიფიკაციის მწვრთნელი. ლიპარტელიანის თქმით, უკვე მიმდინარეობს მოლაპარაკებები. მწვრთნელის ვინაობა ზამთარში გაირკვევა.

ოლიმპიზმი

ჩამოგლეჯილი ავსტრალია

4 ოქტომბერს საქართველოს ეროვნულმა ოლიმპიურმა კომიტეტმა (სეოკი) ჰელსინკის ოლიმპიურ თამაშებზე მონაწილეობის ნახევარსაუკუნოვანი იუბილე, სხვა მრავალ ღონისძიებასთან ერთად, სეოკის ახალი ფასადის გახსნითაც აღნიშნა. გუშინ კი, მართალია, ცოტა დაგვიანებით, მაგრამ მას "დამფასებლებიც" გამოუჩნდნენ. 18 ნოემბრის ღამეს ფასადს ერთ-ერთი ოლიმპიური რგოლი ჩამოაგლიჯეს. ალბათ, ეგონათ, მასში ამოტვიფრულ ოლიმპიურ ჩემპიონთა გვარებს ოლიმპიური ოქროს მედლებისგან გამომდინარი რგოლი ჰქონდა შემოვლებული, მაგრამ, როდესაც დარწმუნდნენ, რომ ძვირფას ლითონს არ შეიცავდა, დანარჩენი რგოლების ხელყოფა გადაიფიქრეს. თუმცა, შესაძლოა, სულაც სხვაგვარად იყოს საქმე. მოგეხსენებათ, ოლიმპიურ რგოლებს თავისებური დატვირთვა აქვს. არაოფიციალურად, ხუთი სხვადასხვა ფერის რგოლი თითოეული კონტინენტის ფერს ნიშნავს. ჩამოგლეჯილი რგოლის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, ეტყობა, ვიღაცას მწვანე კონტინენტთან – ავსტრალიასთან დაკავშირებით ცუდი მოგონებები აქვს. სეოკის ფასადი, რომელიც ოლიმპიურ ჩემპიონთა მემორიალური დაფითა და საინფორმაციო მაჩვენებლითაა დამშვენებული, საერთაშორისო კონკურსების გამარჯვებული მოქანდაკის ლევან ვარდოსანიძის დიზაინითაა შექმნილი. საბედნიეროდ, ვარდოსანიძეს წინასწარ დაუზღვევია თავი და ერთი ზედმეტი რგოლი ადრევე დაუმზადებია. ოღონდ ეგაა, ეს უკანასკნელი ლურჯად, ანუ ევროპის ფერად ჰქონია შეღებილი. როდესაც მას დავუკავშირდით, სწორედ რგოლის "გადამწვანებით" იყო დაკავებული და გვითხრა, დღეისთვის ფასადი ჩვეულ სახეს მიიღებსო.

ძიუდო

მედლებით შევსებული ინტერვალი

ოთხი წელიწადია, საქართველოს ძიუდოისტთა ახალგაზრდული ნაკრები ევროპულ ტატამზე არ გასულა. არა იმიტომ, რომ მათი არ გვეიმედებოდა. ევროპულ ჩემპიონატებზე გაუმგზავრებლობის მიზეზი უსახსრობა გახლდათ. თორემ ვის რა შეუძლია, ეს როტერდამში ახლახან დასრულებული კონტინენტის ჩემპიონატიდანაც გამოჩნდა: გუშინ, გამთენიისას, საქართველოს ძიუდოისტთა ახალგაზრდული ნაკრები მედლებით დახუნძლული დაგვიბრუნდა. შვიდ წონით კატეგორიაში ახალგაზრდებმა ექვსი მედალი მოიპოვეს – სამი "ოქრო", ორი "ვერცხლი" და ერთი "ბრინჯაო". ასეთი შედეგი კი ევროპის ჩემპიონატზე არასდროს გვქონია.

გიგა გურასაშვილი

15-16-17 ნოემბერს როტერდამმა კონტინენტის უმთავრეს ასპარეზობას უმასპინძლა. უძლიერეს ძიუდოისტთა შორის პირველობისთვის ტატამზე გავიდა საქართველოს ძიუდოისტთა ახალგაზრდული ნაკრებიც. დღევანდელი გადასახედიდან, ყველაფერი ნათელ ფერებში ჩანს, მაგრამ, არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ სპორტსმენთა უმეტესობა საკუთარი ხარჯით გაემგზავრა როტერდამში, ზოგსაც მშობლიური რაიონები ამოუდგნენ მხარში. გამგზავრებამდე ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა ჯემალ ნათელაშვილმა გვითხრა, რომ გუნდი ასპარეზობიდან უმედლოდ არ დაბრუნდებოდა. ვარაუდი გამართლდა. თუმცა, ასეთ შედეგს თავად ნათელაშვილიც არ ელოდა, რაც აღნიშნა კიდეც.

- 1998 წლის შემდეგ ევროპის ჩემპიონატზე არ გამოსულხართ. იფიქრებდით, რომ ასეთი წარმატებული იქნებოდა ევროპულ ტატამზე დაბრუნება?

- არც ახალგაზრდებს და არც ჭაბუკებს არასდროს შეურცხვენივართ. ახლაც ასე იყო და ეს შედეგიდანაც ჩანს. მათი წარმატება იმიტომაც არის დასაფასებელი, რომ ჩვენს ბიჭებს პირველობისთვის მსოფლიო ჩემპიონატის პრიზიორები ეპაექრებოდნენ. ჩვენ კი არაფერი დავუთმეთ და ყველაზე უკეთესი შედეგითაც დავასრულეთ ასპარეზობა. თითქმის ყველა ორთაბრძოლა სუფთად მოვიგეთ.

- სეულში, მსოფლიო ჩემპიონატზეც რომ გამოსულიყავით, იქაც მიაღწევდით ასეთ წარმატებას?

- ჩვენ იქაც შეგვეძლო მედლებისთვის ბრძოლა. მით უფრო დასანანია, რომ ვერ წავედით. დარწმუნებული ვარ, სეულში ორი ჩემპიონი მაინც გვეყოლებოდა, მაგრამ რა ვქნათ... სამწუხაროდ, ასეთია ჩვენი რეალობა. აბა, ვინ წარმოიდგენდა იმას, რაც თელაველმა ხანჯალიაშვილმა გააკეთა. მან ფინალში გასასვლელ ორთაბრძოლაში ჩემპიონატის მასპინძელს, მსოფლიოს ვიცე-ჩემპიონს მუნენს მოუგო. მოგეხსენებათ, როგორ სწყალობენ მსაჯები მასპინძლებს. ეს ნებისმიერ სახეობაში ასეა. ხანჯალიაშვილის შემთხვევაშიც ასე იყო. ქართველისა და ჰოლანდიელის დაპირისპირებაში მსაჯმა ჩვენი ძიუდოისტი უმიზეზოდ "შიდოთი" გააფრთხილა, მაგრამ ამის მეტი ვერაფერი დააკლეს - ქართველმა ძიუდოისტმა მეტოქე კატის კნუტივით ათრია. თუმცა, მსაჯების მიმართ საყვედური მაინც არ მეთქმის. ამ ერთი შემთხვევის გარდა, დანარჩენში ნეიტრალური მსაჯობა იყო.

- რამდენად ძლიერი გუნდებით იყო წარმოდგენილი დანარჩენი ევროპა?

- როტერდამში 40 ქვეყნის უძლიერესი ძიუდოისტები გამოვიდნენ. მედლები კი ვაჟთა ნაკრებებიდან მხოლოდ 13-მა მოიპოვა. თუ ამას ქალთა ნაკრები გუნდების მედლებსაც მივუმატებთ, მედალოსანი 22 ქვეყანაა. მიუხედავად ამისა, გაერთიანებულ (ქალ-ვაჟთა) ჩათვლაშიც კი ჩვენნაირი შედეგი არც ერთ ქვეყანას არა აქვს. ამ მაჩვენებლით ჩვენს შემდეგ მოდის რუსეთის ნაკრები (2, 3, 2), მესამეზე კი უკრაინელები არიან (2, 1, 3). თუ ვაჟთა არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში დაწინაურებულებსაც გადავავლებთ თვალს, აქ ჩვენს შემდეგ ორი ოქროს მედლით უკრაინა მოდის. უკრაინელებს კი ფრანგები მოყვებიან (1 "ოქრო", 2 "ვერცხლი" და 1 "ბრინჯაო"). ასე რომ, ოთხწლიანი ინტერვალი, შეიძლება ითქვას, ცოტათი მაინც ავანაზღაურეთ. ბიჭებმა, მართლაც, გვასახელეს. აი ისინიც: ჩემპიონები გახდნენ ყვარლელი დავით ქევხიშვილი (73კგ), დუშელი მინდია ბოდაველი (90კგ) და თელაველი ზვიად ხანჯალიაშვილი (მძიმე წონა). ვერცხლი მოიპოვეს ქუთაისელმა რუსლან გედენიძემ (60კგ) და დედოფლისწყაროელმა ზაზა კედელაშვილმა (66კგ), ხოლო ბრინჯაო - ახმეტელმა გიორგი ყიზილაშვილმა (100კგ). მხოლოდ მარტყოფელმა გრიგოლ შინჯიკაშვილმა (81კგ) ვერ გამოიჩინა თავი. პირველი წრის მოგების შემდეგ მეორეში უპატიებელი შეცდომა დაუშვა და ასპარეზობასაც გამოეთიშა.

ჩოგბურთი

ასეულმა ლაბაძე დააბრუნა

ყველაზე წარმატებული ქართველი ჩოგბურთელი ირაკლი ლაბაძე მსოფლიოს 100 საუკეთესო ჩოგბურთელს შორის დამკვიდრდა. მომავალი წლიდან ის კვლავ დაიცავს საქართველოს ნაკრების ღირსებას დევისის თასზე. ლაბაძესა და საქართველოს ჩოგბურთის ფედერაციის პრეზიდენტს, ლეილა მესხს შორის გაუგებრობა აღარ არსებობს. ამის შესახებ, ავსტრიაში გამგზავრებამდე ორი დღით ადრე, თავად ჩოგბურთელმა განგვიცხადა.

პაატა თოთაძე

არცთუ დიდი ხნის წინ ირაკლი ლაბაძის მწვრთნელობა ალექსანდრე მეტრეველს უნდა ეტვირთა. გახდა კიდეც მეტრეველი ლაბაძის მწვრთნელი, მაგრამ ცოტა ხნით. მას რუსეთში, ტელევიზიაში მუშაობამ არ შეუწყო ხელი, მთლიანად ამ საქმეზე გადართულიყო. ამის მიუხედავად, ალექსანდრე მეტრეველი დღესაც რჩება ლაბაძის კონსულტანტად. მწვრთნელად კი ქართველმა ჩოგბურთელმა აიყვანა ავსტრიელი გიუნტერ ბრეზნიკი და სწორედ მასთან გაემგზავრა სავარჯიშოდ. წლეულს ლაბაძე აღარ აპირებს რომელიმე ტურნირში მონაწილეობას და დარჩენილ პერიოდს მომავალი წლისთვის უკეთ მოსამზადებლად გამოიყენებს.

როგორც თავად ჩოგბურთელი აცხადებს, წლევანდელი წელი მისთვის ყველაზე წარმატებული გამოდგა. უმთავრესი, რაც წლეულს მოხდა, ის არის, რომ ლაბაძე რეიტინგში 93-ე ადგილამდე აღზევდა, რაც მომავალში მაღალი დონის ტურნირებში მონაწილეობის საშუალებას მისცემს. პირველი ტურნირი, რომელშიც ლაბაძე ითამაშებს, 2003 წლის 1 იანვარს დაიწყება. დაწყების დრო კი ცნობილია, მაგრამ რომელ ტურნირში ითამაშებს, ჯერ უცნობია. საქმე ისაა, რომ ამ დროს, ერთდროულად, ორი ტურნირი აიღებს სტარტს - ავსტრალიასა და ინდოეთში. ლაბაძეც მწვრთნელთან ერთად გაარკვევს, სად ითამაშოს. ბუნებრივია, ასეულში შესვლა ლაბაძის მთავარი ამოცანა არ არის, წინ წაწევაა საჭირო. მაღალი დონის ტურნირებში მონაწილეობა ქართველ ჩოგბურთელს სასიკეთოდ წაადგება და წინსვლაში შეუწყობს ხელს, მაგრამ სხვა საკითხებიც გასათვალისწინებელია. ალექსანდრე მეტრეველის თქმით, ლაბაძის მთავარი პრობლემა სუსტი ნებისყოფაა. აბა, სხვას რას უნდა დააბრალო კაცმა, როცა ჩოგბურთელი ანდრე აგასის ამარცხებს, შემდეგ კი ვიღაც უცნობთან და, რაც მთავარია, გაცილებით დაბალი კლასის მეტოქესთან აგებს. აგასი ადრე იყო, ცოტა ხნის წინ კი ლაბაძის მიერ დამარცხებულთა სიაში ესპანელი კარლოს მოიაც გაერია. "როცა თამაშს იგებს, წყნარად არის, მაგრამ საკმარისია, საქმეები ცოტა ცუდად წაუვიდეს, მაშინვე ნერვიულობას იწყებს და შეცდომაც ბევრი მოსდის", - აღნიშნა მეტრეველმა. ეს რომ ასეა, თავად ლაბაძემაც აღიარა. ის კი დაამატა, ამაზე, დიდი ხანია, ვმუშაობ და ახლა შედარებით გაწონასწორებული ვარო.

რაც შეეხება ლაბაძისა და ლეილა მესხის ურთიერთობას. გულშემატკივრებს, ალბათ, ახსოვთ, როცა ლაბაძემ უარი თქვა დევისის თასზე საქართველოს ნაკრებში თამაშზე. როგორც თავად აცხადებდა, საამისო არგუმენტები ჰქონდა. მაშინ ჩოგბურთელის ეს ნაბიჯი ბევრმა, რბილად რომ ვთქვათ, უარყოფითად შეაფასა. დღეს ლაბაძესა და ლეილა მესხს შორის არსებული გაუგებრობა თუ კონფლიქტი აღმოიფხვრა და ჩოგბურთელიც დევისის თასის მომავალ გათამაშებაში საქართველოს ნაკრების ღირსებას დაიცავს.

ირაკლი ლაბაძე

H1 თეონა სანიკიძე ასაკი-16, 170/90/64/92, თვალი - ცისფერი, თმა - წაბლის

H2 ნათია ნებიერიძე ასაკი-14, 182/90/61/90, თვალი - ყავის, თმა - წაბლის

H3 ქეთევან დათიაშვილი ასაკი-16, 165/80/60/88, თვალი - ცისფერი, თმა - წაბლის

H4 ხათუნა ქანდელაკი ასაკი-17, 165/83/64/85, თვალი - ყავის, თმა - წაბლის

H5 მაკა მინდიაშვილი ასაკი-22, 166/84/67/88, თვალი - მწვანე, თმა - წაბლის

H6 ნათია ღვალაძე ასაკი-16, 169/80/59/84, თვალი - ყავის, თმა - წაბლის

გაზეთი "24 საათი" და მოდელების სააგენტო "იმიჯ-ცენტრი" წარმოგიდგენთ სილამაზის კონკურსს

მის ფოტო მოდელი 2002

მონაწილეობის მისაღებად იწვევენ 15-დან 30 წლამდე ასაკის გოგონებს.

[illegible]

1. მის ფოტო მოდელი 2002
2. ვიცე მის ფოტო მოდელი 2002
3. საუკეთესო საფირმო კოსტუმი

[illegible]

მის ფოტო მოდელი 2002 1 2 3 4 5 6

[illegible]

თქვენი რეკლამა ჩვენს გაზეთში
20-24-24
20-00-24

ესთეტიკური კოსმეტოლოგიის ცენტრი "ვიზაჟი"

პირველად საქართველოსა და ამიერკავკასიაში მაღალი ტექნოლოგიების პროფესიულ პროგრამას "Danne Montague-King"

მიკროკრისტალურ დერმოგრაზიას "Aesthipeel"

- მეზოთერაპია
- სხეულის კორექცია არაქირურგიული, ინტელექტუალური სისტემით "ЭСМА"
- ელექტრო ეპილაცია "BLEND, Flash"
- გამონაყარი, აკნე, ფერიმჭამელები, ფორიანობა, პიგმენტური ლაქები, ნაოჭები, კანის მოდუნება, ლოკალური ცხიმების დაგროვება, ცელულიტი, ორსულობის შემდგომი სტრიები, ნაწიბურები, კანის მოვლა პოსტოპერაციულ პერიოდში.

ფალიაშვილის 98, TEL 91-24-20, 25-27-02, მობილური 899-56-18-52

BARRISOL mondea ceilings

ფრანგული და ჰოლანდიური დასაჭიმი ჭერები, ჰოლანდიური მასიური პარკეტი

რემონტი, დიზაინი

ჭავჭავაძის 74, მე-15-ე სართული, ოთახი 16, ტელ: 29-91-24

სულ მალე!
„პირველი ელექტრონული გამოცემლობა"
სერიიდან „ლიტერატურა თანამედროვე კარიერა-ლექსიკონისთვის"
გთავაზობთ
მეორე წიგნს
ქართული ფოლკლორი
საუკეთესო საჩუქარი თქვენთვის, თქვენი შვილებისა და სამშობლოს მონატრებული მეგობრებისათვის!

[illegible]

პრეზენტაცია გაიმართება
[illegible]
2002 წლის 29 ნოემბერს, 17 საათზე

თქვენი ელექტრონული ბიბლიოთეკისათვის!

წამალი "სალხინო"
ქართული ფლორის საოცრება

[illegible]

მიიღეთ წამალი "სალხინო" და ეს პრობლემები მოგეხსნებათ.

[illegible]

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

[illegible]